

Ediția în limba română

Comunicări și informări

Anul 60

21 martie 2017

Cuprins

I Rezoluții, recomandări și avize

REZOLUȚII

Comitetul Regiunilor

A 119-a sesiune plenară, 10, 11 și 12 octombrie 2016

2017/C 088/01	Rezoluția Comitetului European al Regiunilor privind evaluarea la jumătatea perioadei a cadrului financiar multianual	1
2017/C 088/02	Rezoluția Comitetului European al Regiunilor – Semestrul european 2016 și perspectiva asupra analizei anuale a creșterii 2017	4
2017/C 088/03	Rezoluția Comitetului European al Regiunilor – Anul European al Patrimoniului Cultural 2018	7

AVIZE

Comitetul Regiunilor

A 119-a sesiune plenară, 10, 11 și 12 octombrie 2016

2017/C 088/04	Avizul Comitetului European al Regiunilor — Simplificarea fondurilor ESI din perspectiva autorităților locale și regionale	12
2017/C 088/05	Avizul Comitetului European al Regiunilor — Ajutoarele de stat și serviciile de interes economic general	22
2017/C 088/06	Avizul Comitetului European al Regiunilor – Digitalizarea industriei europene	28
2017/C 088/07	Avizul Comitetului European al Regiunilor – Inițiativa europeană în domeniul cloud computingului și prioritățile de standardizare în sectorul TIC pentru piața unică digitală	34
2017/C 088/08	Avizul Comitetului European al Regiunilor – Planul de acțiune privind TVA – Către un spațiu unic pentru TVA în UE	39

2017/C 088/09	Avizul Comitetului European al Regiunilor – Aplicarea acordului global privind clima – o abordare teritorială a COP22 de la Marrakesh	43
2017/C 088/10	Avizul Comitetului European al Regiunilor – Foaia de parcurs a UE pentru deplasarea cu bicicleta . .	49

III Acte pregătitoare

COMITETUL REGIUNILOR

A 119-a sesiune plenară, 10, 11 și 12 octombrie 2016

2017/C 088/11	Avizul Comitetului European al Regiunilor – Planul de acțiune privind guvernarea electronică 2016-2020	54
2017/C 088/12	Avizul Comitetului European al Regiunilor — Pilonul european al drepturilor sociale	59
2017/C 088/13	Avizul Comitetului European al Regiunilor — Revizuirea politicii europene de vecinătate	64
2017/C 088/14	Avizul Comitetului European al Regiunilor — Strategia în domeniul aviației	69
2017/C 088/15	Avizul Comitetului European al Regiunilor — Sistemul european de asigurare a depozitelor (EDIS) . .	74
2017/C 088/16	Avizul Comitetului European al Regiunilor — Un plan de acțiune al UE pentru economia circulară . .	83
2017/C 088/17	Avizul Comitetului European al Regiunilor — O strategie a UE pentru încălzire și răcire	91

I

(Rezoluții, recomandări și avize)

REZOLUȚII

COMITETUL REGIUNILOR

A 119-A SESIUNE PLENARĂ, 10, 11 ȘI 12 OCTOMBRIE 2016

Rezoluția Comitetului European al Regiunilor privind evaluarea la jumătatea perioadei a cadrului financiar multianual

(2017/C 088/01)

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR,

- având în vedere Comunicarea Comisiei către Parlamentul European și Consiliu pe tema „Evaluarea/revizuirea la jumătatea perioadei a cadrului financiar multianual 2014-2020 – Un buget al UE axat pe rezultate” [COM(2016) 603 final] ⁽¹⁾ și documentul său de însoțire;
- având în vedere avizul său pe tema „Revizuirea la jumătatea perioadei a cadrului financiar multianual (CFM)” ⁽²⁾;
- 1. ia act de propunerea detaliată de evaluare la jumătatea perioadei a CFM prezentată de către Comisia Europeană la 14 septembrie 2016;
- 2. își exprimă sprijinul față de corelarea negocierilor privind evaluarea la jumătatea perioadei cu procedura bugetară privind bugetul UE pentru 2017; acest calendar va permite adoptarea la momentul potrivit a evaluării la jumătatea perioadei și va lăsa timp pentru dezbaterile viitorului CFM post-2020;
- 3. regretă lipsa de ambiție a Comisiei Europene, care și-a propus să prezinte doar o **evaluare a CFM**, care și-a atins deja limitele, în loc de o revizuire completă, care să dea Uniunii Europene posibilitatea de a aborda provocările cu care se confruntă în prezent și să garanteze că bugetul UE se concentrează pe domenii care generează creștere durabilă și locuri de muncă, cu mare valoare adăugată europeană; speră că viitorul CFM va marca o evoluție semnificativă către modernizarea bugetului Uniunii, permițându-i acestuia să rezolve viitoarele probleme și să abordeze noile priorități apărute;
- 4. observă că această evaluare la jumătatea perioadei reflectă preocuparea Comisiei Europene pentru „**un buget al UE axat pe rezultate**”, dar este preocupat de faptul că rata de absorbție a fondurilor pare să fi fost principalul criteriu care a stat la baza modificărilor propuse în privința creditelor; își reiterează oferta adresată instituțiilor europene de a juca un rol activ în procesul de evaluare a eficienței și eficacității fiecărui program al UE;
- 5. respinge cu fermitate ideea care transpare din comunicarea privind CFM, și anume că programele aflate în gestiune partajată nu sunt funcționale, și subliniază faptul că, în ciuda întârzierilor înregistrate în adoptarea noilor reglementări privind fondurile ESI și a procedurii de programare foarte complexe, au fost lansate peste 200 000 de proiecte și au fost deja angajate peste 46 de miliarde EUR din fondurile ESI, în vederea cofinanțării unor proiecte în valoare de 68 de miliarde EUR;

⁽¹⁾ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX:52016DC0603>

⁽²⁾ Avizul CoR 9/2016

6. în acest sens, avertizează că eventuala suspendare a fondurilor structurale și de investiții europene pentru Spania, Portugalia și oricare alt stat membru va afecta execuția programelor. Reamintește că: (a) CoR s-a opus condiționalității macroeconomice, dat fiind că dezavantajează orașele și regiunile; (b) acest lucru ar contraveni suspendării sancțiunilor, deja implementată în conformitate cu dispozițiile Regulamentului (UE) nr. 1173/2011 privind aplicarea eficientă a supravegherii bugetare în zona euro; și (c) ar încălca principiul proporționalității, stabilit prin articolul 5 din TUE și Protocolul nr. 2 la acesta. Ca atare, cere ca, în cazul unei eventuale suspendări, sancțiunea să fie egală cu zero, date fiind circumstanțele economice și sociale, șomajul și efectele unei suspendări asupra economiilor, în conformitate cu prevederile articolului 23 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții generale;

7. este preocupat de tendința de „centralizare” a bugetului UE, fapt ce ar fi în clară contradicție cu necesitatea de a găsi soluții pe măsură la provocările de pe plan local și regional, deoarece reducerea ponderii programelor aflate în gestiune partajată ar afecta negativ obligațiile pe care Tratatul UE le prevede în materie de coeziune economică, socială și teritorială, precum și principiile subsidiarității, parteneriatului și guvernantei pe mai multe niveluri;

8. regretă că ajustările operate asupra pachetelor financiare aferente politicii de coeziune sunt incluse în evaluarea la jumătatea perioadei a CFM; deși, în virtutea articolului 7 din Regulamentul privind CFM, aceste ajustări sunt obligatorii, negocierile în privința lor nu ar mai trebui să continue;

9. salută, în principiu, propunerea de **extindere și consolidare a Fondului european pentru investiții strategice (FEIS)**, care va face obiectul unui aviz separat al CoR; speră că se vor înregistra progrese suplimentare sub aspectul aditivității, al acoperirii geografice și sectoriale, precum și al transparenței; își reiterează solicitarea privind o evaluare adecvată a rezultatelor FEIS, mai ales în ceea ce privește sinergia acestuia cu fondurile ESI și contribuția lor de până acum la coeziunea teritorială, și se așteaptă să colaboreze îndeaproape cu Parlamentul European la analiza punerii în aplicare a FEIS. Regiunile ar trebui să își sporească participarea la guvernanță, pentru a asigura integrarea funcțională cu politica de coeziune;

10. salută majorarea creditelor pentru **programele Orizont 2020 și Mecanismul pentru interconectarea Europei (MIE)**, dar subliniază că aceste majorări nu compensează reducerile bugetare inițiale care au vizat Orizont 2020 și MIE la momentul creării FEIS;

11. ia notă de propunerea Comisiei Europene privind revizuirea Regulamentului financiar și de intenția sa de a simplifica normele, pentru a rezolva problemele legate de complexitatea administrativă și a remedia erorile în cazul politicii de coeziune, în special sub aspectul punerii în aplicare a programelor aflate în gestiune partajată și al consolidării sinergiilor dintre subvenții și instrumentele financiare; va aborda chestiunea revizuirii în detaliu, într-un aviz separat;

12. salută majorarea creditelor bugetare pentru **inițiativa „Locuri de muncă pentru tineri” (YEI)** și pentru **programul Erasmus+**, însă regretă lipsa unor inițiative de combatere a șomajului de lungă durată;

13. ia notă de măsurile de flexibilitate propuse de Comisia Europeană, mai ales crearea unei **Rezerve a Uniunii Europene pentru situații de criză**, care va utiliza creditele dezangajate, eliminarea limitărilor cu privire la marjele globale pentru plăți și utilizarea direcționată a ajustării tehnice a pachetelor financiare aferente politicii de coeziune; recunoaște faptul că aceste măsuri reprezintă evoluții pozitive în privința rezolvării crizelor existente pe baza unui buget mai flexibil al UE;

14. regretă că, în evaluarea la jumătatea perioadei, Comisia Europeană nu a propus măsuri suplimentare în vederea soluționării diverselor crize din UE legate de politica agricolă comună, printre care concentrarea producției, creșterea concurenței la nivel mondial, reducerea forței de muncă și accentuarea declinului zonelor rurale, crize cu care agricultorii, consumatorii și autoritățile locale și regionale din Europa se vor confrunta până la sfârșitul actualei perioade de programare;

15. având în vedere ambițiosul **acord global privind clima, încheiat la Paris în 2015**, atrage din nou atenția asupra obiectivului de **alocare a 20 % din cheltuielile UE** pentru proiecte și politici legate de schimbările climatice, dar subliniază că acest procent reprezintă un nivel minim și că va fi probabil nevoie de mai multe eforturi pentru ca el să fie atins până în 2020;

16. salută **previziunile detaliate în materie de necesar de plăți pe termen mediu**, care țin cont de preocupările cu privire la plățile restante din actualul CFM; își manifestă îngrijorarea, cu toate acestea, față de viitoarele plăți, având în vedere întârzierile constante în aplicarea programelor aflate în gestiune partajată; evidențiază responsabilitatea statelor membre și a Consiliului în prevederea unor credite de plată suficiente în bugetele anuale, astfel încât UE să poată aborda actualele provocări;

17. este preocupat de faptul că, în ciuda creșterilor operate la rubricile 3 și 4, în vederea abordării crizei refugiaților și a migrației, a creării Rezervei Uniunii Europene pentru situații de criză și a „**rezervei de flexibilitate**”, resursele disponibile în actualul CFM sunt insuficiente pentru a răspunde solicitărilor în creștere privind bugetul UE în termeni de primire, redistribuire și integrare a refugiaților și migraților sau de protejare a acestora în zonele de origine; reamintește, în acest context, că autorităților locale și regionale din UE le revin responsabilități esențiale sub aspectul primirii și integrării migraților și că, prin urmare, accesul direct al acestora la oportunități adecvate de finanțare europeană ar constitui un ajutor considerabil în confruntarea cu provocările respective; atrage atenția asupra faptului că sporirea flexibilității nu rezolvă problema insuficienței resurselor financiare;
18. ia notă de propunerea de creare a unui **Fond european pentru dezvoltare durabilă** și va aborda acest aspect mai amănunțit, într-un aviz separat;
19. ia notă de faptul că eventuala retragere a Regatului Unit din Uniunea Europeană poate avea efecte asupra actualului cadru financiar multianual; este îngrijorat de consecințele asupra implementării în curs a numeroase programe europene și propune implicarea încă de la început a CoR în viitoarele discuții privind revizuirea prezentului CFM;
20. apreciază includerea capitolului „**Către următorul cadru financiar multianual**”, văzut ca o contribuție inițială la o dezbateră mai amplă privind viitorul bugetului UE; invită instituțiile UE să inițieze din vreme un dialog cu orașele și regiunile Europei cu privire la domeniul de aplicare, structura și instrumentele următorului CFM, urmând să își elaboreze propunerile pe această temă la momentul potrivit;
21. încredințează președintelui mandatul de a transmite prezenta rezoluție Comisiei Europene, Parlamentului European, Consiliului și președintelui Consiliului European.

Bruxelles, 12 octombrie 2016.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor
Markku MARKKULA

Rezoluția Comitetului European al Regiunilor – Semestrul european 2016 și perspectiva asupra analizei anuale a creșterii 2017

(2017/C 088/02)

Prezentat de grupurile politice PSE, PPE, ALDE și AE

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR (CoR),

- având în vedere principalele documente ale semestrului european 2016, și anume analiza anuală a creșterii, rapoartele de țară, programele naționale de reformă și recomandările specifice fiecărei țări,
- având în vedere proiectul de raport al Parlamentului European referitor la semestrul european pentru coordonarea politicilor economice: punerea în aplicare a priorităților pentru 2016 [2016/2101(INI)],

Relansarea investițiilor

1. reamintește că investițiile publice și private s-au redus cu aproximativ 15 % în UE față de 2007, iar în unele state membre chiar cu 50 %, din cauza crizei economice și a măsurilor de consolidare bugetară; evidențiază că persistența, timp de mai mulți ani, a deficitului de investiții (*investment gap*) reprezintă un impediment major pentru competitivitatea și coeziunea Europei, și deci pentru capacitatea acesteia de a asigura o creștere durabilă și crearea de locuri de muncă;
2. subliniază că 40 % dintre recomandările specifice fiecărei țări pe 2016 vizează obstacolele în calea investițiilor, autoritățile locale și regionale putând contribui la eliminarea acestor obstacole⁽¹⁾, printre care se numără: slaba calitate a administrației publice și lipsa coordonării; discrepanța dintre atribuțiile administrațiilor locale și regionale și resursele lor financiare; mediul de reglementare puțin favorabil investițiilor private; corupția; lipsa de forță de muncă calificată și de infrastructuri de transport adecvate; anunță că aceste aspecte vor fi abordate și în Avizul CoR pe tema „Reducerea deficitului de investiții: Cum pot fi abordate provocările?”, aflat în curs de elaborare;
3. reamintește Declarația pe tema „Investiții și conectare”⁽²⁾, adoptată la 9 iulie 2016 la Bratislava, cu ocazia celui de al 7-lea Summit european al regiunilor și orașelor, care s-a axat pe importanța înlăturării barierelor care împiedică fructificarea potențialului considerabil pe care orașele, regiunile și zonele rurale din Europa îl prezintă sub aspectul investițiilor, precum și pe rolul autorităților locale și regionale în furnizarea de infrastructuri și servicii inovatoare, pentru relansarea investițiilor și îmbunătățirea calității vieții cetățenilor europeni;
4. este preocupat de faptul că în jur de 60 % dintre respondenții unui sondaj recent al CoR, destinat autorităților locale și regionale din UE⁽³⁾, au identificat o tendință de scădere sau de stagnare a investițiilor, atât publice, cât și private, din ultimele douăsprezece luni, care, dacă se va confirma, va însemna că fenomenul de reducere a investițiilor, care s-a declanșat odată cu criza economică, continuă;
5. subliniază că, potrivit aceluiași sondaj al CoR, finanțarea investițiilor publice rămâne o provocare pentru circa două treimi dintre autoritățile locale și regionale, în parte din cauza capacității lor insuficiente de a planifica în mod corespunzător investițiile publice, de a utiliza instrumentele financiare, de a prezenta proiecte Băncii Europene de Investiții și de a se implica în parteneriate public-privat;
6. salută primele rezultate pozitive ale Fondului european pentru investiții strategice (FEIS), care privesc în special „componenta pentru IMM-uri” a acestuia; invită, totodată, la îmbunătățirea aditionalității „componentei pentru infrastructură și inovare”, precum și a echilibrului geografic al FEIS, inclusiv prin încurajarea elaborării de strategii de investiții regionale și prin utilizarea de platforme de investiții, pentru a garanta că toate regiunile, mai ales cele mai puțin dezvoltate, pot beneficia de pe urma fondului;
7. salută, în principiu, propunerea de extindere și consolidare a Fondului european pentru investiții strategice (FEIS), care va face obiectul unui aviz separat al CoR; speră că se vor înregistra progrese suplimentare sub aspectul aditionalității, al acoperirii geografice și sectoriale, precum și al transparenței; își reiterează solicitarea privind o evaluare adecvată a rezultatelor FEIS, mai ales în ceea ce privește sinergia acestuia cu fondurile ESI și contribuția lor de până acum la coeziunea teritorială, și se așteaptă să colaboreze îndeaproape cu Parlamentul European la analizarea punerii în aplicare a FEIS;

⁽¹⁾ CoR – Semestrul european 2016 – Analiza teritorială a recomandărilor specifice fiecărei țări (Raportul Grupului de coordonare al Platformei de monitorizare a Strategiei Europa 2020).

⁽²⁾ <http://www.cor.europa.eu/bratislavasummit/>

⁽³⁾ Sondajul CoR pe tema „Obstacolele din calea investițiilor la nivel local și regional”, iulie 2016.

8. subliniază faptul că trei sferturi dintre respondenții sondajului CoR pe tema obstacolelor din calea investițiilor nu realizau ce oportunități oferă FEIS și platformele sale de investiții, acestea trebuind a fi mai bine popularizate în rândul autorităților locale și regionale, dar și al altor părți interesate relevante;
9. ia act de faptul că este adesea posibil ca regiunile și orașele mai mici, împreună cu regiunile afectate de handicapuri naturale sau demografice severe și permanente, precum regiunile cele mai nordice cu densitate scăzută a populației și regiunile insulare și montane, să nu facă apel la FEIS, deoarece pragul valorii minime a investițiilor care beneficiază de sprijin este prea ridicat, și se așteaptă ca acesta să fie coborât, la momentul revizuirii FEIS;
10. subliniază că ar trebui consolidate capacitățile tehnice ale potențialilor promotori de proiecte la nivel local și regional, cu ajutorul Platformei europene de consiliere în materie de investiții, în special în ceea ce privește concepția și instituirea de platforme de investiții;
11. subliniază că strategiile de investiții regionale ar trebui să aibă la bază conștiința faptului că mutațiile economice și tehnologice transformă rapid societățile și teritoriile noastre; în acest context, pune accentul pe necesitatea promovării investițiilor în economia circulară și cu emisii scăzute de dioxid de carbon, precum și a sprijinirii economiei colaborative și bazate pe partajare, reducând astfel costurile dezvoltării unor activități inovatoare, stimulând furnizarea de servicii publice și private cetățenilor și crescând eficiența sectorului public;
12. evidențiază necesitatea de a încuraja autoritățile locale și regionale să utilizeze strategii de specializare inteligentă și parteneriate europene pentru prioritățile comune de dezvoltare strategică;
13. subliniază faptul că politica de coeziune rămâne principalul instrument de investiții al UE, în special pentru țările și regiunile mai puțin dezvoltate din cadrul ei, și ar aprecia un grad mai mare de complementaritate cu FEIS;
14. face trimitere la avizul său privind revizuirea la jumătatea perioadei a cadrului financiar multianual (CFM), în care se afirmă că lipsa creditelor de plată din cadrul CFM 2014-2020 ar putea împiedica Comisia să își îndeplinească obligațiile, ceea ce ar crea o acumulare de plăți restante, cu efecte negative asupra punerii în aplicare a programelor operaționale din cadrul fondurilor ESI;
15. consideră că, în contextul revizuirii finanțării fondurilor structurale, guvernele naționale ar putea fi autorizate să rezerve o parte din finanțarea europeană pentru proiectele destinate zonelor afectate de dezechilibre hidrogeologice, și chiar să le aloce unor proiecte de intervenție în caz de dezastre naturale majore;

Punerea în aplicare a unor reforme structurale și a unor politici bugetare responsabile

16. subliniază că mai mult de jumătate dintre recomandările specifice fiecărei țări pe 2016, adresate unui număr de 26 de țări, prezintă o relevanță teritorială, adică sunt legate de provocări care privesc anumite regiuni sau orașe într-o măsură mai mare decât altele, iar/sau punerea în aplicare a acestor recomandări se bazează pe nivelurile subnaționale de guvernare;
17. trebuie reamintit că, în avizul său privind răspunsul UE la provocarea demografică, CoR evidențiază legătura care trebuie să existe între schimbările demografice și semestrul european, subliniind că este necesar ca acesta din urmă să aibă o dimensiune teritorială. Autoritățile locale și regionale trebuie să fie actori importanți ai măsurilor luate în cadrul semestrului european, pentru a face față provocărilor demografice, și să fie luate în considerare în recomandările adresate statelor membre pentru a răspunde acestor provocări;
18. scoate în evidență faptul că CoR s-a opus în permanență aplicării condiționalității macroeconomice, menționată la articolul 23 din Regulamentul privind dispozițiile comune (RDC), în politica de coeziune, deoarece aceasta ar duce la penalizarea unor orașe și regiuni ca urmare a nerespectării de către un stat membru a obligațiilor care îi revin în baza Pactului de stabilitate și de creștere; în acest sens, își exprimă temerea că suspendarea finanțării prin fondurile ESI în cazul Spaniei și Portugaliei va avea efecte negative asupra implementării programelor operaționale, deja mult întârziată. De asemenea, ar fi contradictoriu să se anuleze sancțiunile instituite în contextul procedurii de deficit bugetar excesiv (Regulamentul 1173/2011 privind aplicarea eficientă a supravegherii bugetare), dar să se ia în considerare aplicarea de sancțiuni în temeiul articolului 23 din RDC. Evidențiază, totodată, necesitatea unei mai bune gestionări economice la nivel național, care constituie o condiție prealabilă pentru utilizarea eficientă a fondurilor ESI;
19. își reiterează apelul de a exclude investițiile realizate de autoritățile locale și regionale în cadrul fondurilor structurale și al fondului de coeziune din calculul deficitului bugetar și al datoriei publice ale statelor membre;

20. subliniază că aproape 40 % dintre recomandările specifice fiecărei țări pe 2016, care au vizat 20 de state membre, s-au referit la chestiuni de capacitate administrativă, mai ales de la nivel subnațional, care priveau reformele structurale și eliminarea obstacolelor în calea investițiilor; recunoaște că, pentru dezvoltarea capacității administrative, trebuie, în primul rând, instituite structuri administrative mai eficiente; trimite la sugestia sa, prezentată în contextul propunerii de Program de sprijin pentru reforme structurale, privind elaborarea unui document strategic unic care să stabilească prioritățile și criteriile în materie de coordonare a tuturor măsurilor finanțate de UE de consolidare a capacității;
21. subliniază faptul că Comisia ar trebui să ia în considerare posibilitatea de a propune o capacitate bugetară pentru zona euro, pentru aplicarea de politici anticiclice și accelerarea redresării, și anunță că va adopta în lunile următoare un aviz pe această temă;
22. recunoaște importanța abordării provocărilor sociale și de pe piața forței de muncă; se declară în favoarea includerii de către Comisie a unor indicatori sociali în procedura privind dezechilibrele macroeconomice (PDM);

Semestrul european 2016 și perspectiva asupra analizei anuale a creșterii 2017

23. observă rata scăzută de îndeplinire a recomandărilor specifice fiecărei țări, precum și faptul că, pentru ca aceasta să crească, toate nivelurile de guvernare ar trebui să facă eforturi mai intense; constată că unele dintre provocări impun strădanii mai îndelungate, după cum o dovedește faptul că aproximativ trei sferturi dintre recomandările privitoare la teritorii din 2016 au fost deja emise în 2015, iar două treimi din cele de anul trecut fuseseră prezentate încă din 2014;
24. scoate în evidență faptul că, după cum au confirmat în acest an programele naționale de reformă și recomandările specifice fiecărei țări, participarea autorităților locale și regionale la semestrul european se limitează în general la etapa de punere în aplicare a politicilor, deși ele ar trebui să colaboreze și la conceperea acestora; subliniază că implicarea autorităților respective într-o etapă timpurie ar spori considerabil rata de îndeplinire a recomandărilor, ar contribui la rezolvarea problemei decalajelor regionale în creștere, ar încuraja asumarea la nivel local și ar consolida încrederea în interiorul statelor membre și între acestea;
25. intenționează să propună un cod de conduită pentru implicarea autorităților locale și regionale în semestrul european, cu respectarea diferențelor naționale și evitând sarcinile administrative inutile, contribuind astfel la o mai bună guvernanță. Codul va trebui să reflecte diversitatea și diferențele de structură constituțională de la un stat membru la altul;
26. solicită ca analiza anuală a creșterii 2017 să se axeze în mod special pe provocările demografice, care evidențiază inclusiv necesitatea elaborării unor politici economice și financiare menite să ducă la o integrare justă și echilibrată a migranților pe teritoriul Uniunii;
27. subliniază că semestrul european trebuie să facă trimitere la un cadru de politică pe mai multe niveluri și pe termen lung, reprezentat în prezent de Strategia Europa 2020; salută anunțul făcut de Comisia Europeană cu privire la o apropiată cartografiere a politicilor de dezvoltare durabilă ale UE și evidențiază nevoia alinierii viitoarei strategii de creștere a Uniunii la o viziune teritorială actualizată;
28. încredințează președintelui mandatul de a transmite prezenta rezoluție Comisiei Europene, Parlamentului European, Consiliului, președintelui Consiliului European și Președinției slovace a Consiliului UE.

Bruxelles, 12 octombrie 2016.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor
Markku MARKKULA

Rezoluția Comitetului European al Regiunilor – Anul European al Patrimoniului Cultural 2018

(2017/C 088/03)

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR (CoR),

— având în vedere Propunerea Comisiei Europene de decizie a Parlamentului European și a Consiliului privind Anul European al Patrimoniului Cultural ⁽¹⁾,

I. RECOMANDĂRI POLITICE

1. salută propunerea Comisiei Europene de desemnare a anului 2018 ca „Anul European al Patrimoniului Cultural” și subscrie la obiectivele generale și specifice ale acestui an în forma prezentată;
2. consideră că un an european dedicat patrimoniului cultural constituie o ocazie valoroasă de a sensibiliza cetățenii cu privire la necesitatea protejării acestui patrimoniu, de a-l face cunoscut în rândul unui public cât mai larg și de a contribui la atingerea unor obiective comune în context paneuropean ⁽²⁾; în plus, Anul European ar trebui să promoveze schimbul de bune practici în ce privește dezvoltarea unor sisteme de gestionare eficiente, contribuția la atenuarea riscurilor aferente dezvoltării urbane și transformării peisajelor și în ce privește combaterea săpăturilor ilegale și a traficului ilegal de bunuri culturale;
3. solicită o abordare cuprinzătoare și vizionară pentru a face din 2018 un An European al patrimoniului european și totodată un prilej de a reafirma deviza europeană, „Unitate în diversitate”. CoR își reafirmă intenția de a sprijini Anul European al Patrimoniului Cultural 2018. În acest sens, el se declară gata de a contribui și la activitatea grupului european de coordonare, a cărui instituire este propusă de Comisie în contextul Anului European 2018;
4. recunoaște că sărbătorirea și comemorarea patrimoniului cultural strânge legăturile dintre cetățenii europeni, stimulează creativitatea și promovează cetățenia activă. Prin urmare, promovarea culturii și a patrimoniului cultural este esențială pentru a consolida identitatea și valorile democratice din Europa și a contribui la coeziunea economică și socială. În acest sens, ar trebui ca zonele naturale protejate să fie considerate parte a patrimoniului cultural;
5. salută recunoașterea acordată culturii ca instrument al dezvoltării locale și regionale, precum și valoarea modelelor inovatoare de guvernare pe mai multe niveluri și de gestionare a patrimoniului cultural; subliniază însă că numirea de coordonatori la nivel de state membre trebuie să reflecte întru totul structurile de guvernare ale fiecărui stat, inclusiv structurile federale și/sau existența unor regiuni/orașe cu competențe legislative;
6. reafirmă importanța peisajelor ca element de bază al patrimoniului natural și cultural, care are un impact profund asupra identității culturale a cetățenilor Europei; consideră că, în acord cu obiectivele Convenției europene a peisajului și ale Agendei europene pentru cultură, obiectivele generale ale Anului European al Patrimoniului Cultural 2018 ar putea fi îmbogățite prin adăugarea unei puternice componente consacrate dezvoltării teritoriale, sub forma unor strategii regionale și locale în domeniul culturii care să implice promovarea turismului cultural durabil;
7. se așteaptă ca Anul european al patrimoniului cultural 2018 să genereze un impuls pentru creșterea fondurilor din programul COSME disponibile pentru întreprinderile mici și mijlocii din domeniul turismului cultural;
8. se așteaptă ca turismul, și în special turismul cultural și axat pe patrimoniu, să joace un rol important în 2018, având în vedere că reprezintă unul dintre sectoarele economice cu cea mai rapidă creștere din Europa, care acționează ca vector pentru creșterea economică și dezvoltarea la nivel global, creează milioane de locuri de muncă, stimulează exporturile și investițiile și transformă viețile oamenilor;
9. subliniază importanța culturii, ea constituind unul din factorii centrali care atrag turiștii, și subliniază nevoia de a promova patrimoniul cultural și natural al Europei în regiunile, orașele și zonele noastre rurale care ilustrează diversitatea Europei, și de a asigura o mai bună accesibilitate a zonelor în care este greu de ajuns, precum zonele rurale, muntoase sau insulare;
10. reamintește că scopul noii Agende urbane a UE este îmbunătățirea calității vieții în orașe și dezvoltarea unei noi „guvernare urbane” și subliniază că parteneriatele ar trebui, de asemenea, să vizeze și alte aspecte-cheie care necesită politici integrate, cum ar fi luarea în considerare a dimensiunii culturale și turistice în dezvoltarea urbană și găsirea unor noi forme de participare, de inovare și de „orașe inteligente” ⁽³⁾;

⁽¹⁾ COM(2016) 543 final.

⁽²⁾ COR-2014-05515-00-00-AC-TRA.

⁽³⁾ COR-2015-05511-00-01-AC-TRA.

11. evidențiază relațiile strânse dintre patrimoniul cultural și dezvoltarea rurală și solicită zonelor rurale să acorde o mai mare atenție patrimoniului cultural în cadrul strategiilor lor de dezvoltare, întrucât acesta contribuie la păstrarea și crearea locurilor de muncă, la sprijinirea întreprinderilor agricole, la protejarea peisajelor culturale, sprijinind artizanatul și meșteșugurile din mediul rural;
12. reamintește avantajele posibile ale utilizării grupării europene de cooperare teritorială (GETC) în proiectele de guvernare pe mai multe niveluri, permițând astfel implicarea tuturor actorilor responsabili în guvernarea unui teritoriu transfrontalier sau euroregional ⁽⁴⁾, precum și stimularea cooperării în domeniul culturii, inclusiv în ce privește patrimoniul cultural material și imaterial, cu externalități pozitive asupra altor sectoare, precum turismul și industria;
13. își reiterează sprijinul față de inițiativele „Capitalele europene ale culturii” și „Marca patrimoniului european”, precum și pentru Zilele Europene ale Patrimoniului și Premiul Uniunii Europene pentru patrimoniul cultural, și subliniază necesitatea unor sinergii puternice cu activitățile întreprinse în cadrul Anului European 2018;
14. observă că, deși cofinanțarea la nivel european a activităților de sprijinire a Anului European este în acord cu programele existente, în limita posibilităților existente pentru stabilirea priorităților la nivel anual sau multianual, alegerea temei politice a fiecărui An european condiționează într-o măsură semnificativă mărimea pachetului bugetar disponibil. În consecință, apar fluctuații considerabile de la un an la altul în ceea ce privește finanțarea, ceea ce, în unele cazuri, poate pune în pericol șansele de a atinge obiectivele unui An european;
15. reafirmă faptul că, într-o lume tot mai globalizată, cultura poate fi hotărâtoare pentru stabilirea gradului de atractivitate al unui anumit teritoriu și a competitivității acestuia pentru întreprinderi, investitori și persoanele creative și întreprinzătoare;
16. consideră că Anul European al Patrimoniului Cultural 2018 este un reper important în ce privește promovarea strategiei UE pentru relațiile culturale internaționale ⁽⁵⁾;
17. salută accentul pus asupra Orientului Mijlociu în contextul abordării rolului patrimoniului în domeniul relațiilor externe, având în vedere faptul că întreaga regiune a fost grav afectată de distrugerea cu bună știință a comorilor culturale din anumite zone de conflict; este de acord cu ideea de a se promova cooperarea culturală și cu țările care fac obiectul politicii europene de vecinătate și al Parteneriatului estic;
18. subliniază că este esențial ca tinerii să își recunoască, să își înțeleagă și să își aprecieze patrimoniul și să îl simtă ca făcând parte din identitatea lor. În acest sens, solicită adoptarea unei abordări mai proactive în ceea ce privește promovarea patrimoniului cultural european și a diversității sale în rândul tinerilor și al copiilor; recomandă, prin urmare, includerea în programa școlară a unor elemente de educație din domeniile artei, muzicii, teatrului și filmului european, pentru a îmbunătăți cunoașterea patrimoniului cultural material și imaterial al continentului;
19. reafirmă importanța dobândirii unor competențe culturale și creative începând de la o vârstă fragedă, în cadrul sistemului de învățământ, dar și în timpul liber, astfel încât tinerii să poată beneficia pe deplin de noile forme de acces la cultură ⁽⁶⁾;
20. consideră că accesibilitatea are un rol fundamental pentru reușita Anului European al Patrimoniului Cultural 2018; îmbunătățirea posibilităților de acces reprezintă o condiție primordială dacă se dorește totodată creșterea ratei de participare ⁽⁷⁾;
21. își confirmă disponibilitatea de a fi implicat în conceperea unei strategii cuprinzătoare în domeniul comunicării, precum și în organizarea conferințelor, evenimentelor și inițiativelor relevante și se declară gata să faciliteze implicarea cetățenilor și a părților interesate;
22. dorește politici mai active ale UE în domeniile mass-media, al audiovizualului și al TIC, care să vizeze promovarea patrimoniului cultural și lingvistic al Europei;
23. consideră, de asemenea, că este necesară înființarea unei rețele europene a orașelor ce fac parte din patrimoniul umanității, apreciind că acestea reprezintă un patrimoniu comun al tuturor cetățenilor europeni, și că trebuie adoptate măsuri specifice pentru a le conserva și a le face mai bine cunoscute;

⁽⁴⁾ CDR371-2011_FIN_AC.

⁽⁵⁾ JOIN(2016) 29 final.

⁽⁶⁾ CDR 2391/21012 fin.

⁽⁷⁾ CDR3952-2013_00_00_TRA_AC.

24. încredințează președintelui mandatul de a transmite prezenta rezoluție Comisiei Europene, Parlamentului European, Consiliului, președintelui Consiliului European și Președinției slovace.

II. RECOMANDĂRI DE AMENDAMENTE

Propunere de decizie a Parlamentului European și a Consiliului privind Anul European al Patrimoniului Cultural

Amendamentul 1

Considerentul (0)

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
	<p><i>Uniunea Europeană contribuie la păstrarea și la dezvoltarea valorilor indivizibile și universale ale demnității umane, libertății, egalității și solidarității, respectând diversitatea culturilor, limbilor și tradițiilor popoarelor Europei, așa cum se afirmă în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene.</i></p>

Expunere de motive

Motive evidente.

Amendamentul 2

Considerentul (4)

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
<p>După cum evidențiază Comisia Europeană în comunicarea sa „Spre o abordare integrată a patrimoniului cultural european”⁽⁸⁾, patrimoniul cultural este o resursă comună și un bun al tuturor, care va fi păstrat pentru generațiile viitoare și a cărui protejare este o responsabilitate comună a tuturor părților interesate.</p> <p>⁽⁸⁾ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Spre o abordare integrată a patrimoniului cultural european, COM(2014) 477 final, 22.7.2014.</p>	<p>După cum evidențiază Comisia Europeană în comunicarea sa „Spre o abordare integrată a patrimoniului cultural european”⁽⁸⁾, patrimoniul cultural este o resursă comună și un bun al tuturor, care va fi păstrat pentru generațiile viitoare și a cărui protejare este o responsabilitate comună a tuturor părților interesate. În acest sens, articolul 36 TFUE nu se opune interdicțiilor și restricțiilor asupra importurilor, exporturilor sau mărfurilor aflate în tranzit justificate din motive de protejare a unor bunuri de patrimoniu național cu valoare artistică, istorică sau arheologică.</p> <p>⁽⁸⁾ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Spre o abordare integrată a patrimoniului cultural european, COM(2014) 477 final, 22.7.2014.</p>

Expunere de motive

Este important să se reamintească că bunurile care fac parte din patrimoniul cultural național nu intră sub incidența normelor UE privind libera circulație a mărfurilor.

Amendamentul 3

Considerentul (11)

<i>Textul propus de Comisie</i>	<i>Amendamentul CoR</i>
<p>Patrimoniul cultural poate juca un rol important în coeziunea comunității într-o perioadă în care diversitatea culturală crește în societățile europene. Noile abordări participative și interculturale ale politicilor în materie de patrimoniu și inițiativele educaționale care atribuie o demnitate egală tuturor patrimoniilor culturale pot crește încrederea, recunoașterea reciprocă și coeziunea socială.</p>	<p>Patrimoniul cultural poate juca un rol important în coeziunea comunității într-o perioadă în care diversitatea culturală crește în societățile europene. Siturile cărora le-a fost acordată marca patrimoniului european prezintă o puternică dimensiune europeană, întrucât au fost selectate în virtutea rolului jucat în istoria Europei. Ca atare, ele simbolizează idealurile, valorile, istoria și integrarea europeană și contribuie la strângerea legăturilor dintre Uniunea Europeană și cetățenii ei. Alături de inițiativa „Capitalele europene ale culturii”, ele consolidează în rândul cetățenilor europeni sentimentul de apartenență la un spațiu cultural comun. Prin urmare, trebuie să se urmărească complementaritatea cu Anul European al Patrimoniului Cultural. Noile abordări participative și interculturale ale politicilor în materie de patrimoniu și inițiativele educaționale care atribuie o demnitate egală tuturor patrimoniilor culturale, respectând totodată libertatea artelor, în conformitate cu articolul 13 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, pot crește încrederea, recunoașterea reciprocă și coeziunea socială.</p>

Expunere de motive

Atât marca patrimoniului european, cât și inițiativa „Capitalele europene ale culturii” sunt instrumente importante pentru promovarea patrimoniului cultural la nivel local și regional și ar trebui să fie recunoscute în mod corespunzător în textul deciziei. Aceeași remarcă este valabilă și în cazul libertății artelor, care este piatra de temelie a creativității europene.

Amendamentul 4

Articolul 2 alineatul (2) litera (k)

<i>Textul propus de Comisia Europeană</i>	<i>Amendamentul CoR</i>
<p>încurajarea sinergiilor între Uniune și statele membre, inclusiv consolidarea inițiativelor pentru prevenirea traficului ilegal de bunuri culturale.</p>	<p>încurajarea sinergiilor între Uniune și statele membre, inclusiv consolidarea inițiativelor pentru prevenirea săpăturilor neautorizate și a traficului ilegal de bunuri culturale.</p>

Expunere de motive

Devastarea siturilor arheologice ca urmare a săpăturilor ilegale are consecințe inestimabile pentru patrimoniul cultural al Europei.

Amendamentul 5

Articolul 4

<i>Textul propus de Comisia Europeană</i>	<i>Amendamentul CoR</i>
<p>Coordonarea la nivel național</p> <p>Fiecare stat membru numește un coordonator național responsabil de organizarea participării țării respective la Anul European. Coordonatorul asigură coordonarea activităților relevante la nivel național.</p>	<p>Coordonarea la nivelul statelor membre</p> <p>Fiecare stat membru numește un coordonator responsabil de organizarea participării țării respective la Anul European, cu respectarea deplină a competențelor conferite autorităților locale, regionale și naționale. Coordonatorul asigură coordonarea activităților relevante la nivel de state membre.</p>

Expunere de motive

La numirea coordonatorilor la nivel de state membre, trebuie să se ia în considerare structura statelor federale și nivelurile subnaționale de guvernare.

Bruxelles, 12 octombrie 2016.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor
Markku MARKKULA

AVIZE

COMITETUL REGIUNILOR

A 119-A SESIUNE PLENARĂ, 10, 11 ȘI 12 OCTOMBRIE 2016

Avizul Comitetului European al Regiunilor — Simplificarea fondurilor ESI din perspectiva autorităților locale și regionale

(2017/C 088/04)

Raportor: domnul Petr OSVALD (CZ-PSE), membru al Consiliului Local Plzeň**RECOMANDĂRI POLITICE**

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR

1. subliniază că fondurile ESI reprezintă unul dintre puținele instrumente ale UE care au un impact direct, concret și tangibil asupra calității vieții cetățenilor, prin intermediul a sute de mii de proiecte implementate în întreaga Europă și că, prin urmare, ele pot avea o influență pozitivă asupra atitudinii lor generale față de UE, în condițiile în care aceasta devine mai puțin populară. Prin urmare, acest instrument ar trebui să fie menținut și dezvoltat în continuare în conformitate cu obiectivele și principiile sale fundamentale. În schimb, fondurile ESI – și, în special, politica de coeziune – ar trebui să facă obiectul unui proces de analiză și îmbunătățire, care le va consolida eficiența și valoarea adăugată, nu numai pentru a atinge obiectivele UE și ale Strategiei Europa 2020, ci și în alte domenii care prezintă importanță pentru viața cetățenilor, îmbunătățind astfel percepția lor despre UE. În acest scop, un instrument adecvat și important este simplificarea întregului sistem de implementare a fondurilor ESI și creșterea gradului său de flexibilitate;
2. avertizează că procedura de utilizare a fondurilor ESI devine tot mai dificilă, nu numai de la o perioadă de programare la alta, ci, practic, de la an la an. Prin urmare, Comitetul salută călduros inițiativa comisarului pentru politica regională, în urma căreia Comisia Europeană a depus eforturi pentru a aborda în mod serios simplificarea, nu numai prin înființarea unui grup la nivel înalt, ci și prin invitarea altor parteneri la dezbaterile pe această temă. De asemenea, CoR subliniază că nu numai fondurile ESI, ci și toate programele financiare și politicile UE ar trebui examinate în vederea simplificării;
3. salută strânsa cooperare cu președințiile neerlandeză și slovacă ale Consiliului în discutarea unor măsuri concrete de simplificare a punerii în aplicare a fondurilor ESI și sugerează continuarea acestui exercițiu cu viitoarele președinții ale Consiliului și în perspectiva dezbaterii privind viitorul politicii de coeziune;
4. observă că o parte a procesului de simplificare trebuie să pună accentul pe transpunerea în practică a menirii fundamentale și a spiritului politicii de coeziune, cu alte cuvinte, a politicii regionale. Subliniază că, în forma sa actuală, politica de coeziune se îndepărtează progresiv de politica regională și tinde tot mai mult să gestioneze probleme la nivel național. Această tendință este ilustrată, printre altele, de faptul că diferitele acorduri de parteneriat se bazează pe programele naționale de reformă. În plus, politica de coeziune face obiectul unei game largi de condiționalități la nivel național, asupra cărora autoritățile locale și regionale și ceilalți beneficiari nu au nicio putere de influență. Politica de coeziune devine din ce în ce mai complexă și mai complicată, în principal din cauza lipsei de încredere dintre diversele niveluri politice și administrative. Această complexitate contribuie, la rândul său, la adâncirea disparităților în materie de dezvoltare dintre regiuni;
5. atrage atenția asupra faptului că CoR reprezintă autoritățile locale și regionale, care pot interveni în diferite etape în verigile lanțului de gestionare a procedurii de punere în aplicare a fondurilor ESI, îndeosebi în calitate de beneficiari finali, autorități de management sau părți interesate. Având în vedere rolul jucat de autoritățile locale și regionale, este evident că cunoștințele și sugestiile lor ar trebui luate în considerare în mod prioritar în cadrul procesului de simplificare;

6. subliniază faptul că un proces de simplificare cu adevărat eficace necesită implicarea activă nu numai a tuturor direcțiilor generale ale Comisiei Europene care participă la programarea și monitorizarea fondurilor ESI, printre care se numără DG REGIO, DG EMPL, DG AGRI, DG MARE și DG COMP, ci și a altor instituții și organe europene (cum ar fi autoritățile de audit). Sistemul trebuie să fie simplificat, atât pentru beneficiari, cât și pentru autoritățile administrative;
7. recomandă ca procesul de simplificare să vizeze în special reducerea birocrăției cu care se confruntă organismele de punere în aplicare, precum și reducerea complexității procesului de auditare, raportare și certificare a cheltuielilor. Cadrul de reglementare ar trebui să fie ajustat proporțional cu amploarea proiectului și cu eficacitatea sistemului de punere în aplicare;
8. recomandă ca simplificarea să fie abordată în mod sistematic; ca atare, consideră că ar fi judicios să se prezinte în acest scop o metodologie de urmat, însoțită de indicatori pentru măsurarea gradului de implementare și a succesului; în acest context, ar trebui să se facă distincția între două tipuri de rezultate: pe de o parte, cele care permit punerea în aplicare fără întârziere a cunoștințelor și soluțiilor propuse și, pe de altă parte, cele care vor fi utilizate în următoarea perioadă de programare. Pentru perioada de programare actuală, având în vedere că programele operaționale sunt în curs de implementare, nu este realist să se efectueze modificări legislative de amploare, din motive de securitate juridică. Cu toate acestea, ar trebui avute în vedere măsuri imediate, prin modificarea practicilor de implementare și a cerințelor fără caracter juridic, printr-o mai bună cooperare și o îndrumare mai eficientă, precum și prin modificări minore aduse cadrului legislativ al politicii de coeziune și legislației conexe. De asemenea, procesul de simplificare ar trebui să fie structurat pe teme (transporturi, mediu etc.), pe fonduri și pe repartizarea acestora (FEDR, FSE etc.), pe niveluri (național, regional, urban, local și cel al comunității) și în funcție de actorii implicați (publici, privați, ONG-uri etc.). În cadrul acestui proces, este necesar să se evidențieze legăturile și consecințele posibile, atât în interiorul acestei structuri, cât și în afara ei și să se pună accentul pe simplificarea raporturilor interinstituționale între diversele niveluri care participă la punerea în aplicare;
9. recomandă îmbunătățirea coordonării dintre diferitele fonduri și programe de la nivel național. Acest lucru ar trebui să fie obținut inclusiv printr-o gestionare și o planificare strategice pe parcursul perioadei de programare, cu accent pe activitățile strategice generale;

Întrebări fundamentale și parametri care determină scopul simplificării:

10. subliniază că, pentru a se asigura succesul întregului proces de simplificare, este important să se răspundă la aceste întrebări fundamentale:

— Cine sunt beneficiarii simplificării?

CoR consideră că grupul-țintă este constituit în primul rând de beneficiarii finali, și abia apoi de alte organisme implicate în punerea în aplicare a fondurilor ESI, potrivit unei logici ascendente, începând cu autoritățile locale cărora li s-au delegat funcții de organism de punere în aplicare și/sau de organism intermediar în cadrul programelor operaționale.

— De ce simplificăm – în ce scop?

CoR este de părere că obiectivul principal al simplificării este de a facilita lansarea și implementarea unor proiecte creative care să contribuie la dezvoltarea teritorială, la creșterea sentimentului de apartenență la UE, la îmbunătățirea competitivității și a calității vieții și care, în ultimă instanță, să contribuie la dezvoltarea întregii Uniuni și la punerea în practică a Strategiei Europa 2020. Simplificarea nu are ca scop cheltuirea în proporție mai mare sau cu mai mare ușurință a resurselor disponibile prin fondurile ESI, ci o mai mare eficacitate și creativitate a proiectelor, asigurând totodată o elaborare și o implementare mai ușoară a acestora și reducând riscurile pentru beneficiari.

— De ce sistemul a devenit atât de complicat?

CoR consideră că sistemul a devenit din ce în ce mai complex deoarece s-a dorit includerea unor concluzii și observații specifice în liniile directoare și modelele generale, pentru a uniformiza sistemul. Dorința de a demonstra combaterea corupției și de a garanta cu orice preț un grad sporit de transparență a complicat la rândul său sistemul. CoR consideră că nu se pune suficient accentul pe examinarea posibilelor consecințe negative ale diferitelor măsuri și intervenții la nivel de sistem (în ciuda obiectivelor lor laudabile) asupra altor măsuri. Învățămintele desprinse dintr-un caz specific nu pot fi automat aplicate sau extrapolate în alte situații;

11. nu consideră că reprezintă o simplificare:

— simpla reducere a numărului de pagini ale regulamentelor și orientărilor.

Acestea trebuie să fie formulate clar, astfel încât să fie ușor de înțeles, iar interpretarea lor să fie lipsită de orice ambiguitate;

- reducerea competențelor Comisiei și, în special, ale DG REGIO.

Deseori, pentru a se asigura o abordare și o interpretare uniformă pe întregul teritoriu al Europei, este mai logic ca direcția generală competentă pentru fondul respectiv să dispună de competențe grupate referitoare la reglementări, pentru a evita ca celelalte niveluri de punere în aplicare să adopte interpretări și abordări divergente și necoordonate. Anumite dificultăți se datorează tocmai lipsei de coordonare dintre diferitele direcții generale și celelalte instituții ale UE (DG COMP, autoritățile de audit etc.);

- elaborarea de noi documente și modele cu rol de armonizare.

Trebuie să se analizeze dacă măsurile care au fost puse în aplicare în ultimii ani în acest domeniu au contribuit efectiv la creșterea eficacității și să se întreprindă o evaluare a acestora. Dacă se urmărește simplificarea, este imperativ să se elimine și să se abroge orientările și modelele generale care nu au dus la o creștere a eficienței și să se flexibilizeze procesul de punere în aplicare, în loc să i se pună piedici;

12. consideră că simplificarea constă în:

- definirea unor norme care să permită atingerea unui obiectiv general prin adoptarea unor abordări și proiecte diferite și mai creative;
- introducerea și aplicarea principiului încrederii reciproce între diferiții actori implicați în procesul de implementare, cu instituirea unui adevărat contract bazat pe încredere între Comisie, statele membre și regiunile lor în ceea ce privește gestionarea și auditul fondurilor structurale și lupta împotriva fraudei;
- reintroducerea unei mai mari flexibilități pentru beneficiari și a unei marje mai mari de manevră pentru implementarea la nivel regional, cu posibilitatea ca între Comisia Europeană și beneficiar să existe o relație de lucru mai directă și o mai bună comunicare, în cazul în care problema nu poate fi rezolvată la nivel național;
- asigurarea unei flexibilități sporite în relațiile dintre autoritatea de management (de la nivel național sau regional) și autoritățile locale (beneficiari sau organisme de punere în aplicare) și simplificarea normelor de audit și a procesului de control, raportare și certificare a cheltuielilor;
- promovarea principiului proporționalității, astfel încât sarcina administrativă să fie invers proporțională nu numai cu dimensiunile de ansamblu ale proiectului, ci și cu valoarea ajutorului acordat;
- reducerea numărului de programe – de exemplu, prin limitarea numărului de programe operaționale tematice și înlocuirea lor, de pildă, cu un program operațional integrat;
- aplicarea conceptului de mediu metodologic unic – stabilirea de norme comune pentru întregul sistem; dezvoltarea în continuare a unor instrumente tehnice pentru activitatea strategică, precum baza de date a strategiilor – un sistem de informații relevante, care cuprinde documentele, obiectivele, responsabilitățile și indicatorii relevanți;
- extinderea funcționării sistemului de monitorizare, cu scopul de a simplifica formalitățile pentru cei care depun proiecte;
- elaborarea și introducerea de noi instrumente pentru conceperea de activități strategice, de exemplu evaluarea calității strategiilor și a calității realizării lor, o ierarhie a strategiilor, dezvoltarea de capacități pentru activitatea strategică în administrația publică;
- elaborarea și utilizarea unei terminologii unice în materie de fonduri;

13. subliniază că simplificarea constituie un proces continuu, care nu se limitează la punerea în aplicare a câtorva măsuri sau la redactarea unui raport sau a unui aviz;

14. atrage atenția asupra faptului că numeroși beneficiari consideră că, la ora actuală, utilizarea fondurilor ESI este „o activitate riscantă”, deoarece nu au nicio garanție că nu vor cădea victime unui caz de „forță majoră” – cu alte cuvinte, că finanțarea destinată proiectelor lor nu va fi suprimată sau întârziată din cauza unui diferend între țara lor și Comisie, de exemplu ca urmare a neîndeplinirii cerințelor în materie de condiționalitate sau a detectării unor erori în sistemul de punere în aplicare. Chiar și dacă proiectul beneficiarilor și-ar atinge scopul și ar obține rezultatul scontat, sprijinul tot ar putea fi redus sau amânat ca urmare a unei game largi de erori minore sau pentru că au existat motive obiective pentru a modifica proiectul pe durata implementării. Nu în ultimul rând, pe lângă multe alte riscuri, ei sunt expuși pericolului ca concluziile autorității de audit legate de un alt proiect să li se aplice și lor, cu titlu retroactiv. Toți acești factori îi fac mai puțin dispuși să utilizeze în mod eficace fondurile ESI. Este indispensabil ca proiectul și promotorul său să fie plasați în centrul politicii de coeziune, prin crearea unor condiții favorabile pentru beneficiar, în special prin reducerea sarcinilor administrative și prin limitarea raportării care revine promotorilor de proiecte la datele care se referă strict la realizarea proiectului; o altă măsură utilă ar fi generalizarea opțiunilor simplificate în materie de costuri și protejarea lor, astfel încât să nu poată fi contestate la efectuarea controalelor. De asemenea, ar trebui să li se comunice promotorilor care sunt documentele obligatorii a căror conservare pe hârtie rămâne indispensabilă, precum și data-limită pentru arhivare;

15. consideră că aplicarea acelorași norme de eligibilitate în cazul tuturor fondurilor UE ar putea constitui o simplificare semnificativă. Cu toate acestea, este esențial ca responsabilitatea pentru determinarea costurilor eligibile să rămână la nivel național, aspect care ar trebui să fie armonizat în toate statele membre ale UE;

16. propune, pentru fondurile ESI, să se confere uneia dintre instituțiile sau organele existente competențele și rolul unui Ombudsman, către care orice beneficiar să se poată îndrepta în ultimă instanță; având în vedere caracterul complex al sistemului, mulți beneficiari (în pofida eforturilor lor de a finaliza proiectul în așa fel încât să aibă cel mai mare impact posibil) se regăsesc, în mod paradoxal, în situații problematice, care nu numai că îi distrug din punct de vedere economic și moral, ci contribuie în mare măsură și la promovarea imaginii negative din rândul publicului în ceea ce privește fondurile ESI, precum și UE în sine. Această instituție nu ar trebui să urmărească doar asigurarea comunicării cu DG REGIO, ci mai ales abordarea chestiunilor legate de fondurile ESI la nivelul întregii Comisii Europene și al celorlalte organe ale UE. O astfel de instituție lipsește la nivelul UE, deși o serie de alte direcții generale și organisme ale UE intervin în această problematică a fondurilor ESI. De asemenea, ar trebui înființate instituții similare în statele membre în care nu există încă o astfel de structură;

17. subliniază încă o dată că este esențial să se evite retroactivitatea constatărilor. Trebuie să ne asigurăm că nici deciziile actuale și nici modificările procedurilor sau orientărilor existente nu se vor putea aplica retroactiv altor proiecte, nici măcar proiectelor încă nefinalizate, a căror implementare a atins un stadiu avansat. Prevenirea retroactivității este o măsură care poate fi aplicată rapid și care va consolida securitatea juridică a beneficiarilor;

18. recomandă ca procesul de simplificare să includă reforme pentru a permite o mai mare flexibilitate, deoarece complexitatea tot mai mare a proceselor este provocată în mare parte de faptul că în orientările și directivele generale se încorporează decizii specifice anumitor proiecte. În acest scop, CoR recomandă crearea unui grup de lucru format din specialiști în punerea în practică a fondurilor ESI, a cărui misiune să fie prezentarea unor propuneri de modificări și discutarea lor cu Comisia Europeană și cu alte organisme;

19. atrage atenția asupra numeroaselor discrepante dintre cadrul juridic al UE privind fondurile ESI și legislațiile naționale din domenii aparent total distincte, cum ar fi reglementările în materie de control financiar sau de achiziții publice, fapt care produce fragmentare și diferențe de abordare în diferitele state membre; în consecință, recomandă ca, în cazul fondurilor ESI, întrucât ele mobilizează credite europene și nu naționale, legislația și orientările UE referitoare la fondurile ESI să prevaleze asupra legislației naționale, sau chiar europene, cu care intră în contradicție, chiar și în situațiile în care există cofinanțare din resurse naționale sau subnaționale, astfel încât să se evite suprareglementarea;

20. propune diseminarea bunelor practici ale statelor și ale programelor care au avut în trecut o rată neglijabilă sau redusă de eroare. În același timp, este necesar să se garanteze că toate statele beneficiază de aceleași condiții (în ciuda faptului că legislațiile naționale sunt diferite). Diversele unități teritoriale au în prezent abordări care adesea sunt diametral opuse. Într-adevăr, apar situații în care ceea ce pentru un anume stat este considerat a fi o procedură corectă și obișnuită, în cazul altui stat este considerat a fi o neregulă gravă. Bineînțeles, aceasta nu aduce atingere faptului că sarcinile administrative ar trebui să reflecte dimensiunea proiectelor, valoarea ajutorului și calitatea structurii de punere în aplicare;

21. subliniază că, pentru a garanta succesul procesului de simplificare, sarcina pe care o avem de îndeplinit este de a concilia măsurile care urmăresc combaterea corupției și reducerea numărului de erori, pe de o parte, cu cele care vizează reducerea sarcinilor administrative legate de fondurile ESI, pe de altă parte. Trebuie revizuite modalitățile de punere în aplicare și de gestionare care pun pe același plan fraudă și eroarea comisă neintenționat, ceea ce creează un climat de suspiciune în rândul actorilor și o sarcină administrativă disproporționată pentru promotorul proiectului. Măsurile specifice instituite de-a lungul timpului pentru garantarea transparenței și pentru lupta împotriva fraudei complică în mod semnificativ sistemul în ansamblu. Trebuie verificat *a posteriori* care dintre aceste măsuri sunt cu adevărat eficace și care sunt cele care nu fac decât să complice sistemul și să îi incrimineze pe beneficiarii cinstiți pentru comiterea unor erori nesemnificative. Combaterea corupției nu ar trebui să ducă la o suspiciune sistematică față de toți beneficiarii, ci să se întemeieze pe încredere, cooperare și responsabilități clare. Această luptă ar trebui să aibă la bază o serie de principii morale elementare și responsabilitatea beneficiarului pentru realizarea a ceea ce și-a propus, și nu utilizarea erorilor detectate pentru a concepe un model rigid care – dimpotrivă, și adesea într-un mod ineficace – să devină obligatoriu pentru alți beneficiari. Tocmai faptul că întreaga atenție se concentrează asupra respectării unor cerințe și a unor calendare formale riscă să facă posibilă, în anumite cazuri, utilizarea abuzivă sau incorectă a fondurilor – în plus, în condiții de impunitate;

Care sunt implicațiile acestui subiect:

22. după dezbaterile purtate pe plan intern, precum și cu alți parteneri, semnalează următoarele aspecte principale ale chestiunii abordate, care se cer soluționate;

Achiziții publice:

23. după cum au demonstrat atelierelor dedicate simplificării, deși în unele state membre achizițiile publice nu ridică probleme, reprezentanții multor țări estimează că tocmai achizițiile publice sunt una dintre principalele probleme ale punerii în aplicare. Prin urmare, Comitetul consideră că ar trebui să existe norme clare la nivelul întregii UE în ce privește achizițiile publice din cadrul fondurilor ESI, norme care să prevaleze asupra legislației naționale din acest domeniu. Este vorba în cea mai mare parte despre resurse ale UE, și nu ale statelor membre; ca atare, procedurile de ofertare ar trebui reglementate prin norme definite la nivelul UE, și nu prin norme naționale. Pe lângă aceasta, procedurile de achiziții publice ar trebui să contribuie la furnizarea produsului final cel mai eficace, iar în acest scop, diferitele tipuri de licitații ar trebui să cuprindă un element de flexibilitate, în loc ca autoritatea contractantă și ofertantul să fie paralizați într-un cadru strict formal, prin numeroase proceduri și procese standardizate cu caracter obligatoriu. Ar trebui, între altele, să fie ridicate pragurile valorice pentru publicarea pe portalul achizițiilor publice și în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*;

24. după cum au demonstrat atelierelor dedicate simplificării, deși în unele state membre achizițiile publice nu ridică probleme, reprezentanții multor țări atrag atenția asupra faptului că, pentru o autoritate contractantă de dimensiuni reduse, sistemul actual este atât de complicat și de riscant, încât ea se află în incapacitatea de a întocmi ea însăși licitația publică și se vede nevoită să se recurgă la serviciile unor societăți externe specializate, deși acest lucru nu o degreavează de răspunderea pentru eventualele erori. Această situație a încurajat apariția unui nou sector de activitate. Este paradoxal faptul că, în unele cazuri, devine necesar să se lanseze o licitație în vederea identificării societății care va fi însărcinată cu redactarea invitației de participare la procedura de ofertare;

25. după cum au demonstrat atelierelor dedicate simplificării, deși în unele state membre achizițiile publice nu ridică probleme, reprezentanții multor țări atrag atenția asupra faptului că majoritatea erorilor comise în domeniul achizițiilor publice sunt pur și simplu greșeli cauzate de complexitatea normelor. În consecință, promotorii proiectelor se confruntă cu un sentiment de frustrare din cauza auditurilor ex-post care intervin într-o fază avansată a procesului, atunci când corectarea erorilor devine imposibilă și când nu mai au nici măcar posibilitatea de a solicita o evaluare prealabilă cu caracter obligatoriu. Din acest motiv, CoR propune ca opiniile de audit și celelalte proceduri de control al achizițiilor publice să fie efectuate îndeosebi *ex ante*, cu scopul de a preveni erorile – care apar foarte frecvent în special în acest domeniu – și de a reduce astfel numărul de corecții financiare;

26. ar trebui remarcat, de asemenea, faptul că legislația privind procedurile de atribuire a contractelor se concentrează asupra autorității contractante, care este, totodată, sancționată și urmărită penal pentru cea mai mică eroare, deși multe dintre manipulările prejudiciabile ale rezultatelor achizițiilor publice se produc pe baza unor acorduri între ofertanții care participă la procedura respectivă. În ce privește domeniile și segmentele în care piața este puternic monopolizată, adesea sistemul actual de achiziții publice nu își îndeplinește sarcina și poate chiar să se dovedească contraproductiv. Prin urmare, ar fi de dorit să se analizeze ansamblul sistemului și să se ia în calcul reevaluarea în totalitate a modului în care acesta este conceput. Acest lucru se întâmplă în special în țările mici, în care monopolizarea pieței este mult mai pronunțată;

27. este important să se revizuiască urgent Ghidul privind achizițiile publice pentru fondurile ESI (Ghid orientativ pentru responsabilii cu achizițiile publice), recent publicat, deoarece acest ghid face referire la vechile directive și nu la noile directive privind achizițiile publice, care au fost aprobate în 2014 și au intrat în vigoare la începutul acestui an. În această privință, este esențial ca noul ghid să facă obiectul unei evaluări adecvate a impactului teritorial, care să le permită experților locali și regionali să contribuie direct. Acest lucru este prevăzut în pachetul „O mai bună legiferare”, care recunoaște rolul CoR ca partener esențial pentru o mai bună identificare a impactului local și regional al propunerilor UE;

Aplicarea legislației privind ajutoarele de stat:

28. De-a lungul anilor, situația din domeniul ajutoarelor de stat a devenit considerabil mai complexă și rămâne în continuare foarte complicată pentru beneficiari și pentru autoritățile de management, în pofida unor îmbunătățiri parțiale recente în cazul anumitor programe. La ora actuală, nu există nicio interpretare clară și inteligibilă a ajutoarelor de stat, toate hotărârile judecătorești bazându-se exclusiv pe cererile și constatările respective. Autoritățile naționale însărcinate cu interpretarea au adesea opinii diametral opuse, nefiind de obicei dispuse să emită avize clare și cu caracter obligatoriu. Într-o serie de țări, aceste autorități nu fac parte din sistemul de punere în aplicare a fondurilor ESI, neexistând o responsabilitate clară legată de avizele pe care le emit. Prin urmare, ar fi de dorit ca, în astfel de țări, autoritățile naționale respective să fie incluse în structura de punere în aplicare (dacă încă nu s-a luat o astfel de măsură) și să aibă obligația de a emite avize lipsite de ambiguitate. Mai mult decât atât, în unele cazuri, în mod paradoxal, operatorii din sectorul privat tind să se afle într-o poziție mai avantajoasă decât cei din sectorul public, deoarece nu sunt obligați să respecte o serie de orientări, reglementări și măsuri. Cu toate că autoritățile publice intervin mult mai rar ca actori economici competitivi, iar activitățile lor nu au scopuri lucrative, ele trebuie să facă obiectul aceluiași proceduri ca actorii privați;

29. există și o altă incoerență majoră în aplicarea normelor privind ajutoarele de stat. Deși procedurile privind ajutoarele de stat nu se aplică programelor gestionate în mod centralizat de către Comisia Europeană (ca de exemplu, Orizont 2020, Mecanismul pentru interconectarea Europei, Fondul european pentru investiții strategice), ele se aplică proiectelor finanțate în temeiul politicii de coeziune. Prin urmare, în practică, în ce privește ajutoarele de stat, proiectele nu sunt evaluate în funcție de calitatea lor, ci de aprobarea fondurilor de către Comisie sau de către statele membre și în funcție de sursa lor de finanțare.

30. în acest context, CoR dorește să sublinieze că menirea fundamentală a politicii de coeziune este de a asigura condiții echitabile pentru regiunile mai puțin dezvoltate, prin acordarea de către UE a unui volum mai mare de resurse financiare și a unei rate mai mari de cofinanțare. Prin urmare, din această perspectivă, politica de coeziune ar putea fi considerată chiar ca o denaturare cu bună știință a pieței. Ca atare, CoR consideră că procedurile privind ajutoarele de stat nu ar trebui în niciun caz să se aplice fondurilor ESI;

31. trebuie să se acorde o atenție deosebită utilizării ajutoarelor de stat în cadrul programelor de cooperare teritorială europeană. În general, efortul necesar pentru a se conforma normelor privind ajutoarele de stat este disproporționat de mare în raport cu riscul de denaturare a concurenței. În plus, ajutoarele de stat sunt adesea interpretate în mod diferit în diferite state membre; prin urmare, normele respective nu pot fi aplicate astfel încât să se asigure o securitate juridică adecvată, ceea ce împiedică adesea în totalitate derularea unor proiecte de calitate. Una dintre măsurile care ar putea fi puse în aplicare rapid în vederea simplificării fondurilor ESI ar fi de a exclude cooperarea teritorială europeană din domeniul de aplicare al normelor privind ajutoarele de stat, așa cum este cazul Programului Orizont 2020;

32. există, de asemenea, o problemă de claritate și proporționalitate. Având în vedere dimensiunile reduse ale anumitor proiecte, mai ales la nivel local, este important ca respectivul cadru de derogări de la normele privind ajutoarele de stat să fie clarificat. În prezent există adesea confuzii cu privire la momentul și modul în care funcționează ajutoarele *de minimis*, serviciile de interes general, exceptarea generală pe categorii de ajutoare și Orientările privind ajutoarele de stat regionale. Comitetul European al Regiunilor solicită elaborarea unor orientări consolidate, mai bune și mai ușor de înțeles, încă din cadrul perioadei de programare actuale și solicită ca viitoarea revizuire a normelor privind ajutoarele de stat să îmbunătățească și să simplifice cadrul existent;

33. având în vedere revizuirea abordării privind definiția unei întreprinderi, pentru a sprijini locurile de muncă, inovarea și antreprenoriatul la nivel regional, este necesară și majorarea plafonului ajutoarelor acordate în conformitate cu regula *de minimis*;

Monitorizarea și auditurile:

34. caracterul eterogen al metodologiilor de audit la nivel național și european reprezintă, probabil, cea mai amplă provocare pentru procesul de punere în aplicare a fondurilor ESI. Autoritățile de management și diferitele organisme de control europene și naționale ajung adesea la interpretări diferite ale aceluiași norme, deși pe de altă parte nu sunt deloc responsabile pentru controalele efectuate. Pentru proiectele care se înscriu în cadrul fondurilor ESI, ar trebui să se instituie un sistem de audit unic (un ghișeu unic) la nivelul statului membru și al UE, care să formuleze avize obligatorii de care să fie responsabil – inclusiv în materie de achiziții publice. Beneficiarul final ar trebui să aibă, de asemenea, dreptul de a solicita un control de audit pentru a avea certitudinea că punerea în aplicare s-a realizat în mod corespunzător și că nu este amenințat de niciun pericol – sau pentru a putea eventual întreprinde acțiuni corective. De asemenea, se impune o abordare mai flexibilă a schimbului de date și soluții IT integrate, cum ar fi formularele electronice și bazele de date, ca o condiție prealabilă pentru dezvoltarea unui ghișeu unic care să reducă sarcina completării formularelor de către beneficiari și autoritățile de management. Generalizarea utilizării unei dematerializări „ușor de utilizat” va permite reducerea la minimum a documentelor care trebuie scanate și descărcate. Prin urmare, ar trebui să se prefere recurgerea la aplicații informatice care permit căutarea direct la sursă a datelor administrative ale beneficiarului (schema de personal, cifra de afaceri, îndeplinirea obligațiilor fiscale și de securitate socială etc.). În acest scop este însă nevoie de o evaluare prealabilă a riscurilor, pentru a stabili ce conținuturi și ce date pot fi partajate, de implicarea, încă de la început, a Comisiei și a organismelor de audit naționale și regionale, precum și a Curții de Conturi Europene și eventual de elaborarea unui vademecum comun în materie de audit pentru a se evita apariția ulterioară a unor probleme în acest domeniu. La ora actuală, auditul este privit ca o măsură de represiune și de constrângere. Ca regulă generală, auditurile nu se referă decât la administrarea proiectului și la conformitatea cu procedurile prevăzute, orice abatere fiind drastic sancționată, chiar dacă a fost săvârșită în scopul creșterii eficienței proiectului, din cauza unor situații neprevăzute sau pentru a realiza economii. Din acest motiv, CoR propune ca auditorii să se concentreze pe eficacitatea reală a cheltuielilor și să ia în considerare gradul de gravitate a erorilor din punct de vedere financiar, precum și împrejurările concrete (altfel spus, auditurile să respecte mai bine proporționalitatea). Este necesar ca regulile în materie de inspecție și conformitate să capete o dimensiune de proporționalitate, prin autorizarea unui nivel mai ridicat de toleranță față de infrafracțiunile minore. În ceea ce privește inspecțiile, ar trebui să optăm pentru o abordare mai bine proporționată (cu mai puține controale la fața locului pentru programele sau organismele de punere în aplicare mai performante) și bazată pe rezultate (astfel încât să poată fi efectuate mai multe tipuri de inspecții cu ocazia aceleiași vizite, aspect cu atât mai important în cazul programelor și operațiunilor finanțate din fonduri multiple), precum și pentru controale de audit mai bine proporționate, care să se concentreze mai puțin pe sancțiuni și mai mult pe îmbunătățiri și pe asigurarea îndeplinirii obiectivelor generale ale politicii de coeziune. Auditorul ar trebui să fie privit ca partener în rezolvarea problemelor și în găsirea celor mai eficiente mijloace de identificare și corectare a erorilor. Pentru aceasta, este nevoie de o schimbare radicală de atitudine din partea auditorilor;

35. autoritățile administrative și de audit ar trebui să colaboreze încă din etapa de programare și până la încheierea programelor, întrucât aceasta este singura modalitate de a preveni apariția unor interpretări diferite ale aceluiași norme. Un sistem de control comun sau o înțelegere comună a sistemului de control – spre care ar trebui să tindem – ar permite să se evite situațiile în care aceeași operațiune face obiectul mai multor controale de audit, întrucât diferitele autorități de audit, ca regulă generală, ar urma să se bazeze pe opiniile celorlalte și să se completeze reciproc. În acest context, CoR propune extinderea domeniului de aplicare al controlului proporțional definit la articolul 148 al Regulamentului (UE) nr. 1303/2013, pentru a acoperi, pe lângă autoritatea de audit și Comisie, toate tipurile de controale, inclusiv cele efectuate de autoritățile de management și de certificare și de Curtea de Conturi Europeană. În general, auditurile ar trebui să țină seama într-o măsură mai mare de subsidiaritate. Auditul UE ar trebui să se limiteze la conformitatea cu reglementările privind fondurile ESI. În ceea ce privește statele membre și autoritățile de management, ele ar trebui să își asume răspunderea de a verifica conformitatea cu reglementările naționale (inclusiv cu cele care decurg din legislația europeană). Această aplicare a subsidiarității în activitățile de audit ar trebui să fie condiționată de încheierea unui contract bazat pe încredere între Comisia Europeană și fiecare stat membru;

36. sugerează, de asemenea, o creștere cu 50 % a pragurilor sub care o operațiune nu este supusă la mai mult de un audit înaintea prezentării cheltuielilor finale;

37. în cazul proiectelor care implică mai mulți parteneri, este inacceptabil ca, din cauza descoperirii unor nereguli în legătură cu unul dintre parteneri, întregul parteneriat sau, în cazuri extreme, întregul program să fie sancționat prin aplicarea unei corecții financiare;

38. deși există state în care sistemele de recurs funcționează fără a întâmpina probleme majore, în altele, totuși, aceste sisteme, în pofida faptului că au fost instituite în temeiul articolului 74 alineatul (3) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013, sunt foarte diferite și nu își îndeplinesc întotdeauna sarcina din punctul de vedere al beneficiarului. Ar fi, așadar, oportun să se instituie un sistem unic de recurs, ușor de înțeles și rapid, atât la nivelul statelor membre (acolo unde nu există încă), cât și la nivelul UE. Acest sistem ar trebui să fie aplicabil nu numai pentru contestarea concluziilor auditului, ci și a deciziilor de la toate nivelurile și în toate domeniile (de exemplu, în cel al ajutoarelor de stat);

Creșterea sarcinilor de reglementare (suprareglementarea):

39. la prima vedere, practica statelor membre de a depăși cerințele minime prevăzute de legislația UE atunci când o transpun în legislația lor națională pare să fie problema lor, și nu a Comisiei Europene. Cu toate acestea, așa ceva se întâmplă tocmai pentru că regulamentele și orientările Comisiei privind punerea în aplicare o permit. Dacă dorim să reducem cât mai mult această practică, trebuie să se consolideze rolul Comisiei în acest domeniu. Comisia trebuie să prevadă în mod clar în regulamentele și orientările sale privind punerea în aplicare cerințe absolute și clare, al căror nivel de exigență să nu poată fi nici sporit, nici redus. Această observație se aplică achizițiilor publice și auditului, dar și altor domenii. Resursele fondurilor ESI reprezintă fonduri ale UE; prin urmare, normele ar trebui să fie stabilite de UE, și nu de statele membre;

40. creșterea sarcinilor de reglementare apare și din cauza faptului că, în numeroase cazuri, orientările privind punerea în aplicare nu sunt elaborate la nivelul Comisiei Europene decât după ce programele încep să fie implementate. Ca atare, statele membre și autoritățile de management sunt obligate să elaboreze propriile orientări, diferite de cele pe care Comisia le publică *ex post*. Prin urmare, regulamentele privind fondurile ESIF ar trebui elaborate în același timp cu orientările, și nu într-un stadiu ulterior, pentru a clarifica interpretarea fiecărui articol din respectivele regulamente. Abordarea actuală duce adesea la întârzierea cu mai mult de un an a implementării programelor operaționale și la modificări suplimentare care, la rândul lor, au un efect negativ asupra implementării fondurilor ESI. Este necesar să se reducă drastic numărul și volumul orientărilor și metodelor. În acest sens, ar trebui să se pună accentul pe claritatea și eficiența lor, mai degrabă decât pe cantitate, astfel încât sistemul să nu devină mai complex și mai ineficient. Ele trebuie să fie explicite și să nu sufere modificări în cursul punerii în aplicare. Orientările nu trebuie în niciun caz să fie retroactive;

Programarea și concentrarea tematică:

41. o altă măsură rapidă ar fi de a se verifica la ce nivel ar trebui să se efectueze programarea și concentrarea tematică. În prezent, programarea are implicații la toate nivelurile, până și la nivelul actorilor de teren. De aceea ar fi de dorit ca în cadrul concentrării tematice să se stabilească obiective de ansamblu (generale) și totodată câte un indicator principal de performanță pentru fiecare dintre ele. Autoritățile de management ar trebui să dispună de o marjă de manevră pentru a stabili ce activități le vor permite să atingă un anumit obiectiv, în funcție de regiunea vizată, permițând astfel o mai bună luare în considerare a nevoilor regiunilor în funcție de caracteristicile și provocările specifice cu care se confruntă. Dacă obiectivul este de a crește ocuparea forței de muncă, ar fi de dorit să se permită o marjă de apreciere în alegerea resurselor pentru a-l duce la îndeplinire. În unele regiuni, în funcție de nivelul la care se situează, la atingerea acestui obiectiv ar putea contribui activitatea dintr-un domeniu precum cercetarea, în timp ce în altele, ar putea fi vorba despre activitățile din sectorul turismului. Mai ales în cazul promovării cooperării transfrontaliere, care urmărește integrarea regiunilor dincolo de frontiere, ar trebui să se ia în considerare nevoile specifice ale regiunii transfrontaliere vizate, permițându-se astfel sprijinirea unor activități importante, dincolo de obiectivele tematice care decurg din Strategia Europa 2020. În acest sens, se poate menționa în special exemplul „fondurilor pentru mici proiecte”, care sprijină inițiativele interpersonale, promovarea activităților turistice sau completarea verigilor-lipsă în materie de transport. În general, ar trebui să se pună întrebarea dacă cooperarea teritorială europeană trebuie să respecte toate condițiile aplicabile fondurilor ESI. Ar trebui să se garanteze că alocările financiare nu vor fi reduse;

42. programele ar trebui să devină mai flexibile, astfel încât să poată răspunde în mod flexibil la situațiile noi și la evoluțiile rapide ale tehnologiei. Este important însă ca această flexibilitate să fie reală, cu alte cuvinte să permită limitarea și simplificarea întregului proces de modificare a unui program. Necesitatea de a recurge, de exemplu, la o nouă evaluare strategică de mediu nu poate fi considerată cu adevărat o formă de flexibilitate a programului. În cazul menționat mai sus, de exemplu, efectuarea unei evaluări strategice de mediu ar trebui avută în vedere doar în cazul unei reprogramări ce preconizează obiective specifice cu impact semnificativ asupra mediului, identificate în prealabil ca atare;

43. Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 a introdus două instrumente care ar urma să ofere o abordare teritorială integrată, mai precis investițiile teritoriale integrate și planurile comune de acțiune (PCA), ceea ce ar face posibilă dezvoltarea integrată a unei anumite zone sau regiuni. Cu toate acestea, statele membre au primit foarte puține încurajări din partea Comisiei pentru a utiliza aceste instrumente, cu atât mai mult cu cât ele au fost definite de către Comisie în actele sale delegate și de punere în aplicare într-o manieră oarecum neclară și complexă. O mai bună punere în aplicare a celor două instrumente ar avea ca rezultate:

- o abordare bazată pe parteneriat pentru ajustarea politicii de dezvoltare la anumite zone individuale;
- o implementare eficientă a măsurilor în conformitate cu principiul abordării ascendente, precum și sinergii care sunt mai ușor de obținut într-o zonă mai mică de la nivel subnațional;

- un temei suplimentar pentru aprobarea directă a unui proiect integrat, precum și alocarea directă a fondurilor, mulțumită unei definiții mai clare a scopului și a motivelor care stau la baza diferitelor elemente ale abordării integrate; precum și
- o îndeplinire mai eficace și mai eficientă a obiectivelor politicii de coeziune;

44. în cazul investițiilor teritoriale integrate (ITI), cerințele impun instituirea unor sisteme de gestionare complet disproporționate în raport cu valoarea finanțării acordate prin acest instrument. De asemenea, după cum s-a subliniat în avizul CoR privind dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității (CLLD), faptul că există numeroase norme distincte care se cer respectate pentru fiecare fond și că aceste fonduri sunt adesea administrate de autorități de management separate acționează ca un factor de descurajare a tentativelor de a dezvolta instrumentul CLLD dincolo de Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR). Din acest motiv, aceste instrumente foarte inovatoare de dezvoltare locală integrată nu au fost implementate până în prezent pe teren decât într-o măsură limitată. Necesitatea de a crea astfel de structuri nu numai că crește în mod disproporționat costurile de gestionare ale acestui instrument, afectându-i considerabil pe cei implicați, ci complică și întârzie în mod semnificativ și punerea în aplicare a proiectului;

45. observă că modificarea normelor politicii de coeziune la fiecare șapte ani sau chiar mai frecvent nu a contribuit la simplificarea politicii de coeziune, ci a avut chiar efecte contrare. Cu toate acestea, un cadru juridic aplicabil unui interval de timp mai larg decât o perioadă de programare ar necesita în prealabil o simplificare radicală. Este întotdeauna posibil și de dorit să se aducă modificări minore și utile sistemului de punere în aplicare a politicii de coeziune, în schimb, modificările mai substanțiale ar trebui introduse la intervale mai mari și pregătite cu mult timp înainte. Efectele acestor modificări ar trebui analizate în prealabil și, în conformitate cu principiul parteneriatului, discutate înainte cu partenerii implicați (care nu sunt doar statele membre, ci și autoritățile locale și regionale, reprezentate de Comitetul Regiunilor);

Instrumentele financiare:

46. consideră că utilizarea instrumentelor financiare este un element important pentru sporirea efectului de pârghie al programelor finanțate din fonduri ESI și pentru combinarea fondurilor ESI și FEIS. Există totuși o nevoie urgentă de a simplifica mecanismul, cerințele de raportare și norme de audit pentru instrumentele financiare din cadrul fondurilor ESI, astfel cum s-a afirmat recent la atelierul comun cu Președinția slovacă a Consiliului ⁽¹⁾ pe această temă;

47. recomandă Comisiei Europene să examineze motivele pentru care instrumentele standard pentru instrumentele financiare nu au fost utilizate până în prezent în majoritatea statelor membre;

48. ia act de constatările din raportul publicat recent de Curtea de Conturi Europeană „Execuția bugetului UE prin instrumente financiare – ce învățăminte trebuie desprinse din perioada de programare 2007-2013” și invită Curtea să evalueze, de asemenea, punerea în aplicare a instrumentelor financiare în cursul actualei perioade de finanțare;

Recomandări finale:

49. ia act de recenta publicare a așa-numitului Regulament Omnibus ⁽²⁾, care introduce modificări și în regulamentele privind fondurile ESI, în special în ce privește simplificarea utilizării de instrumente financiare și de opțiuni de costuri simplificate în programele fondurilor ESI;

- subliniază că prezentul aviz nu este în măsură să ofere o evaluare completă a modificărilor propuse în Regulamentul Omnibus și a efectelor pozitive pe care le-ar putea avea asupra beneficiarilor și autorităților locale și regionale care răspund de implementarea fondurilor ESI;
- subliniază necesitatea de a efectua o evaluare a acestor efecte și de a garanta că beneficiarii finali și autoritățile publice care răspund de implementarea fondurilor la nivel local și regional vor beneficia de o simplificare reală și nu vor fi afectați de complicații suplimentare, în comparație cu situația actuală;
- afirmă că acest regulament nu poate fi examinat în mod izolat; impactul său trebuie analizat și evaluat în legătură cu alte politici ale UE și legislații naționale care pot contribui în mod semnificativ și pozitiv la succesul și la impactul real a punerii sale în aplicare pe teren; pledează pentru o procedură de adoptare rapidă a modificărilor propuse în cadrul Regulamentului Omnibus, pentru a asigura un efect imediat în actuala perioadă de finanțare, în vederea unei mai bune puneri în aplicare a programelor aferente fondurilor ESI;

⁽¹⁾ Ca urmare a Consiliului Afaceri Generale din 18 noiembrie 2015, CoR a organizat, împreună cu președințiile neerlandeză și slovacă, trei ateliere privind simplificarea politicii de coeziune. Informații suplimentare la adresa: <http://cor.europa.eu/en/takepart/Pages/simplification-documents.aspx>

⁽²⁾ Regulament al Parlamentului European și al Consiliului, COM(2016) 605 final 2016/0282 (COD).

50. propune ca, în scopul simplificării, Comisia Europeană să culegă exemple de proiecte corespunzătoare unor „rele practice” și să le monitorizeze, pentru a ilustra necesitatea de a simplifica și de a modifica abordarea și pentru a completa schimbul de bune practici referitoare la punerea în aplicare a fondurilor ESI. Având în vedere experiența practică a membrilor CoR, CoR ar trebui să joace un rol esențial în acest proces;

51. Comisia Europeană a publicat documentele de referință pentru diversele fonduri din perioada de programare 2014-2020 atât de târziu, încât era imposibil să se înceapă punerea în aplicare la începutul perioadei de programare. Au urmat lungi perioade de așteptare și dificultăți în coordonarea diverselor programe operaționale. Pe viitor, documentele trebuie publicate în timp util și simultan;

52. reamintește că există anumite instrumente practice capabile să contribuie la o simplificare efectivă a gestionării fondurilor ESI. Standardizarea procedurilor, utilizarea pe scară largă a instrumentelor IT și a serviciilor administrative online constituie elemente de bază, cu aplicabilitate generală la aceste fonduri. În plus, este important să se facă în continuare progrese, printre altele, în ceea ce privește utilizarea costurilor standard, care permit eliminarea obstacolelor administrative, precum și în ceea ce privește simplificarea raportării și controalelor, pentru ca beneficiarii și diferitele autorități implicate în gestionarea resurselor să nu se confrunte cu sarcini birocratice suplimentare;

53. observă că respectarea mai sistematică a principiului referitor la parteneriatul cu autoritățile locale și regionale în cadrul fondurilor ESI, încă din etapa de concepție și de-a lungul întregii lor implementări, ar permite Comisiei să obțină un feedback care ar contribui în mod decisiv la creșterea eficienței procesului de punere în aplicare și la simplificarea acestuia.

Bruxelles, 11 octombrie 2016.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor
Markku MARKKULA

Avizul Comitetului European al Regiunilor — Ajutoarele de stat și serviciile de interes economic general

(2017/C 088/05)

Raportor: domnul Markus TÖNS (DE-PSE), membru al Parlamentului landului Renania de Nord-Westfalia

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR

Observații generale

1. face referire în prezentul aviz din proprie inițiativă la următoarele inițiative ale Comisiei: (i) Comunicarea Comisiei referitoare la noțiunea de ajutor de stat în temeiul articolului 107 alineatul (1) din TFUE ⁽¹⁾; (ii) procedura de consultare cu privire la proiectul de extindere a regulamentului general de exceptare pe categorii ⁽²⁾, conform căruia anumite ajutoare pentru investiții destinate porturilor și aeroporturilor ar trebui să facă obiectul exceptării de la evaluarea prealabilă a Comisiei privind ajutoarele de stat; (iii) revizuirea Pachetului Almunia, prevăzută de Comisia Europeană, precum și revizuirea Regulamentului privind ajutoarele *de minimis* acordate în cazul SIEG, care urmează să expire;

2. insistă asupra faptului că normele UE privind ajutoarele de stat pentru serviciile de interes economic general (SIEG) nu trebuie să fie aplicate exclusiv în virtutea principiilor concurenței, ci să fie în deplină concordanță cu larga putere de apreciere conferită prin tratate statelor membre în stabilirea a ceea ce reprezintă un serviciu de interes economic general, precum și cu principiile autonomiei locale și regionale, cu coeziunea economică, socială și teritorială și să țină seama de neutralitate în ceea ce privește regimul proprietății în statele membre (articolul 3 din Tratatul UE, articolele 14, 106 și 345, precum și Protocolul nr. 26 din TFUE). SIEG trebuie să reflecte diferențele în ceea ce privește nevoile și preferințele utilizatorilor și ale sistemelor de achiziții publice, care pot rezulta din diferitele situații geografice, sociale sau culturale și din diferitele procese democratice din statele membre. CoR dorește să reamintească faptul că un control al ajutoarelor de stat poate fi efectuat numai în cazul în care reglementarea sau finanțarea la nivel național, regional sau local a unui SIEG are efecte transfrontaliere sau efecte asupra pieței interne;

3. subliniază rolul important jucat de serviciile de interes economic general în creșterea economică și ocuparea forței de muncă, precum și faptul că, adeseori, acestea reprezintă condiții necesare pentru alte investiții publice și private. Ele trebuie, prin urmare, să fie privite și din perspectiva agendei UE în materie de investiții. În acest context trebuie menționată analiza anuală a creșterii pentru 2016 a Comisiei, în care se arată că „[...] este esențial ca statele membre să promoveze pe scară mai largă investițiile sociale, inclusiv în domeniul asistenței medicale, al îngrijirii copiilor, al acordării de sprijin în vederea găsirii unei locuințe și al serviciilor de reabilitare pentru a întări capacitățile actuale și viitoare ale cetățenilor de a intra pe piața muncii și de a se adapta. [...] Investițiile sociale oferă beneficii economice și sociale în timp, în special în ceea ce privește perspectivele de ocupare a forței de muncă, veniturile din muncă și productivitatea muncii, prevenirea sărăciei și consolidarea coeziunii sociale”;

4. se pronunță, prin urmare, în favoarea continuării reflecțiilor privind modul în care SIEG ar urma să beneficieze de sprijin din partea UE în conformitate cu normele privind ajutoarele de stat, de exemplu printr-o simplificare în continuare a aplicării normelor privind ajutorul de stat, eventual prin introducerea unei prezumții – legată de criterii simple, cum ar fi coerența cu programele operaționale adoptate – referitoare la faptul că finanțarea din fondurile ESI este compatibilă cu ajutorul de stat. Un tratament neuniform din perspectiva regimului ajutoarelor de stat al fondurilor UE gestionate direct, cum ar fi FEIS, Orizont 2020, pe de o parte, în raport cu fondurile ESI, de cealaltă parte este nejustificat, duce la o creștere a sarcinilor administrative și împiedică realizarea de sinergii între fonduri, așa cum urmărește Comisia Europeană să le obțină;

5. își exprimă nemulțumirea față de refuzul continuu al Comisiei de a utiliza articolul 14 din TFUE ca temei juridic pentru normele privind ajutoarele de stat în domeniul SIEG, deoarece acesta ar permite o procedură legislativă obișnuită și, prin urmare, un nivel mai ridicat de securitate juridică și legitimitate democratică;

⁽¹⁾ A se vedea Comunicarea din 19 mai 2016, http://ec.europa.eu/competition/state_aid/modernisation/notice_aid_en.html

⁽²⁾ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-622_en.htm

6. observă că legislația UE care reglementează ajutoarele de stat pentru SIEG a devenit prea detaliată și prea confuză din cauza situației complexe, a definițiilor contradictorii și a ajustărilor de-a lungul anilor. Sarcina administrativă pentru autoritățile publice care acordă ajutoarele și pentru întreprinderi ar trebui să fie redusă în continuare, iar resursele Comisiei ar trebui să se concentreze asupra punerii în aplicare a normelor privind ajutoarele de stat în cazurile cu cel mai mare impact asupra pieței interne. Subliniază, de asemenea, faptul că această complexitate a normelor duce la insuficiența cunoașterii a acestora, făcând ca posibilitățile pe care le oferă SIEG să nu fie utilizate. Astfel, invită Comisia să reducă numărul mare al textelor din dreptul secundar și din instrumentele legislative fără caracter obligatoriu din domeniul ajutoarelor (regulamente, comunicări, orientări etc.), regroupându-le acolo unde acest lucru este posibil;

7. reiterează opoziția sa de principiu față de includerea de către Comisie a unor considerente suplimentare de calitate și eficiență în evaluarea compatibilității finanțării SIEG. Criteriile de calitate și de eficiență, care restrâng și mai mult marja de apreciere a autorităților locale și regionale care acordă ajutoare, nu țin în principiu de competența Comisiei, instituită prin capitolul privind concurența din TFUE. Deciziile privind calitatea și eficiența trebuie să rămână în seama autorităților locale și regionale ⁽³⁾;

8. subliniază că în acordurile comerciale ale UE nu este inclus dreptul UE, al statelor sale membre și al autorităților locale și regionale ale acestora de a reglementa, garanta sau sprijini oferta de servicii și se așteaptă ca garanțiile oferite de Comisia Europeană în cadrul negocierilor privind acordul TTIP să se aplice tuturor celorlalte procese de negociere cu privire la acorduri comerciale, astfel încât să nu existe nicio ingerință în competențele țărilor de a introduce sau de a menține dispoziții care să protejeze calitatea ridicată a serviciilor și care urmăresc obiective importante de interes general, precum protecția sănătății, siguranța publică sau protecția mediului, și astfel încât să nu se impună privatizarea serviciilor, iar sectorul public să fie în măsură să își extindă gama existentă de servicii publice și să propună servicii publice care, anterior, au fost oferite de furnizori privați ⁽⁴⁾;

9. în contextul interacțiunilor existente dintre SIEG și investițiile publice, își exprimă din nou îngrijorarea că nu se face nicio distincție între cheltuielile publice și investițiile publice în standardele de contabilitate prevăzute de noul sistem european de conturi naționale și regionale (SEC 2010) al Eurostat, care a intrat în vigoare în luna septembrie 2014. În plus, transpunerea acestor norme în dreptul intern al unora dintre statele membre a făcut ca autoritățile locale și regionale să fie obligate să aplice plafoane maxime pentru investiții publice, pe an și pe cap de locuitor. Aceste plafoane maxime reprezintă un obstacol și pentru acele autorități locale și regionale care dețin rezerve, pe care le-ar putea utiliza pentru a lansa proiecte de investiții SIEG pe scară largă. Prin urmare, Comitetul solicită Comisiei Europene să prezinte un raport privind implementarea standardului SEC 2010 ⁽⁵⁾;

Comunicarea privind noțiunea de ajutor de stat ⁽⁶⁾

10. atrage atenția asupra faptului că autoritatea de clasificare a unei activități drept „serviciu de interes economic general” revine statelor membre, fiind ancorată în structurile culturale și politice crescute în timp la fața locului și dată fiind necesitatea dezvoltării permanente a unor astfel de activități, și că autoritățile locale și regionale pot să decidă în deplină libertate care sunt serviciile pe care le consideră de interes economic general;

11. salută publicarea, la 19 mai 2016, a Comunicării Comisiei, la doi ani după procedura de consultare din primul semestru al anului 2014 referitoare la noțiunea de ajutor de stat în temeiul articolului 107 alineatul (1) din TFUE, menită să explice domeniul de aplicare a normelor UE privind ajutoarele de stat. Comitetul Regiunilor recunoaște faptul că intenția Comisiei este de a – și concentra resursele asupra punerii în aplicare a regulilor privind ajutorul de stat în cazurile care au cel mai mare impact asupra pieței interne, dar subliniază în același timp că această comunicare se limitează la furnizarea unei interpretări a noțiunii de ajutor de stat pentru domenii în care există deja hotărâri ale Curții de Justiție. Prin urmare, solicită să se stabilească dacă această abordare nu este prea restrictivă și în contradicție cu diverse tendințe dinamice în domeniul investițiilor publice, de exemplu în ceea ce privește aspectele fiscale și crearea de noi servicii sociale;

⁽³⁾ A se vedea punctul 29 din avizul Comitetului Regiunilor din 30 noiembrie 2012 „Modernizarea ajutoarelor de stat în UE”.

⁽⁴⁾ http://europa.eu/rapid/press-release_STATEMENT-15-4646_ro.htm

⁽⁵⁾ A se vedea punctul 20 din avizul CoR din 3 decembrie 2014, „Promovarea calității cheltuielilor publice în chestiunile care țin de competența UE” (BUDG-V-009).

⁽⁶⁾ http://ec.europa.eu/competition/consultations/2014_state_aid_notion/index_en.html

12. salută confirmarea limitării conceptului de „efecte negative asupra schimburilor comerciale din interiorul UE”, conținută în comunicare. Într-adevăr, plecând de la șapte decizii individuale din 29 aprilie 2015 ⁽⁷⁾ și în conformitate cu solicitarea din avizul original al CoR, ajutoarele pentru infrastructurile locale sau serviciile locale cu relevanță redusă pentru alte state membre și care au cel mult efecte marginale asupra investițiilor transfrontaliere nu fac, de acum înainte, obiectul normelor privind ajutoarele de stat ⁽⁸⁾;

13. ia act de punctul de vedere al Comisiei, conform căruia investițiile publice pentru construirea sau modernizarea infrastructurii nu constituie ajutor de stat în cazul în care infrastructura în cauză nu se află în concurență directă cu alte infrastructuri de același tip, dar nu este de acord cu interpretarea nediferențiată a Comisiei, conform căreia acest lucru se aplică, de regulă, infrastructurii rutiere și feroviare, căilor navigabile interioare și sistemelor de alimentare cu apă și de canalizare, dar nu și unor domenii precum energia, rețelele în bandă largă, aeroporturilor sau porturilor;

14. salută clarificarea faptului că fondurile publice plătite pentru prestarea anumitor activități culturale care nu sunt de natură comercială, ci cu titlu gratuit sau contra unei taxe care acoperă până la 50 % din costuri și care sunt accesibile publicului, nu fac obiectul normelor privind ajutoarele de stat; acest lucru va reduce în mod substanțial sarcinile referitoare la verificările efectuate de autoritățile locale și regionale – deși acestea rămân necesare în cazuri individuale – și va duce la o mai mare securitate juridică în ceea ce privește sprijinul public pentru cultură;

15. prin urmare, invită Comisia Europeană să precizeze că un serviciu local nu reprezintă o amenințare la adresa comerțului și că reclamantului sau Comisiei Europene îi revine sarcina de a demonstra că există o amenințare reală sau potențială în calea schimburilor intracomunitare;

16. ar dori ca autoritățile locale și regionale să dispună, în viitor, de securitate juridică cu privire la acele activități care pot beneficia de ajutoare fără a încălca normele privind ajutoarele de stat;

17. referitor la Comunicarea „Către un spațiu unic pentru TVA în UE” prezentată în aprilie 2016, cu privire la care Comitetul Regiunilor elaborează un aviz separat, nu este în favoarea limitării domeniului de aplicare a scutirii de TVA pentru activitățile SIEG;

Regulamentul general de exceptare pe categorii de ajutoare (RGECA)

18. subliniază utilitatea ghidului practic pentru actualul RGECA ⁽⁹⁾, care enumeră întrebările autorităților naționale și răspunsurile Comisiei Europene, dar constată că acestea din urmă nu clarifică întotdeauna pe deplin întrebările legate de interpretare ridicate de statele membre;

19. salută inițiativa Comisiei de a desfășura o primă consultare, care va fi deschisă până la 30 mai 2016, privind o viitoare revizuire a Regulamentului general de exceptare pe categorii de ajutoare (RGECA) ⁽¹⁰⁾ cu scopul de a scuti ajutoarele de stat pentru infrastructurile portuare și aeroportuare de cerința notificării, dat fiind că sarcina administrativă pentru autoritățile publice și pentru beneficiarii finali este cu atât mai redusă, cu cât domeniul de aplicare al Regulamentului general de exceptare pe categorii este mai cuprinzător;

20. constată, cu toate acestea, că, în cazul porturilor, nu există niciun temei juridic anterior referitor la criteriile de compatibilitate privind ajutoarele pentru investiții care să fi permis Comisiei să elaboreze o listă de cazuri cu securitate juridică sporită, și, prin urmare, invită Comisia să analizeze mai bine chestiunea prezenței sau absenței ajutorului de stat, atât în ceea ce privește tipurile de investiții, cât și dimensiunea porturilor, dar și să țină seama de particularitățile de organizare a porturilor în diferitele state membre, având în vedere inclusiv misiunea lor publică;

21. arată că diverse măsuri adoptate de statele membre în sectorul porturilor interioare pot să nu reprezinte ajutoare de stat, întrucât beneficiarul nu efectuează o activitate economică sau pentru că măsurile nu au niciun efect asupra schimburilor dintre statele membre. În anumite circumstanțe, s-ar putea ca acest lucru să fie adevărat în ce privește măsurile de ajutor pentru infrastructurile portuare interne, care au un caracter pur local, sau infrastructurile porturilor interne care, întrucât nu au ieșire directă la mare și nici nu permit schimburi sau comunicații cu alte state membre pe căi navigabile, nu au efect de denaturare a concurenței;

⁽⁷⁾ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-4889_en.htm referitor la spitalele publice din Hradec Králové/CZ (SA.37432), Centrul medical din Durmersheim/DE (SA.37904), societatea urbană de sprijinire a proiectelor „Wirtschaftsbüro Gaarden”, Kiel/DE (SA.33149), clinica Landgrafen, Bad Nenndorf/DE (SA.38035), ajutorul pentru investiții portuare, Lauwersoog/NL (SA.39403), Glenmore Lodge/UK (SA.37963), cluburi de golf aflate în proprietatea membrilor/UK (SA.38208).

⁽⁸⁾ A se vedea punctele 196 și 197 din Comunicarea Comisiei privind noțiunea de ajutor de stat în conformitate cu articolul 107, alineatul (1) din TFUE.

⁽⁹⁾ http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/practical_guide_gber_en.pdf

⁽¹⁰⁾ http://ec.europa.eu/competition/consultations/2016_gber_review/index_en.html

22. solicită includerea în regulamentul general privind exceptarea pe categorii a unei excepții pentru ajutoarele acordate funcționării porturilor sau cel puțin a unei anumite categorii de porturi, în paralel cu cea solicitată pentru anumite aeroporturi (a se vedea punctul 28 din prezentul aviz);

23. își exprimă preocuparea cu privire la faptul că, odată ce cazul infrastructurilor portuare va fi introdus în RGECA, orice intervenție publică care s-ar încadra în definiția ajutoarelor de stat și nu ar putea beneficia de derogare va fi supusă unei evaluări extrem de complexe și cu un rezultat incert, în vederea unei eventuale aprobări directe în temeiul tratatului; prin urmare, îndeamnă Comisia să propună adoptarea de orientări specifice pentru aceste ajutoare, atunci când ele depășesc pragul de derogare;

24. sprijină în mod explicit abordarea Comisiei Europene privind ajutoarele pentru investiții acordate aeroporturilor regionale, conform căreia „nu este necesar să se stabilească un prag de notificare în ceea ce privește cuantumul de ajutor deoarece impactul concurențial al unei măsuri de ajutor depinde în principal de dimensiunea aeroportului și nu de dimensiunea investiției”;

25. se așteaptă ca Comisia Europeană să garanteze alinierea la legislația UE în vigoare a „Definițiilor pentru ajutoarele acordate aeroporturilor regionale”;

26. își reafirmă opinia exprimată anterior că eforturile Comisiei ar trebui să se concentreze pe marile aeroporturi și că măsurile de ajutor de stat destinate aeroporturilor mici, cu un trafic mediu anual mai mic de 300 000 de pasageri nu ar trebui să intre în domeniul de aplicare a ajutorului de stat, având în vedere că aceste aeroporturi nu pot avea un impact semnificativ asupra schimburilor comerciale dintre statele membre, deoarece, din motive structurale, ele nu sunt capabile să își acopere costurile de capital și de exploatare ⁽¹¹⁾ și deoarece sprijinul public este destinat dezvoltării unei infrastructuri de transport aerian sigure și viabile din punct de vedere economic în regiuni care nu dispun de suficiente legături de transport ⁽¹²⁾; această dispoziție ar trebui însoțită în mod normal de o creștere semnificativă a pragului de derogare privind ajutoarele destinate aeroporturilor care furnizează SIEG (stabilit în prezent la 200 000 de pasageri pe an), acesta trebuind să revină la nivelul existent înainte de adoptarea așa-zisului „pachet Almunia” privind SIEG, adică 1 milion de pasageri pe an. Cu toate acestea, condiția prealabilă pentru o astfel de măsură trebuie să fie imposibilitatea de a realiza pe altă cale o conexiune adecvată.

27. are dubii că aeroporturile mici sunt capabile să acopere din resurse proprii un minim de 25 % din ajutoarele pentru investiții și solicită Comisiei să țină seama de faptul că, de regulă, aceste ajutoare nu vizează creșterea capacității, ci sunt acordate ca urmare a necesităților în materie de infrastructură;

28. solicită ca RGECA să includă, de asemenea, o derogare pentru ajutoarele de stat destinate aeroporturilor, deoarece orientările Comisiei Europene privind ajutoarele de stat destinate aeroporturilor și companiilor aeriene (Orientările din 2014, punctul 112 și urm.) conțin cerințe clare, de exemplu în ceea ce privește calcularea deficitului de finanțare inițial, care pot fi îndeplinite și în contextul unei derogări;

29. consideră că este necesară adaptarea dispozițiilor existente referitoare la porturi și aeroporturi la realitatea regiunilor ultraperiferice, atât în ceea ce privește ajutoarele pentru investiții, cât și ajutoarele de exploatare, având în vedere că există un grad considerabil de inaccesibilitate a acestor regiuni și că ele sunt dependente de transportul aerian și maritim, care reprezintă singura alternativă viabilă de transport în aceste zone izolate;

30. pledează în favoarea creșterii pragurilor de notificare pentru investiții și ajutoare de stat pentru cultură și pentru conservarea patrimoniului cu 100 % în loc de 50 %, așa cum prevede propunerea de revizuire a Regulamentului general de exceptare pe categorii (Comisia propune majorarea de la 100 la 150 de milioane EUR pentru un proiect și de la 50 la 75 de milioane EUR pentru o întreprindere pe an), și solicită o mai bună aliniere între normele și condițiile din RGECA și textul comunicării în ceea ce privește noțiunea de ajutor, deoarece comunicarea a introdus câteva clarificări fundamentale, permise cu satisfacție de statele membre, dar care nu au același caracter obligatoriu ca un regulament direct aplicabil, cum este RGECA;

31. se solicită de asemenea, în corelație cu creșterea pragurilor solicitată la punctul precedent, ca, în ce privește ajutoarele pentru investiții în cultură, pentru funcționarea instituțiilor de cultură și protejarea patrimoniului cultural, să fie ridicat de la 1 milion la 2 milioane EUR pragul până la care este posibilă aplicarea metodei de calcul a ajutorului în sensul articolului 53 alineatul (8) din Regulamentul (UE) nr. 651/2014, adică stabilirea plafonului maxim al ajutorului la 80 % din costurile admisibile ale proiectului [ca alternativă la metoda avută în vedere la articolul 53 alineatele (6) și (7) din Regulamentul (UE) nr. 651/2014];

⁽¹¹⁾ Avizul Comitetului Regiunilor – „Orientările UE privind ajutoarele de stat destinate aeroporturilor și companiilor aeriene”, 28 noiembrie 2013, COTER-V-043.

⁽¹²⁾ A se vedea Decizia Comisiei Europene privind aeroportul Angoulême, 23 iulie 2014: http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-14-498_en.htm

32. Solicită Comisiei să clarifice statutul de ajutor de stat pentru investițiile de infrastructură într-o versiune revizuită a Regulamentului general de exceptare pe categorii. Pe baza hotărârii Propapier/Eisenhüttenstadt din 1 octombrie 2014 ⁽¹³⁾, în situația măsurilor generale privind infrastructura ar trebui să se examineze sistematic dacă efectele pozitive ale ajutorului de stat pentru dezvoltarea regională nu compensează impactul negativ asupra concurenței;

33. așteaptă cu interes punerea pe picior de egalitate, în cadrul RGECA revizuit, a infrastructurilor sportive și a celor multifuncționale de agrement, pentru a le permite și acestora să beneficieze de ajutoare de funcționare de până la 2 milioane EUR per element de infrastructură pe an;

Servicii de interes economic general

34. se pronunță în favoarea unei extinderi dinamice a noțiunii de SIEG: noile servicii sociale, cum ar fi serviciile de asistență socială care au luat naștere în contextul primirii și integrării refugiaților și migranților, sau infrastructura digitală în regiunile în care a fost constatată o disfuncționalitate a pieței, cum ar fi regiunile care se confruntă cu provocările ce derivă din evoluția demografică, ar putea fi considerate drept servicii de interes general, dată fiind necesitatea unei acoperiri cuprinzătoare a acestor servicii pentru cetățeni. În viitor ar trebui să fie posibil ca și noile evoluții să fie supuse unor evaluări periodice adecvate, cu posibilitatea ca acestea să poată fie considerate servicii de interes economic general la nivelul statelor membre, dacă este necesar;

35. critică faptul că, în actuala Comunicare privind SIEG, Comisia a încercat să-și extindă marja de manevră în legătură cu definirea SIEG prin utilizarea unei trimeri la „condițiile normale de piață” ⁽¹⁴⁾. Acest lucru nu doar contravine principiilor autonomiei locale și regionale, ci este, în practică, o condiție aproape imposibil de dovedit pentru autoritățile publice;

36. subliniază că al patrulea criteriu menționat în hotărârea Altmark nu reprezintă altceva decât un stimulent pentru statele membre de a recurge la reglementările privind achizițiile publice mai degrabă decât a face uz de o abordare bazată pe SIEG. Într-adevăr, autoritățile locale și regionale se confruntă cu problema că, atunci când nu există întreprinderi private care își desfășoară activitatea în sectorul în cauză, nu există un punct de referință pentru cea de a doua alternativă a celui de al patrulea criteriu Altmark, și anume o întreprindere tipică, bine gestionată și dotată corespunzător cu mijloace. Prin urmare, Comisia este invitată să elaboreze orientări detaliate în vederea respectării celui de al patrulea criteriu Altmark, definind ce se înțelege printr-un exemplu tipic de întreprindere bine gestionată și dotată cu suficiente resurse, inclusiv prin intermediul unor studii de piață prin care să se determine costurile standard, astfel încât să devină mai ușor pentru autoritățile publice să poată excepta o anumită activitate SIEG de la evaluarea din perspectiva ajutoarelor de stat;

37. consideră că o revizuire a definiției profitului rezonabil al unui SIEG este indispensabilă, în special pentru a reflecta, inclusiv prin forme de stimulare sau prin creșterea procentului de profit rezonabil, faptul că un astfel de profit este adesea reinvestit în SIEG;

38. reiterează apelul său privind majorarea pragurilor *de minimis* în cazul ajutoarelor de stat acordate pentru SIEG. Pragurile pentru a aprecia admisibilitatea unui ajutor acordat pentru SIEG ar trebui stabilite, pentru fiecare caz, la 1 milion EUR pentru o perioadă de trei ani fiscali. Sub acest prag nu se consideră că sunt îndeplinite toate criteriile pentru a se vorbi despre un ajutor de stat, având în vedere că, adeseori, SIEG nu are decât o relevanță locală care nu poate sta la baza unei denaturări a schimburilor comerciale și a concurenței transfrontaliere, astfel încât să aducă prejudicii pieței interne;

39. consideră că pragul de scutire de la obligația de notificare în temeiul articolului 108 alineatul (3) din TFUE pentru ajutoarele de stat sub formă de compensații pentru întreprinderile însărcinate cu furnizarea SIEG, de doar 15 milioane EUR pe an, ar trebui să fie fixat la nivelul valabil inițial, aplicat până în anul 2011, de 30 de milioane EUR pe an;

40. se pronunță în favoarea unei prelungiri a duratei de valabilitate normale a actelor de atribuire la peste 10 ani, pentru a ține mai bine seama de costurile de atribuire și de amortizarea investițiilor efectuate de entitățile responsabile cu SIEG;

⁽¹³⁾ Registrul ajutoarelor de stat, DG Concurență, cazul SA.23827.

⁽¹⁴⁾ A se vedea punctul 48: „[...] nu este oportun să se impună o obligație specifică de serviciu public unei activități care este deja furnizată sau care poate fi furnizată în mod satisfăcător și în condiții – precum prețul, trăsăturile obiective privind calitatea, continuitatea și accesul la serviciu – compatibile cu interesul public, astfel cum este definit de către stat, de către întreprinderi care își desfășoară activitatea în condiții normale de piață”.

41. propune, de asemenea, extinderea definiției locuințelor sociale, prevăzută în Decizia Comisiei din 20 decembrie 2011. Pentru a oferi statelor membre mai multă libertate în ceea ce privește planificarea, punerea în aplicare, finanțarea și organizarea construcției de locuințe sociale și pentru a garanta dreptul democratic de a alege, limitarea atribuirii de locuințe sociale la „cetățenii defavorizați sau din categorii mai puțin avantajate” ar trebui eliminată. Dreptul la o locuință adecvată și accesibilă ar trebui să aibă prioritate, deoarece incapacitatea pieței de locuințe de a satisface nevoile imobiliare ale tuturor afectează nu numai persoanele care nu au acces la locuințe, ci și pe cei care locuiesc în locuințe ce periclitează sănătatea, inadecvate sau supraaglomerate, precum și persoanele care plătesc o mare parte din venitul lor lunar pentru chirie sau rambursarea împrumuturilor imobiliare;
42. solicită consolidarea capacităților între Comisia Europeană și statele membre, pentru a îmbunătăți cunoștințele cu privire la ajutoarele de stat în ceea ce privește serviciile de interes economic general. Trebuie să existe un dialog direct și între Comisia Europeană și autoritățile locale și regionale, acordându-se asistența necesară;
43. îndeamnă statele membre să colaboreze cu Comisia Europeană pentru a introduce proceduri adecvate de comunicare și coordonare și a elabora orientări pentru autoritățile locale și regionale menite să ușureze evaluările complexe ale ajutoarelor de stat pentru SIEG. Se așteaptă ca statele membre să implice autoritățile locale și regionale și asociațiile acestora în procesul de elaborare a rapoartelor naționale privind punerea în aplicare a pachetului Almunia, astfel încât să se asigure o evaluare realistă a dificultăților și a provocărilor concrete legate de SIEG;
44. solicită securitate juridică pentru autoritățile locale și regionale prin stabilirea unui termen de prescripție pentru introducerea căilor de atac de cinci ani de la începerea plăților compensatorii sau a investiției, având în vedere că termenul actual de inițiere de către Comisie a unei proceduri care s-ar putea finaliza cu o decizie de recuperare a ajutorului, stabilit la 10 ani din ziua în care un ajutor considerat ilegal a fost acordat beneficiarului, (fiind, *de facto*, și termenul de prescripție pentru plângerile referitoare la ajutoarele de stat), este prea lung. Autoritățile locale și regionale, precum și întreprinderile care beneficiază de ajutor, au nevoie de o mai mare securitate juridică. O perioadă de prescripție de 10 ani, la care se adaugă intervalul de timp necesar pentru proceduri, care să ducă la posibilitatea să trebuiască să se recupereze ajutoare acordate chiar cu 20 sau 25 de ani mai înainte, este disproporționată și aduce atingere unei necesități fundamentale a autorităților locale și regionale și a întreprinderilor acestora, care adesea nu-și pot permite consultanță juridică. În plus, acest mod de lucru anulează unul dintre obiectivele recuperării ajutoarelor de stat, și anume refacerea situației concurențiale preexistente;
45. consideră că este necesar să se prevadă ca o cale de atac să fie disponibilă doar părților afectate în mod direct din punct de vedere economic. Cercul părților interesate, și anume „orice stat membru și orice persoană, întreprindere sau asociație de întreprinderi ale căror interese pot fi afectate de acordarea unui ajutor, în special beneficiarul ajutorului, întreprinderile concurente și asociațiile profesionale”, în temeiul articolului 20 coroborat cu articolul 1 litera (h) din Regulamentul de procedură, continuă să fie prea larg.

Bruxelles, 11 octombrie 2016.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor
Markku MARKKULA

Avizul Comitetului European al Regiunilor – Digitalizarea industriei europene

(2017/C 088/06)

Raportor: domnul Kieran McCARTHY (IE-AE), membru al Consiliului Local Cork

Document de referință: Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Digitalizarea industriei europene – Valorificarea deplină a pieței unice digitale

COM(2016) 180 final

RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR

Crearea unei societăți bazate pe schimbare și inovare: următoarea provocare

1. salută Comunicarea Comisiei Europene pe tema „Digitalizarea industriei europene – Valorificarea deplină a pieței unice digitale” și pachetul de măsuri de sprijin pe care aceasta îl propune în vederea fructificării oportunităților generate de strategia privind piața unică digitală. Perspectivele Europei în materie de creștere economică și de ocupare a forței de muncă, dar și coeziunea ei socială depind din ce în ce mai mult de capacitatea de a înțelege, a adopta și a utiliza toate dimensiunile societății inovării în regiunile sale;
2. subliniază faptul că piața unică digitală a UE se sprijină pe cei 500 de milioane de consumatori ai săi și este cel mai puternic instrument de politică de care dispun UE, statele membre și regiunile sale pentru a stimula inovarea, creșterea și ocuparea forței de muncă;
3. ia act de faptul că este în curs de desfășurare o revoluție industrială continuă, bazată pe noi generații de tehnologii digitale, cum ar fi volumele mari de date, și pe noile și diferitele utilizări ale tehnologiilor digitale pentru soluționarea problemelor de la nivel sectorial și local. În cazul industriei europene, următoarea provocare constă în valorificarea deplină și rapidă a oportunităților digitale. Însemnătatea adoptării fără rezerve de către întreprinderile din industriile tradiționale și netehnologice, în special de către IMM-uri, a digitalizării ca mijloc de creștere și menținere a competitivității nu poate fi subliniată îndeajuns;
4. recunoaște că sectorul TIC din UE deține o pondere importantă în economie, având peste 6 milioane de angajați și reprezentând aproximativ 4 % din PIB. O serie de studii recente estimează că digitalizarea produselor și a serviciilor ar putea, dacă ar fi adoptată în totalitate, să genereze anual în Europa venituri suplimentare de peste 110 miliarde EUR pentru industrie, în următorii cinci ani;

Convergența tuturor sectoarelor

5. este de acord cu faptul că doi factori-cheie care asigură exploatarea cu succes a tuturor avantajelor unei piețe unice digitale sunt: (a) existența unei industrii digitale europene foarte competitive, precum și (b) disponibilitatea sectoarelor public și privat de a se adapta în consecință, prin integrarea ultimelor inovații digitale în activitatea lor, pentru a asigura servicii de înaltă calitate pentru toți cetățenii. Subliniază că înlăturarea obstacolelor de reglementare, reducerea birocrăției și modernizarea legislației europene reprezintă și ele condiții esențiale;
6. subliniază că întreprinderile de toate dimensiunile, din toate regiunile și sectoarele, pot profita de punctele forte ale industriei TIC europene, prin construirea de platforme industriale digitale în vederea dezvoltării de tehnologii digitale, de la componente la dispozitive și programe informatice destinate piețelor de consum și platformelor de web și de date, precum și de aplicații și servicii relevante;
7. evidențiază faptul că strategia privind piața unică digitală, în special componenta referitoare la „valorificarea la maximum a potențialului de creștere al economiei digitale”, conține toate pârghiile majore pentru îmbunătățirea digitalizării industriei, prin acțiuni în domenii precum economia bazată pe date, internetul obiectelor, tehnologiile de tip *cloud computing*, competențele și guvernarea electronică. Convergența unei serii de alte tehnologii, în principal robotica, inteligența artificială și imprimarea 3D, impulsionează din ce în ce mai mult schimbările din domeniul digital;

8. încurajează continuarea investițiilor în trei dintre parteneriatele public-privat contractuale transversale din cadrul Orizont 2020 – fabricile viitorului (FoF), industria cu procese sustenabile prin utilizarea eficientă a resurselor și eficiență energetică (SPIRE) și întreprinderea comună pentru bioindustrii (BBIJU);

Recunoașterea disparităților

9. recunoaște că majoritatea factorilor de decizie din industrie au dificultăți în a decide când să investească, până la ce nivel și în ce tehnologii. Aproximativ 60 % din sectoarele industriale mari și peste 90 % din IMM-uri consideră că au rămas în urmă în ceea ce privește inovarea digitală;

10. subliniază că dezvoltarea rapidă și extinderea utilizării tehnologiilor digitale impun și o modernizare urgentă a cadrului de reglementare actual, pentru a ține pasul cu o rată de inovare fără precedent;

11. este de acord că ar trebui să se facă mai mult pentru a facilita coordonarea eforturilor considerabile, dar fragmentate din UE în materie de cercetare, dezvoltare și inovare în alte domenii esențiale ale tehnologiei digitale;

12. subliniază că o mai bună înțelegere a faptului că interoperabilitatea are relevanță nu numai pentru administrația publică, ci și pentru toate celelalte sectoare (de exemplu, ca o modalitate de a garanta că libertatea consumatorilor nu este afectată de restricțiile impuse de brevetarea de către întreprinderi a unor tehnologii individuale) este esențială pentru dezvoltarea internetului obiectelor și pentru un flux de date fără întreruperi între toate regiunile. Disponibilitatea unor formate, standarde și specificații comune este o cerință clară;

13. consideră că este esențial ca programul REFIT pentru o mai bună legiferare al Comisiei să se concentreze asupra barierelor din calea inovării și să analizeze modul în care acestea pot fi eliminate sau reduse prin intermediul unor noi abordări în materie de reglementare, conform celor prevăzute în strategia privind piața unică. În acest sens, subliniază că autoritățile locale și regionale trebuie privite ca parteneri principali în cadrul procesului REFIT și nu ca părți interesate, având în vedere că ele pun în aplicare majoritatea deciziilor luate la nivelul UE;

14. invită Comisia să colaboreze mai îndeaproape cu industriile și întreprinderile de toate mărimile, cu toate nivelurile de guvernare și cu toate părțile interesate, în identificarea și eliminarea obstacolelor de reglementare din calea digitalizării industriei europene, precum și în simplificarea reglementărilor existente;

15. susține că un mediu de standardizare eficace pentru tehnologiile digitale este esențial pentru digitalizarea industriei europene și pentru realizarea pieței unice digitale, permițând o interconexiune fără întreruperi a dispozitivelor și serviciilor, de la o țară la alta și indiferent de tehnologia utilizată. Acțiunile în acest sens trebuie orientate strategic spre cinci domenii prioritare pentru eforturile de standardizare: tehnologiile 5G, tehnologiile de tip *cloud computing*, internetul obiectelor, tehnologiile de date și securitatea cibernetică;

16. subliniază că standardele prioritare din domeniul TIC pentru piața unică digitală ar trebui să vizeze garantarea unui randament corect al investițiilor, pentru a stimula cercetarea, dezvoltarea și inovarea la nivel mondial, precum și un proces de standardizare sustenabil, asigurând în același timp disponibilitatea pe scară largă a tehnologiilor pe o piață deschisă și competitivă;

17. constată că, în multe sectoare industriale, ciclul tradițional de dezvoltare, testare și standardizare nu mai este adecvat pentru tehnologiile cu evoluție rapidă și între care există convergențe complexe;

18. evidențiază faptul că activitățile desfășurate în cadrul unei economii digitalizate vor determina, de asemenea, o concentrare tot mai puternică pe noile competențe și abilități, inclusiv pe sporirea creativității, comunicării și adaptabilității, aceasta necesitând o îmbunătățire considerabilă a competențelor forței de muncă la toate nivelurile;

19. subliniază că dezvoltarea în continuare a internetului obiectelor și a volumelor mari de date generează, de asemenea, provocări importante în materie de încredere și securitate pentru întreprinderi și pentru acceptarea de către public;

Recunoașterea necesității unor sinergii

20. insistă asupra faptului că trebuie depuse toate eforturile posibile pentru crearea de parteneriate foarte specializate la nivel regional, național și european în acest domeniu, care să genereze investiții private semnificative și să aibă un impact excepțional asupra competitivității, prin dezvoltarea de produse și servicii comercializabile, precum și pentru concretizarea unor schimburi constructive de experiențe, cunoștințe și idei între parteneriatele menționate, având ca scop valorificarea sinergiilor și evitarea duplicării eforturilor, inclusiv prin crearea unei rețele a acestor parteneriate;

21. încurajează estimarea în continuare a valorii adăugate a cooperării consolidate dintre responsabilii de la nivel național și regional pentru politicile de inovare, ținând cont de conceptul de specializare inteligentă și de noile inițiative interregionale de tip ascendent;

22. consideră că ar trebui încurajate investițiile din surse private și publice, inclusiv o contribuție mai amplă din partea actorilor economici și instituționali precum Banca Europeană de Investiții (BEI) – inclusiv prin intermediul Planului european de investiții/Fondului european pentru investiții strategice (FEIS) – și că trebuie reafirmată importanța sinergiilor dintre Orizont 2020, inițiativele Startup Europe și FIWARE, fondurile ESI și instrumentele de politică regionale și naționale în ceea ce privește obiectivele mai ambițioase de competitivitate și coeziune ale UE;

23. recunoaște și salută planurile Comisiei Europene de a concentra în următorii cinci ani 500 de milioane EUR din bugetul programului Orizont 2020 pentru înființarea pe scară largă de centre de inovare digitale, subliniind că trebuie garantat faptul că centrele de inovare digitale (*Digital Innovation Hubs*) sunt finanțate din resurse din cadrul celui de al doilea pilon al programului Orizont 2020 („Poziția de lider în sectorul industrial”), și nu din bugetul pentru celelalte părți ale programului Orizont 2020; subliniază că autoritățile locale și regionale (ALR) sunt bine plasate pentru a sprijini acest tip de centru de competență și de „ghișeu tehnologic unic”, în numele utilizatorilor finali din industrie; subliniază faptul că excelența științifică reprezintă în continuare un criteriu important pentru selecția proiectelor care beneficiază de sprijin și că rolul esențial al universităților în transferul de cunoștințe și în procesul de inovare trebuie să fie recunoscut în mod adecvat, astfel încât impactul investițiilor planificate în cadrul programului Orizont 2020 să poată fi optimizat în continuare. În acest context, se recomandă în special concretizarea impactului activităților specifice referitoare la centrele de inovare digitală, precum și revizuirea, după caz, a acestora;

24. își reiterează apelul ca garantarea în continuare a resurselor necesare pentru investițiile digitale să fie considerată o componentă esențială a unei politici de coeziune a UE orientate către viitor, fiind de preferat ca investițiile să fie semnificativ mai mari decât cele 14 miliarde EUR ce reprezintă cota de cheltuieli alocată din fondurile structurale și de investiții europene acestui domeniu, între 2007 și 2013;

Finanțarea TIC în regiunile noastre

25. subliniază că natura deschisă a internetului și creșterea impresionantă a ofertei și a cererii de conținut și servicii reprezintă în prezent forțe motrice esențiale pentru competitivitate, creștere economică, dezvoltare socială și inovare în Europa. Cu toate acestea, având în vedere handicapul reprezentat de deficitele persistente în materie de infrastructură – în special în contexte rurale, considerate neprofitabile de către operatorii privați – multe ALR nu sunt încă în măsură să beneficieze întru totul de aceste progrese;

26. solicită Comisiei Europene să sprijine ALR în activitățile lor de finanțare, mai întâi autorizând în continuare dirijarea cu prioritate a fondurilor ESI către infrastructura digitală din toate regiunile europene, și apoi prin recunoașterea existenței unor obstacole tehnologice în calea proiectelor de dezvoltare digitală din zonele rurale și slab populate sau din zonele care se confruntă cu alte provocări demografice, proiecte care ar trebui considerate servicii de interes economic general;

27. împărtășește în continuare preocupările Parlamentului European cu privire la consecințele deciziei din februarie 2013 a Consiliului European privind reducerea bugetului alocat infrastructurii și serviciilor digitale în cadrul Mecanismului pentru interconectarea Europei, de la 9,2 miliarde EUR la doar 1 miliard EUR, obligând astfel Comisia Europeană să își reorienteze radical planurile;

Stimularea inovației și a competitivității prin infrastructura TIC

28. subliniază că ALR sunt în măsură să stimuleze inovarea și competitivitatea prin soluții adaptate la cerere și la ofertă, printre care se numără extinderea rețelelor în bandă largă, economia digitală, incluziunea digitală și guvernarea electronică. În plus, ele oferă centre de educație și formare, pun în aplicare inițiativele care beneficiază de finanțare din partea UE și facilitează cooperarea și schimburile avantajoase cu alte autorități publice, inclusiv la nivel transfrontalier;

29. salută oportunitățile oferite prin intermediul Băncii Europene de Investiții, care s-a angajat să mărească împrumuturile pentru infrastructura de bandă largă la 2 miliarde EUR pe an și care a evidențiat în mod explicit rolul important al autorităților locale și regionale în acest tip de investiții orientate către creștere. De asemenea, subliniază că este important să se încurajeze inițiativele la nivel de comunități, ca de exemplu întreprinderile comunitare;

30. insistă asupra faptului că noile instrumente de investiții ar trebui și ele sprijinite pentru a accelera instalarea unei infrastructuri capabile să îndeplinească obiectivele privind viteza în bandă largă ale componentei referitoare la Agenda digitală pentru Europa din cadrul Strategiei Europa 2020 și pentru a grăbi implementarea completă a 4G (în așteptarea noilor tehnologii, cum ar fi 5G), păstrând totodată neutralitatea tehnologică, precum și pentru a permite o concurență efectivă între operatori;

Dezvoltarea potențialului guvernării electronice și al comerțului electronic

31. insistă asupra faptului că ALR pot face o prioritate din a-i înzestra pe cetățeni cu competențe digitale și antreprenoriale care să le permită să utilizeze pe deplin noile tehnologii, să înțeleagă problemele de securitate cibernetică și necesitatea protecției datelor cu caracter personal, să își sporească șansele de inserție profesională și să creeze noi oportunități de afaceri, inclusiv prin analiza volumelor mari de date;

32. consideră că comerțul electronic rămâne o oportunitate neexploată pentru multe întreprinderi de dimensiuni mai mici, mai ales din cauza costurilor prohibitive implicate: 65 % dintre utilizatorii europeni de internet fac cumpărături online, dar numai 16 % dintre IMM-uri vin în întâmpinarea acestei cereri considerabile, și mai puțin de jumătate dintre acestea (7,5 %) fac vânzări peste granițe;

33. solicită abordarea cu prioritate a obstacolelor din calea comerțului electronic care rezultă din probleme precum geoblocarea și absența unui sistem sigur de plată online cu cardul de credit. Aceste chestiuni generează costuri inutile, complicații și riscuri de expunere la fraudă pentru potențialii comercianți online, în special pentru cei care sunt implicați în activități de vânzare transfrontalieră;

34. subliniază importanța planului de acțiune privind guvernarea electronică al Comisiei Europene sub aspectul modernizării serviciilor publice prin digitalizare – în special accesul la instituțiile publice pentru particulari și întreprinderi prin mijloace electronice, indiferent de localizarea fizică – și își manifestă, prin urmare, sprijinul pentru dezvoltarea de servicii publice transfrontaliere interoperabile și multilingve (în special în ceea ce privește schimbul de informații), ca modalitate practică de a evita dezavantajele unei localizări percepute ca fiind periferică;

35. evidențiază faptul că, atunci când este vorba de utilizarea potențialului guvernării electronice pentru a furniza beneficii societale, precum reducerea amprentei de carbon, simplificarea procedurilor pentru întreprinderi, încurajarea turismului sau punerea în valoare a bunurilor de patrimoniu cultural, autoritățile locale și regionale sunt cele care joacă adesea un rol de lider în identificarea oportunităților și actorilor TIC, în schimbul de bune practici tehnologice, în alocarea fondurilor investite în instrumente TIC, în măsurarea progresului și în popularizarea succeselor înregistrate;

36. subliniază că, pe măsură ce întreprinderile își îmbunătățesc competențele digitale și utilizează în mai mare măsură mijloacele de comunicare digitale, cerințele lor în ceea ce privește disponibilitatea unor soluții digitale pentru contactul cu autoritățile publice vor crește. O administrație publică digitalizată funcțională oferă întreprinderilor, organizațiilor și persoanelor fizice servicii electronice și proceduri digitale eficiente, prin intermediul cărora se îmbunătățește accesibilitatea, se simplifică procedurile de gestionare și se scurtează timpul de prelucrare a dosarelor de către sectorul public. Prin sporirea nivelului de digitalizare, actorii publici, atât la nivel național, cât și la nivel regional și local, dispun de mai multe posibilități de a elibera resurse, consacrand, astfel, mai mult timp relației cu clienții și mai puțin administrării și verificării;

37. subliniază că interoperabilitatea guvernării electronice nu se bazează doar pe compatibilitatea sistemelor, ci și pe capacitatea administrației publice de a acționa în strânsă cooperare cu sistemele de informații, precum și pe conștientizarea publicului cu privire la posibilitățile pe care astfel de sisteme le oferă. Prin urmare, CoR propune adăugarea unor componente legate de consolidarea capacităților umane, atât în ceea ce privește competențele digitale și lingvistice, cât și sensibilizarea, la programul ISA2 privind soluțiile de interoperabilitate, pentru a sprijini modernizarea administrației publice;

38. salută măsurile propuse pentru piața internă a comunicațiilor electronice, concepute să promoveze dezvoltarea dinamică și durabilă a tuturor sectoarelor economice și să creeze locuri de muncă, precum și să garanteze actualizarea legislației privind drepturile de autor, din perspectiva revoluției digitale și a modificării comportamentului consumatorilor;

39. recunoaște potențialul pe care îl prezintă Platforma de schimb de cunoștințe (PSC) pentru cooperarea dintre Comitetul European al Regiunilor (CoR) și Direcția Generală Cercetare și Inovare (DG RTD) a Comisiei Europene, ca mijloc de promovare a unor noi soluții în cercetare și inovare, a unor produse inovatoare, precum și a celor mai bune practici, ca răspuns la provocările societale cu care se confruntă ALR în Europa;

Asigurarea formării și a adecvării competențelor

40. subliniază că unele dintre prioritățile Agendei digitale pentru Europa – care privesc în special alfabetizarea digitală și eliminarea deficitului de competențe, precum și oportunitățile ratate de abordare a provocărilor societale – sunt elemente fundamentale pentru asigurarea calității vieții și a activității sociale și economice, care pot fi cel mai bine tratate la nivel local și regional, pentru a încuraja furnizarea de servicii mai eficiente și mai personalizate pentru cetățeni, dar și pentru întreprinderilor locale;

41. recunoaște că, în ceea ce privește profesioniștii din domeniul TIC, în Europa au fost create peste un milion de locuri de muncă suplimentare în ultimii trei ani. În ciuda acestui fapt, se preconizează că din cauza creșterii rapide a cererii, vor exista peste 800 000 de posturi neocupate în acest sector până în 2020;

42. îndeamnă la dezvoltarea în continuare a „Marii coaliții pentru locuri de muncă în sectorul digital”, o inițiativă transeuropeană și multipartită a Comisiei Europene, menită să remedieze dezechilibrul creat de lipsa de competențe și de locurile de muncă vacante din domeniul TIC prin formare adecvată, ucenicii, stagii, acțiuni de facilitare a mobilității și/sau de sensibilizare, pentru a încuraja tinerii să studieze și să urmeze o carieră în acest domeniu;

43. reamintește că nivelul subnațional este nivelul la care se pot obține cele mai precise și mai oportune informații privind piețele forței de muncă și în care ALR pot juca un rol semnificativ în identificarea necorelării competențelor, sprijinind elaborarea unor programe corespunzătoare de formare profesională și stimulând investițiile ca răspuns la cererea locală;

44. solicită furnizorilor în domeniul educației dezvoltarea unor concepte de formare specifice și totodată mai flexibile în domeniul TIC. Viitoarele locuri de muncă vor necesita o combinație adecvată de competențe de bază, nontehnice și tehnice, în special competențe digitale și antreprenoriale, pe care sistemele de educație și de formare nu le furnizează încă pe deplin. Este necesar, astfel, să se pună bazele unui sistem educațional și de formare care să pună accentul pe practica elevilor/studentilor și mai puțin pe aspectele teoretice;

45. recunoaște importanța creării de către Comisia Europeană a viitoarei noi „Agende pentru competențe în Europa”, precum și a faptului că ea va oferi un cadru global pentru capacitatea de inserție profesională, aceasta incluzând nevoia de competențe digitale, completate de competențe generice esențiale;

46. subliniază importanța enormă a înzestrării cu competențe și calificări digitale, astfel încât cetățenii, lucrătorii, studenții și persoanele în căutarea unui loc de muncă să participe la procesul general de digitalizare a economiei și societății;

47. reafirmând cooperarea europeană în domeniul tineretului (2010-2018), subliniază importanța elaborării unui pachet de bază, pe care fiecare stat membru să îl garanteze tinerilor elevi prin asigurarea accesului la internet în bandă largă în cadrul sistemului de învățământ, oferind astfel tinerilor o garanție minimă privind calificarea și competențele informatice. Acest ultim aspect trebuie să fie aplicat nu numai în perioada învățământului obligatoriu, ci și pe tot parcursul vieții, prin programe inovatoare și o perfecționare în pas cu evoluția sistemelor tehnologice;

48. atrage atenția asupra faptului că, dincolo de perspectiva economică și a ocupării forței de muncă, influența din ce în ce mai mare a tehnologiilor digitale, în special în rândul tinerilor, nu ar trebui să poată diminua importanța competențelor fundamentale, precum asimilarea noțiunilor de bază și relațiile interumane;

49. conchide că regiunilor UE trebuie să li se acorde o mai mare apreciere în ceea ce privește punerea durabilă în aplicare a Agendei digitale. ALR se numără printre principalii destinatari ai recomandărilor agendei și trebuie considerați drept vectori și parteneri esențiali în punerea ei în aplicare.

Bruxelles, 11 octombrie 2016.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor
Markku MARKKULA

Avizul Comitetului European al Regiunilor – Inițiativa europeană în domeniul cloud computingului și prioritățile de standardizare în sectorul TIC pentru piața unică digitală

(2017/C 088/07)

Raportor:	doamna Anne KARJALAINEN (FI-PSE), membră a Consiliului local Kerava
Documente de referință:	Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Priorități de standardizare în sectorul TIC pentru piața unică digitală
	COM(2016) 176 final
	Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Inițiativa europeană în domeniul cloud computingului – Dezvoltarea unei economii competitive bazate pe date și pe cunoaștere în Europa
	COM(2016) 178 final

RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR

Observații preliminare

1. consideră că inițiativele Comisiei privind cloud computingul european și prioritățile de standardizare în sectorul TIC sunt importante, în special din perspectiva poziției Europei în economia digitală globală și a atingerii obiectivelor Strategiei privind piața unică digitală;
2. observă că reducerea obstacolelor ce stau în calea schimbului de cunoștințe va stimula în mod substanțial competitivitatea întreprinderilor europene, aducând totodată beneficii autorităților locale și regionale;
3. consideră că opțiunea Comisiei de dezvoltare progresivă a serviciilor cloud europene este adecvată și salută faptul că acest cadru va permite în primul rând comunității științifice, iar apoi atât întreprinderilor, cât și autorităților locale și regionale să facă schimb de cunoștințe, producându-le în același timp;
4. împărtășește opinia Comisiei conform căreia calculul de înaltă performanță (*High-Performance Computing, HPC*) competitiv se poate dezvolta numai prin măsuri comune;
5. este de acord cu Comisia că eforturile europene de standardizare în domeniul TIC trebuie intensificate, pentru a valorifica potențialul digitalizării și a furniza servicii transfrontaliere;
6. observă că, pe lângă standardizarea TIC, întreprinderile și sectorul public trebuie, la rândul lor, să aibă posibilitatea să dezvolte, să achiziționeze și să aplice soluții inovatoare care se abat de la aceste standarde;
7. observă că dezvoltarea și/sau aplicarea unor standarde comune este încă deficitară în numeroase domenii cruciale pentru piața unică digitală (de exemplu, în cazul identificării electronice) și este încă preocupat de faptul că disparitățile geografice în materie de accesibilitate în bandă largă de mare viteză împiedică realizarea pieței unice digitale ⁽¹⁾. Insularitatea este un parametru geografic dezavantajos, pentru că este nevoie de cabluri submarine, care sunt mai costisitoare;
8. își reiterează, în acest context, solicitarea ca proiectele de dezvoltare a infrastructurii de bandă largă să fie recunoscute ca prestări de servicii de interes economic general ⁽²⁾;
9. afirmă că autoritățile locale și regionale europene sunt dornice să dezvolte schimbul de cunoștințe și, de asemenea, să semnaleze standardele TIC care le sunt necesare în materie de dezvoltare a serviciilor publice ⁽³⁾;

⁽¹⁾ A se vedea CdR 104/2010, CdR 65/2011, CdR 3597/2013, CdR 2646/2015 și CdR 4165/2014.

⁽²⁾ CdR 2646/2015.

⁽³⁾ CdR 626/2012.

10. îndeamnă Comisia să se asigure că actorii relevanți de la nivel național din toate statele membre optează pentru măsuri adecvate de promovare a serviciilor legate de cloudul destinat științei deschise și a schimbului de cunoștințe într-un sens mai larg, întrucât, în caz contrar, există un risc major ca discrepanțele dintre statele membre să crească rapid, reflectându-se în activitatea autorităților locale și regionale;

11. este de acord cu Comisia că fiecare organizație – mare sau mică, publică sau privată – are datoria să gestioneze în mod corespunzător riscurile în materie de securitate cibernetică și, când este necesar, să poată dovedi că reușește acest lucru și insistă ca măsurile să contribuie la dezvoltarea cunoștințelor în materie de securitate cibernetică la toate nivelurile necesare ⁽⁴⁾;

12. subliniază că, pentru a beneficia de multiplele avantaje ale pieței digitale unice, este nevoie de forță de muncă calificată pentru a o implementa; salută, prin urmare, propunerile Comisiei formulate în cadrul Noii agende pentru competențe în Europa, adoptată recent, de a pune accentul pe investiții în educație și formare digitală, asigurând astfel înzestrarea cetățenilor cu abilitățile necesare tranziției digitale;

Interoperabilitate

13. ia act de faptul că numitorul comun al celor două comunicări la care se referă prezentul aviz privește lipsa de interoperabilitate în multe sectoare diferite, ceea ce face ca cercetătorii, industria, autoritățile publice și factorii de decizie să nu aibă acces la datele necesare;

14. subliniază că cel mai mare obstacol ce împiedică interoperabilitatea în schimbul de date, de exemplu în serviciile digitale transfrontaliere, este, în general, lipsa unei arhitecturi standardizate a datelor ⁽⁵⁾;

15. recomandă ca, pe lângă standardele minime și metadatele simple menționate în comunicare, să se ia în considerare și posibilitatea de a defini datele de referință (*master data*) europene de care este nevoie în domeniul serviciilor transfrontaliere;

Standardizarea

16. împărtășește opinia Comisiei că actualul context necesită parteneriate între diferite sectoare în materie de standardizare și dă exemplul e-sănătății, în care nivelul din ce în ce mai ridicat de responsabilitate al oamenilor față de propria sănătate are nevoie de o perspectivă mai amplă ⁽⁶⁾;

17. atrage atenția că e-sănătatea, sistemele inteligente de transport, energia inteligentă și tehnologiile de producție mai ecologice, pe care Comisia le menționează în comunicare ca exemple de domenii-țintă importante, se află în centrul preocupărilor autorităților locale și regionale, care vor trebui să se implice activ pentru a putea atinge obiectivele stabilite;

18. este de acord cu Comisia că prioritățile ar trebui revizuite periodic, având în vedere că nevoile în materie de standardizare se pot schimba foarte repede ca urmare a dezvoltării continue de inovații, de exemplu în domeniul serviciilor sociale;

19. consideră că este important ca standardizarea europeană să recurgă pe scară extinsă la inovații brevetate de întreprinderi și sprijină eforturile Comisiei de a clarifica elementele principale ale unei metodologii de acordare a licențelor echitabile, eficiente și aplicabile, pe baza principiilor FRAND;

20. constată că autoritățile locale și regionale europene utilizează deja în mare măsură programele informatice cu sursă deschisă cu licență. Această evoluție este considerată benefică, iar Comisia ar trebui să o dezvolte, în special prin clarificarea relației dintre sursa deschisă și condițiile FRAND de acordare a licenței;

21. subliniază că, pe lângă dezvoltarea standardizării oficiale la nivel internațional și la nivelul UE, sunt necesare măsuri pentru a susține specificațiile tehnice TIC ale altor organizații de standardizare și bunele practici acceptate pe scară largă care sunt mai des utilizate;

⁽⁴⁾ CdR 1646/2013.

⁽⁵⁾ CdR 5514/2014.

⁽⁶⁾ CdR 5514/2014.

22. consideră că este esențial să se dezvolte proceduri care să garanteze că, atunci când sunt elaborate planurile de standardizare, se cunosc nevoile utilizatorilor finali ai standardelor – atât întreprinderi, cât și sectorul public;

23. salută călduros propunerea Comisiei de a susține o participare mai largă a experților europeni la standardizarea TIC la nivel internațional, deoarece existența unor proceduri comune la nivel mondial este de o importanță vitală atât pentru atingerea obiectivelor europene privind digitalizarea, cât și pentru dezvoltarea acestui sector;

24. observă că au trecut deja câțiva ani de la publicarea Cadrului european de interoperabilitate pentru serviciile publice europene și salută planul Comisiei de a-l actualiza, sperând că acest proces va lua în considerare și potențialul internetului obiectelor ⁽⁷⁾;

Serviciile cloud europene

25. observă că serviciile cloud se dezvoltă rapid în Europa. Conform unui studiu al Comisiei, acest lucru ar putea însemna o creștere pe piața serviciilor cloud din Europa de la 9,5 miliarde EUR în 2013 la 44,8 miliarde EUR până în 2020, adică o cifră de cinci ori mai mare ⁽⁸⁾. Conform datelor Eurostat de la sfârșitul anului 2014 ⁽⁹⁾:

(a) 19 % dintre întreprinderile din UE au folosit serviciile cloud în 2014, în principal pentru a găzdui sisteme de e-mail și pentru stocarea de fișiere electronice;

(b) 46 % dintre întreprinderi au utilizat servicii cloud avansate în aplicațiile contabile computerizate, gestionarea relației cu clienții și utilizarea resurselor informatice pentru aplicații comerciale;

(c) patru din zece întreprinderi care utilizează servicii cloud (39 %) au menționat riscurile legate de siguranța datelor ca principalul factor care limitează utilizarea acestor servicii;

(d) un procent comparabil de întreprinderi care nu utilizează servicii cloud (42 %) au declarat că principalul factor care le împiedică să le utilizeze a fost lipsa de cunoștințe în acest domeniu;

26. având în vedere cele de mai sus, subliniază necesitatea unui angajament politic clar pentru a finanța infrastructura de cercetare cloud, în vederea valorificării potențialului enorm al cloud computingului;

27. atrage atenția asupra faptului că serviciile cloud se bazează pe încredere și că, pentru a câștiga și menține încrederea trebuie să se acorde o atenție deosebită securității datelor și protecției vieții private;

28. speră că se va ține seama de potențialul serviciilor cloud consacrate „științei deschise” pentru a fi utilizat în educație;

29. subliniază rolul parteneriatelor public-privat în dezvoltarea serviciilor cloud consacrate științei deschise și își reiterează opinia conform căreia cloudurile existente sau în curs de elaborare la nivel național, regional și eventual local ar trebui să devină interconectabile și interoperabile prin soluții europene ⁽¹⁰⁾;

30. ia act de faptul că utilizarea pe scară largă a datelor și a altor materiale puse la dispoziție prin serviciile cloud este condiționată de rezolvarea problemelor legate de drepturile de autor ⁽¹¹⁾;

Punerea în comun a datelor

31. îndeamnă Comisia să sprijine utilizarea mai intensivă a schimbului de date la nivel european, în cadrul legislației în vigoare privind protecția datelor personale, și îi cere să întocmească în acest sens o situație generală în care să se indice unde pot fi consultate datele relevante la nivel descentralizat, astfel încât, în acest mod, informațiile să devină disponibile;

⁽⁷⁾ A se vedea CdR 10/2009, CdR 5514/2014, anexa 2 din COM(2010) 744 final și COM(2016) 179 final.

⁽⁸⁾ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/final-report-study-smart-20130043-uptake-cloud-europe>

⁽⁹⁾ Cloud computing – statistici privind utilizarea sa de către întreprinderi (Eurostat, noiembrie 2014): http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Cloud_computing_-_statistics_on_the_use_by_enterprises

⁽¹⁰⁾ CdR 1673/2012.

⁽¹¹⁾ CdR 2646/2015.

32. salută intenția Comisiei de a prezenta o inițiativă privind „libera circulație a datelor”, cu scopul de a promova libera circulație a datelor în Uniunea Europeană⁽¹²⁾;
33. subliniază că schimbul de date standardizate va reduce fragmentarea actuală între cercetători, întreprinderi și autoritățile publice, precum și în cadrul acestor grupuri și va stimula îndeplinirea obiectivelor privind piața unică digitală;
34. împărtășește opinia Comisiei privind prejudecățile care împiedică schimbul de date și o îndeamnă să fie mai activă în explicarea avantajelor de care beneficiază partenerii care participă la schimbul de date⁽¹³⁾;
35. constată că schimbul de date aduce, de asemenea, beneficii importante autorităților locale și regionale. Cel care deține date nu are nimic de pierdut; dimpotrivă, schimbul de date sporește valoarea acestora. Accesul liber la date publice consolidează democrația și oferă noi oportunități de afaceri. Schimbul de date reduce de asemenea necesitatea solicitării ad-hoc și – deseori – costisitoare a acestor date;
36. subliniază că un acces online mai larg al cetățenilor la datele lor personale privind sănătatea va duce la o responsabilitate sporită față de propria sănătate și își exprimă speranța că va crește posibilitatea ca persoanele să-și utilizeze propriile date și în alte domenii ale administrației publice;
37. constată că, pentru a beneficia de cloudul european deschis în domeniul științei, autoritățile publice și în special IMM-urile au nevoie nu numai de datele efective, ci și de instrumente de analiză a acestora, mai ales în cazul volumelor mari de date (Big Data);
38. sprijină eforturile Comisiei de reunire a comunității europene de date, de exemplu prin parteneriatul public-privat în materie de volume mari de date în cadrul programului Orizont 2020 și încurajează autoritățile locale și regionale să participe, în măsura posibilului, la această cooperare;
39. consideră că cloudul european deschis în domeniul științei, care include date ale autorităților publice, întreprinderilor și instituțiilor de cercetare, ar putea facilita, de exemplu, prin utilizarea metodelor de prelucrare a volumelor mari de date, gestionarea chestiunilor de politică urbană, care sunt adesea complexe și multidimensionale;

Internetul obiectelor

40. afirmă rolul important al cloudului european și în ceea ce privește protejarea mediului înconjurător, prin stocarea de documente, informații sau date în formă digitală. Pe lângă faptul că stocarea și accesul la diferitele fișiere este mult mai facilă, netipărirea acestora contribuie la o utilizare minimală a hârtiei și implicit la protejarea mediului;
41. ia notă cu satisfacție de faptul că internetul obiectelor (IO) este una dintre prioritățile Comisiei în materie de standardizare, deoarece, pe viitor, acesta va avea un impact pozitiv semnificativ asupra calității serviciilor și a productivității activităților care țin de responsabilitatea autorităților locale și regionale. Potrivit unui studiu al Comisiei Europene⁽¹⁴⁾, valoarea de piață a IO în UE este estimată la peste o mie de miliarde de euro până în anul 2020;
42. speră că Comisia va lua mai mult în considerare potențialul considerabil al IO în diferitele sale programe privind digitalizarea administrației publice;
43. consideră că stabilirea de standarde pentru internetul obiectelor în contextul achizițiilor răspunde nevoilor regiunilor și localităților și poate aduce industriei europene un avantaj considerabil în acest sector;
44. subliniază, cu toate acestea, că IO este un sector nou și că are nevoie nu numai de standarde, ci și de procedee de experimentare inovatoare, a căror finanțare ar trebui să constituie o prioritate pentru Uniunea Europeană;

⁽¹²⁾ COM(2015) 192 final.

⁽¹³⁾ CdR 4165/2014.

⁽¹⁴⁾ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/definition-research-and-innovation-policy-leveraging-cloud-computing-and-iot-combination>

45. observă că numeroase analize au indicat că multe autorități locale și regionale nu sunt suficient informate cu privire la avantajele IO, în special în domenii precum asistența medicală, eficiența energetică, mediul, securitatea, administrarea activelor imobiliare și, nu în ultimul rând, în sistemele de transport inteligente, și speră că Comisia va lua măsuri pentru a asigura schimbul de cunoștințe în domeniu și îmbunătățirea documentării, cât și informarea cu privire la efectele și avantajele legate de utilizarea internetului obiectelor, de inițiativa „Orașe inteligente” și de manipularea datelor deschise;

46. subliniază că toate cele cinci domenii prioritare identificate de Comisie pentru standardizare sunt interconectate, dar că există o strânsă interdependență între IO și viitoarele rețele 5G. Dacă nu se realizează o acoperire geografică integrală pentru rețelele 5G, va fi imposibilă utilizarea internetului obiectelor în același fel în toate regiunile europene.

Bruxelles, 11 octombrie 2016.

*Președintele
Comitetului European al Regiunilor*

Markku MARKKULA

Avizul Comitetului European al Regiunilor –Planul de acțiune privind TVA – Către un spațiu unic pentru TVA în UE

(2017/C 088/08)

Raportor: domnul Dainis TURLAIS (LV-ALDE), membru al Consiliului local Riga

Document de referință: Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu și Comitetul Economic și Social European referitoare la un plan de acțiune privind TVA: Către un spațiu unic pentru TVA în UE – Momentul deciziei

COM(2016) 148 final

RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR

Introducere

1. salută planul de acțiune, o inițiativă a Comisiei care arată calea de urmat în vederea propunerii de instituire, până în 2017, a unui spațiu unic pentru taxa pe valoare adăugată (TVA) în UE;
2. recunoaște că sistemul de TVA este un element esențial al pieței unice și că ar trebui reformat pentru a deveni mai simplu, mai echitabil, mai eficient și mai puțin vulnerabil la fraudă, în vederea îmbunătățirii condițiilor de concurență între întreprinderi, a reducerii discriminării în rândul consumatorilor și a optimizării colectării veniturilor;
3. menționează că, pentru autoritățile locale și regionale, este importantă existența unui spațiu unic de TVA în Uniune, dat fiind că, în unele state membre, aceste autorități sunt competente pentru a percepe taxa și că redistribuirea veniturilor provenite din TVA ocupă un loc central în implementarea mecanismelor de egalizare financiară, în beneficiul colectivităților teritoriale; cu toate acestea, sistemele fiscale de redistribuire a veniturilor din TVA ale statelor membre se situează în afara sferei de competență a UE;
4. reamintește că și TVA-ul este o sursă importantă de venituri pentru resursele proprii ale UE, dat fiind că se ridică, în 2014, la 17,6 miliarde EUR, ceea ce reprezintă 12,3 % din veniturile totale ale UE;
5. de asemenea, susține Comisia în urmărirea obiectivului său de combatere a fraudei. Numeroasele cazuri de fraudă reflectă deficiențele sistemului actual și antrenează în fiecare an pierderi semnificative de venituri pentru statele membre; pagubele suportate de UE sunt estimate la 170 de miliarde EUR pe an. Acest fenomen are repercusiuni negative asupra bugetelor sectorului public, inclusiv asupra celor ale autorităților locale și regionale din unele state membre, precum și asupra capacității lor de a furniza servicii de calitate; ca atare, îndeamnă statele membre să întocmească și să publice statistici cu privire la fraudă transfrontalieră în domeniul TVA;
6. relevă că fragmentarea și complexitatea sistemului de TVA presupune costuri semnificative de asigurare a conformității pentru întreprinderile implicate în comerțul transfrontalier. Aceste costuri sunt exagerat de mari pentru întreprinderile mici și mijlocii, care constituie temelia economiei și a ocupării forței de muncă la nivel regional. Observă că Planul de acțiune privind TVA trebuie să conducă și la o simplificare în favoarea întreprinderilor ce își desfășoară activitatea în mod legal în comerțul transfrontalier. Sistemul de TVA nu trebuie să creeze bariere nejustificate în calea comerțului transfrontalier;
7. atrage atenția asupra faptului că diferențele dintre regimurile de TVA și dintre cotele fixe afectează în special regiunile de frontieră și activitățile întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri) din aceste regiuni. Prin urmare, este necesar să se evalueze impactul teritorial al propunerilor care permit o mai mare flexibilitate în stabilirea cotelor de TVA;
8. ia notă de faptul că directiva TVA conține dispoziții referitoare la cotele TVA menite să protejeze piața unică și să preîntâmpine denaturarea concurenței; consideră că aceste principii sunt esențiale și că se cuvine să fie analizată cu atenție orice propunere prin care se urmărește să se lase statelor membre o marjă de manevră mai mare în stabilirea cotelor, pentru a verifica care ar putea fi impactul acestora asupra pieței interne și a concurenței;

9. sprijină reforma sistemului de TVA, care poate consolida în viitor bazele creșterii economice, ale competitivității și ale ocupării forței de muncă, și anume dezvoltarea economiei digitale și mobile, a noilor modele economice și a întreprinderilor prestatoare de servicii. În acest context, salută propunerea Comisiei de a extinde la livrarea de bunuri ghișeul unic pentru TVA destinat serviciilor digitale, pe baza unui proiect-pilot de îmbunătățire a cooperării dintre administrațiile fiscale și întreprinderile care desfășoară activități comerciale în sectorul produselor electronice;

10. este de părere că eficiența în domeniul administrației fiscale poate varia foarte mult de la un stat membru la altul. Cooperarea și încrederea dintre administrațiile fiscale sunt insuficiente; este de părere că băncile ar trebui să coopereze pe deplin cu autoritățile fiscale în cazurile în care se suspectează existența unei fraude în materie de TVA, în limitele legislației aplicabile în materie de protecție a datelor;

11. recomandă examinarea celor mai bune practici ale statelor membre constând în alocarea unei părți a veniturilor din TVA către autoritățile locale și regionale sau în a le atribui acestora competența de a percepe respectiva taxă;

12. solicită să fie incluși reprezentanți ai autorităților locale și regionale (la nivel național) și ai CoR (la nivel european) în procesul de consultare cu privire la orice modificare adusă sistemului de TVA, având în vedere repercusiunile directe ale acestor decizii asupra bunăstării populației, a competitivității întreprinderilor și a veniturilor autorităților publice;

Spațiul unic de TVA în UE

13. la examinarea principiului conform căruia plățile TVA pentru tranzacțiile transfrontaliere fac obiectul aceluiași cerințe ca și cele pentru tranzacțiile naționale, invită să se țină seama, printre altele, de impactul său asupra IMM-urilor, în cazul în care sunt menținute în același timp cote diferite de TVA;

14. împărtășește punctul de vedere potrivit căruia noul sistem trebuie să se întemeieze pe principiul destinației și trebuie să prevadă că, pentru vânzările către un client din alt stat membru al UE, TVA-ul se percepe în conformitate cu legislația din țara furnizoare și la cota aplicată în țara de destinație, iar veniturile provenite din TVA trebuie transferate din statul în care au fost colectate către administrația competentă din statul în care are loc consumul;

15. salută intenția de a vedea ca întreprinderile care desfășoară tranzacții comerciale în cadrul pieței unice să fie în măsură să soluționeze toate chestiunile legate de TVA pe lângă administrația de resort din țara lor de origine și să nu aibă obligația de a se înregistra ca plătitoare de TVA, de a da declarații și de a plăti taxe în toate statele membre ale UE în care desfășoară tranzacții comerciale. Nu trebuie însă ca această simplificare să conducă la compromisuri în ceea ce privește veniturile din TVA ori să aibă vreo influență asupra suveranității fiscale a statelor membre;

16. este de părere că planul Comisiei este ambițios și va fi nevoie de timp pentru a-l aplica; ca atare, susține principiul unei puneri în aplicare progresive;

17. îndeamnă Comisia și statele membre să adopte măsuri de creștere a eficienței fiscale și de combatere a fraudei, în vederea diminuării sumelor de TVA care nu sunt încasate de către statele membre. Ele pot contribui în mod semnificativ la eforturile depuse pentru instaurarea încrederii față de administrațiile fiscale și a unei cooperări eficiente, necesară pentru buna funcționare a noului sistem. Comitetul subliniază că introducerea noilor rapoarte și instrumente de audit nu trebuie să constituie o sarcină exagerată pentru întreprinderi, în special pentru IMM-uri;

18. invită statele membre să ia decizii concrete referitoare la legislația în materie de TVA din Uniunea Europeană, mai ales pentru eliminarea diferențelor constatate până în prezent între statele membre în ceea ce privește derogările de la directiva TVA acordate unor state, și să încurajeze aplicarea acestor derogări de către toate statele membre;

19. atrage atenția asupra faptului că, atunci când prezintă propuneri pentru sporirea eficienței administrației fiscale, Comisia trebuie să respecte competențele administrative naționale și/sau regionale;

20. încurajează utilizarea mai eficace a instrumentelor informatice, prin exploatarea tuturor datelor electronice disponibile pentru combaterea fraudei, asigurându-se totodată protecția datelor;

21. având în vedere sistemele de divizare a plății TVA ⁽¹⁾ stabilite în mai multe țări, insistă asupra necesității de a consolida încrederea populației în faptul că, odată plătită, TVA ajunge într-adevăr în bugetele naționale, regionale sau locale, cetățenii numărându-se printre principalii plătitori de TVA; recomandă să se examineze posibilitatea introducerii unui sistem voluntar de plată electronică, care ar transfera TVA aplicată achizițiilor efectuate de cetățeni către bugetul administrației competente, iar valoarea achizițiilor fără TVA, ca și până în prezent, în contul vânzătorului;

Cotele de TVA

22. insistă asupra faptului că nu există suficiente dovezi de denaturare a concurenței în cazul neimpunerii TVA pentru anumite tipuri de activități ale unor organisme din sectorul public, pentru activități de cooperare intercomunală sau pentru activități considerate a fi de interes public. Scutirea de TVA a organismelor din sectorul public este justificată de criteriile obiective și armonizate la nivel european și nu ține de competența discreționară a statelor membre;

23. solicită ca, în evaluarea impactului, pe care Comisia o va prezenta probabil în 2017, să se ia în considerare interesele autorităților locale și regionale; în acest sens, trebuie clarificat conceptul de „denaturare (semnificativă) a concurenței”, în colaborare cu autoritățile locale și regionale;

24. consideră că este urgent ca toate statele membre să poată aplica toate derogările prevăzute în trecut de oricare dintre ele;

25. solicită reducerea cotei de TVA pentru clădirile unităților de învățământ la 6 %;

26. subliniază că lista actuală a cotelor reduse de TVA este foarte netransparentă și se sustrage oricărei logici bine definite. Prin urmare, este dezamăgit de faptul că Comisia nu a făcut un inventar exhaustiv și transparent al cotelor reduse de TVA acordate până în prezent; consideră că trebuie revizuită lista cotelor reduse de TVA prin luarea în considerare a evoluțiilor tehnologice, economice și de alt tip și a denaturărilor induse de cotele diferite de TVA pentru bunuri și servicii similare; în măsura posibilului, această revizuire ar trebui să conducă la armonizare, pentru a evita denaturarea concurenței pe piața unică pentru IMM-uri;

27. consideră, de asemenea, că entitățile care desfășoară activități de interes general pot fi mai interesate din punct de vedere economic să deducă *ex post* TVA-ul, decât să fie scutite *ex ante*;

28. consideră că opțiunea 1 (extinderea și revizuirea periodică a listei de bunuri și servicii eligibile pentru cote reduse) este susceptibilă să conducă la riscuri mai mici decât opțiunea 2 (eliminarea listei de bunuri și servicii eligibile pentru cote reduse);

29. consideră că decizia de a acorda statelor membre o marjă de manevră mai mare în stabilirea cotelor va conduce, în mod inevitabil, la o mai mare diversitate a acestora, fapt ce ar putea denatura piața unică și ar impune sarcini întreprinderilor, în special IMM-urilor; arată că Comisia ar trebui să treacă la o evaluare exhaustivă, pentru a studia influența propunerilor sale asupra concurenței și a sarcinilor administrative ale întreprinderilor, precum și asupra impactului lor teritorial, în special în regiunile de frontieră;

30. ia notă de faptul că comunicarea menționează și alte costuri și deficiențe legate de transferul de competențe către statele membre în ceea ce privește reducerea cotelor, printre care și riscul scăderii veniturilor, al complexității TVA și al creșterii costurilor și a incertitudinii juridice pentru întreprinderi; consideră că acest risc trebuie să fie atent evaluat;

31. sprijină – în sjajul avizului său privind risipa de alimente, din iunie 2016 – propunerea ca marii distribuitori să poată deduce TVA-ul pe donațiile de produse alimentare nevândute;

⁽¹⁾ De exemplu, Comisia Europeană a aprobat cererea Italiei privind înființarea unui sistem de divizare a plății TVA pentru administrațiile publice care sunt plătitoare de TVA. În cazul în care administrațiile publice trebuie să plătească o factură pentru bunuri sau servicii, o parte din TVA este plătită direct la Trezorerie. Acest sistem este în vigoare de la 1 ianuarie 2015 până la 31 decembrie 2017, dată la care urmează să fie înlocuit integral cu o facturare electronică în cadrul administrației publice. Potrivit anumitor estimări, Italia a pierdut 900 de milioane EUR anual în contextul plăților TVA efectuate de administrațiile publice.

Comerțul electronic

32. arată că normele complicate în materie de TVA, care diferă de la un stat membru la altul, sunt unul dintre principalele obstacole din calea comerțului electronic; recunoaște că sistemul de TVA trebuie simplificat, iar costurile de asigurare a conformității ce revin IMM-urilor trebuie reduse, în special prin abordarea factorilor care le sunt mai puțin favorabili întreprinderilor din Uniunea Europeană decât furnizorilor din țări terțe;

33. este în favoarea extinderii mecanismului ghișeului unic, care să includă comerțul cu bunuri, și a introducerii sau majorării pragurilor de TVA pentru întreprinderile nou-înființate și microîntreprinderi;

34. sprijină propunerea de eliminare a scutirii de TVA pentru importul de loturi mici de bunuri provenind din țări terțe și de efectuare a unor controale prin audit unic al întreprinderilor transfrontaliere, deoarece IMM-urile europene se confruntă în prezent cu un dezavantaj concurențial în raport cu cele din țările terțe;

Pachetul de măsuri privind TVA în favoarea IMM-urilor

35. arată că dezvoltarea economică a autorităților locale și regionale se bazează pe IMM-uri și că costurile pe care le suportă acestea pentru a asigura respectarea normelor în materie de TVA sunt proporțional mai ridicate decât pentru întreprinderile mari, IMM-urile fiind obligate așadar să opereze în condiții de concurență dezavantajoase;

36. atrage atenția asupra faptului că, în mai multe state membre, s-au adoptat măsuri de simplificare a înregistrării de noi întreprinderi, întemeiate – se pare – pe îmbunătățirea mediului de afaceri, însă ele încurajează adesea crearea de întreprinderi care permit instituirea unor sisteme de fraudare de tip „carusel”;

37. consideră că instituțiile naționale de resort (inclusiv administrațiile fiscale) ar trebui să-și asume responsabilitatea de a monitoriza activitățile întreprinderilor care funcționează în mod legal; așa cum a stabilit Curtea de Justiție a UE în repetate rânduri în hotărâri referitoare la TVA, această responsabilitate nu trebuie să fie delegată unor contrapărți sau altor întreprinderi;

38. recomandă ca, în cadrul pachetului privind IMM-urile pe care îl va propune în 2017, Comisia să introducă măsuri de simplificare adecvate.

Bruxelles, 12 octombrie 2016.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor
Markku MARKKULA

Avizul Comitetului European al Regiunilor – Aplicarea acordului global privind clima – o abordare teritorială a COP22 de la Marrakesh

(2017/C 088/09)

Raportor: Francesco PIGLIARU, președintele Regiunii Sardinia (IT-PSE)

Document de referință: Aviz din proprie inițiativă

RECOMANDĂRI POLITICE

1. Acordul de la Paris este o realizare considerabilă, întrucât este un acord universal, obligatoriu și echilibrat. El stabilește un plan de acțiune la nivel mondial pentru a menține creșterea temperaturii în acest secol cu mult sub 2 grade, precum și pentru a stimula eforturile de limitare și mai strictă a creșterii la nu mai mult de 1,5 grade în comparație cu nivelurile din 1990. Acesta este deosebit de important, întrucât calea precizată către decarbonizare oferă orientări fiabile pentru factorii de decizie de la toate nivelurile, evită prizonieratul în investiții costisitoare cu emisii ridicate de dioxid de carbon și oferă siguranță și o direcție clară pentru întreprinderi și investitori. Cea de a 22-a Conferință a părților la Convenția-cadru a Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice (CCONUSC COP22) va avea sarcina de a păstra impulsul pozitiv de la Paris și a operaționaliza diferitele mecanisme ale acordului.

2. Cu toate acestea, chiar și în cazul în care ar fi complet puse în aplicare, angajamentele asumate în prezent de către părți nu vor fi suficiente pentru atingerea obiectivelor stabilite. Regiunile și orașele, care sunt strâns legate de comunitățile și de teritoriile locale, vor trebui să desfășoare acțiuni mai susținute, în timp ce părțile trebuie să prezinte contribuții actualizate în cadrul dialogului de facilitare din 2018. În ceea ce privește în special UE, Comitetul European al Regiunilor își menține poziția sa din trecut privind necesitatea unei reduceri cu 50 % a emisiilor de gaze cu efect de seră (GES) până în 2030, având ca obiectiv depășirea cât mai curând posibil a vârfului maxim al emisiilor globale de GES și eliminarea lor treptată până în 2050 sau puțin după această dată.

3. UE, cu sistemul său extrem de dezvoltat de guvernare pe mai multe niveluri, are responsabilitatea specială de a face dovada unui spirit de conducere unit și ambițios în combaterea schimbărilor climatice; prin urmare, CoR salută ratificarea promptă a Acordului de la Paris de către Uniunea Europeană și solicită statelor membre care nu au întreprins încă acest demers să ratifice acordul cât mai curând posibil. De asemenea, CoR solicită Comisiei Europene și statelor membre actualizarea și detalierea cadrului pentru 2030 și a foii de parcurs pentru 2050, pentru alinierea acesteia la obligațiile asumate în acord, de a formula strategia de dezvoltare pe termen lung, până la jumătatea secolului, cu emisii scăzute de gaze cu efect de seră; acest proces ar trebui să înceapă cât mai curând posibil, pentru a permite o dezbatere cuprinzătoare, în care ar trebui să fie implicați îndeaproape reprezentanți ai autorităților naționale, regionale și locale, precum și societatea civilă și sectorul afacerilor.

Guvernanța pe mai multe niveluri

4. Acordul de la Paris a recunoscut importanța guvernării pe mai multe niveluri în politica privind schimbările climatice. Acest principiu ar trebui acum să fie pus în practică la toate nivelurile de guvernare, în vederea dezvoltării relațiilor și a eliminării incoerențelor existente între politicile în domeniul schimbărilor climatice elaborate la nivel național, regional și local, împreună cu un cadru îmbunătățit pentru transparență, în condițiile elaborării instrumentelor necesare pentru evaluarea situației la nivel global, pentru o mai bună înțelegere a impactului diferențiat al schimbărilor climatice, al pierderilor și daunelor, și în contextul furnizării de sprijin adecvat pentru finanțare și consolidarea capacităților în domeniul climei.

5. Prin urmare, CoR pledează pentru dezvoltarea în continuare a agendei de acțiune Lima-Paris (LPAA) și a platformei aferente acesteia, Platforma actorilor nestatali pentru combaterea schimbărilor climatice (*Non-State Actor Zone for Climate Action* – NAZCA). Acestea ar putea fi integrate pe deplin în Secretariatul CCONUSC prin intermediul Planului global de acțiune împotriva schimbărilor climatice, lansat de recent numiții campioni ai climei⁽¹⁾. Această operație ar trebui, la rândul ei, să devină baza pentru o guvernare pe mai multe niveluri instituționalizată în domeniul politicilor climatice, așa cum se observă și în rezoluția Parlamentului European.

⁽¹⁾ <http://newsroom.unfccc.int/climate-action/global-climate-action-agenda/>.

6. Ca principali contribuitori la LPAA și NAZCA, regiunile și orașele și-au dovedit deja amploarea angajamentului față de combaterea schimbărilor climatice și potențialul de acțiune mai susținut. Inițiative voluntare, cum ar fi Convenția primarilor din UE și Memorandumul de înțelegere „Sub 2 grade” au o valoare adăugată deosebită, întrucât contribuie la LPAA și NAZCA cu date cuantificate și dau dovadă de mai multă ambiție decât autoritățile legislative de la nivel național. Contribuția acestor inițiative la stimularea unor acțiuni la toate nivelurile ar trebui să fie recunoscută și încurajată de guvernele naționale și regionale, precum și de organizațiile interguvernamentale. Eforturile lor ar trebui să fie luate în considerare și incluse în respectivele contribuții stabilite la nivel național, așa cum se întâmplă deja în cazul Mexicului, de exemplu. Ar trebui favorizate și alte inițiative și mecanisme de monitorizare și raportare, pentru a măsura reducerea emisiilor și a evalua politicile de atenuare și de adaptare.

O mai bună integrare a regiunilor și orașelor în cadrul CCONUSC

7. Este totodată necesară o mai bună integrare a regiunilor și orașelor în procesul CCONUSC, ceea ce ar permite transmiterea reacțiilor de pe teren înapoi la nivelul ONU în timp util. Țările ar avea acces la cele mai bune informații, ceea ce le-ar permite să ia decizii eficiente din punctul de vedere al costurilor, care să poată fi puse în practică pe teren de către regiuni și orașe. Prin urmare, este necesar să se stabilească un dialog direct și permanent între diferitele niveluri, pornind de la nivelul local și regional.

8. Printre măsurile de consolidare a acestui dialog se numără:

- schimburi periodice între reprezentanții regiunilor și orașelor și președinții COP, așa-numiții campioni ai climei (*Climate Champions*) și Secretariatul CCONUSC;
- dialoguri trilaterale cu orașele, regiunile și părțile implicate în cadrul structurilor CCONUSC, desfășurate în special în timpul COP;
- informări cotidiene transmise CoR de către Comisia Europeană și Consiliu în cursul desfășurării COP;
- schimburi periodice cu Parlamentul European (PE), în special delegația PE în cadrul COP;
- participarea părților (țărilor) la reuniunile informale de grup ale inițiativei *Friends of Cities*.

La nivelul UE

9. În urma COP21, Comisia Europeană și Consiliul au strâns din ce în ce mai mult colaborarea cu CoR pentru a integra mai bine o abordare locală în legislația UE – în special prin intermediul Agendei urbane a UE. În plus, foaia de parcurs pentru punerea în aplicare a Acordului de la Paris în UE sprijină pe deplin principiul guvernancei pe mai multe niveluri.

10. De asemenea, Comisia Europeană a trecut la extinderea și consolidarea Convenției primarilor din UE. Pe lângă faptul că inițiativa este dezvoltată în diverse părți ale lumii, ea include acum și o componentă de adaptare.

11. Din punctul de vedere al CoR, este extrem de important ca această recunoaștere să fie valorificată și să se asigure o abordare echilibrată, care acordă importanță contribuțiilor distincte ale regiunilor și orașelor în acest context.

12. CoR ar dori să sublinieze faptul că principiul guvernancei pe mai multe niveluri este favorabil incluziunii și eficient din punctul de vedere al costurilor, întrucât permite ca toate nivelurile de guvernare să își coordoneze eforturile și, astfel, să-și maximizeze potențialul de acțiune.

13. Regiunile au un rol-cheie prin faptul că furnizează cadrul pentru politici urbane pe un teritoriu mai extins și le corelează cu alte politici precum silvicultura, infrastructura verde și albastră, coeziunea teritorială și agricultura. Această funcție a regiunilor este deosebit de importantă în UE, având în vedere că teritoriul este compus din orașe mici și mijlocii, care adesea dispun de resurse și o capacitate de acțiune limitate. Regiunile contribuie la evitarea unei duplicări costisitoare a eforturilor și asigură o mai bună coeziune între zonele urbane și neurbane.

14. Convenția primarilor din UE, de exemplu, cuprinde multe regiuni în calitate de coordonatori regionali. Acestea pot face ca mai multe orașe simultan să poată deveni parte a Convenției.

15. Prin urmare, CoR subliniază rolul central al regiunilor din statele membre în stimularea acestui tip de coordonare verticală între toate nivelurile de guvernare.

16. În Italia, de exemplu, regiunile au instituit un Consiliu interregional privind adaptarea la schimbările climatice. Consiliul aduce laolaltă autoritățile naționale și toate regiunile. El veghează ca strategia Italiei în domeniul adaptării, care a fost elaborată pe baza Strategiei europene privind adaptarea la schimbările climatice, să fie pusă în aplicare la nivel regional. La rândul lor, regiunile au responsabilitatea de a ajuta orașele de pe teritoriul lor să dezvolte planuri locale de adaptare în consecință.

17. Pe baza acestui exemplu, CoR invită regiunile UE să dea dovadă de spirit de conducere în procesul de punere în aplicare a strategiilor UE și naționale pentru combaterea schimbărilor climatice și în a determina o serie de schimbări la nivel local. De asemenea, Comitetul solicită Comisiei Europene și statelor membre să încorporeze acest rol în definiția pe care o formulează pentru guvernanta incluzivă în domeniul climei și al energiei, precum și în strategiile lor pentru punerea în aplicare a Acordului de la Paris. Aceasta ar urma să cuprindă necesitatea de a se ține cont în mod corespunzător de rolul de „coordonatori regionali” în contextul Convenției primarilor, în momentul elaborării unor noi instrumente de sprijin pentru semnatari.

Coordonare orizontală

18. Pe lângă coordonarea verticală, CoR consideră că este necesar să se aprofundeze și coordonarea orizontală între diferite politici. Integrarea schimbărilor climatice în toate politicile va permite populațiilor locale să beneficieze de numeroase beneficii conexe, cum ar fi o calitate superioară a vieții și locuri de muncă la nivel local. Ea va permite, de asemenea, crearea de sinergii și reducerea costurilor intervențiilor. De exemplu, se estimează că, dacă pachetul UE privind economia circulară ar fi pus în aplicare în mod corespunzător, el ar putea contribui la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră cu 2 până la 4 % pe an ⁽²⁾. CoR solicită, prin urmare, COP22 să analizeze rolul esențial al reducerii exploatărilor de materii prime și al gestionării durabile a deșeurilor în contextul combaterii schimbărilor climatice.

19. Prin urmare, CoR invită regiunile și orașele să promoveze cooperarea între diverse ramuri ale administrației. Se poate observa în acest sens modelul de succes al Comitetului transadministrativ pentru dezvoltare durabilă din Espoo, Finlanda. Nu în ultimul rând, datorită acestei abordări integrate, Espoo a fost declarat recent, conform unui studiu comandat de Președinția neerlandeză a UE, orașul cel mai sustenabil din UE.

20. Dincolo de cooperarea orizontală la nivel local și regional, ar trebui, de asemenea, ca în momentul elaborării măsurilor de sprijin ale UE disponibile pentru regiuni și orașe, să se evite abordările anchilozate. În acest scop, CoR așteaptă cu interes ghișeul unic anunțat de Comisia Europeană în comunicarea sa intitulată „Calea de urmat după Acordul de la Paris” și subliniază, de asemenea, importanța acestui serviciu în privința abordării nevoilor regiunilor.

Contribuția Comitetului Regiunilor

21. În pregătirea COP22 și după încheierea acesteia, CoR se angajează să sprijine Comisia Europeană și Consiliul în eforturile lor de a asigura cu succes punerea în aplicare a acordului, în strânsă cooperare cu Parlamentul European.

22. CoR ar trebui să facă eforturi pentru a deveni o instituție cu zero emisii de CO₂, urmând să se coordoneze cu celelalte instituții ale UE, în special cu Parlamentul European, în cadrul acestui demers.

23. În cadrul UE, CoR se angajează să informeze regiunile și orașele cu privire la rolul lor esențial în combaterea susținută a schimbărilor climatice și cu privire la toate mecanismele care facilitează sprijinul pentru orice acțiune de jos în sus.

24. CoR, în calitate de susținător ferm al Convenției primarilor din UE, încurajează participarea membrilor săi la inițiativă și a creat, de asemenea, un grup CoR de ambasadori ai convenției pentru a promova inițiativa în țările lor de origine.

⁽²⁾ *Circular Economy Package 2.0: Some ideas to complete the circle* (Pachetul privind economia circulară 2.0: câteva idei pentru închiderea cercului), *European Environmental Bureau* (Biroul European pentru Mediu), martie 2015, <http://www.eeb.org/index.cfm?LinkServID2E1B48-5056-B741-DB594FD34CE970E9>

25. CoR se angajează, în consecință, să conducă prin puterea exemplului. El ia parte la sistemul comunitar de management de mediu și audit (EMAS) și se angajează să își continue eforturile, împreună cu administrația și membrii săi, pentru a-și reduce emisiile de carbon și consumul de combustibili fosili. În acest scop, CoR va analiza modul în care se pot compensa emisiile de gaze cu efect de seră inevitabile cauzate de deplasările membrilor și ale personalului. Aceasta presupune calcularea amprente de carbon a CoR, cu includerea tuturor misiunilor și a ședințelor în afara sediului. Compensarea emisiilor de gaze cu efect de seră ar trebui să finanțeze proiecte durabile în UE. Ar trebui folosite în mai mare măsură noile tehnologii, precum conferințele video, inclusiv în ședințele comisiilor CoR.

26. În vederea eliminării complete a documentelor tipărite, CoR ar trebui să urmeze exemplul Parlamentului European, care nu mai imprimă dosarele pentru sesiunile plenare și ședințele comisiilor decât în cazul în care membrii solicită în mod special să le primească sau dacă alte motive temeinice justifică imprimarea documentelor.

27. Dincolo de granițele UE, CoR este angajat în colaborarea cu DG CLIMA, Serviciul European de Acțiune Externă și statele membre în cadrul Rețelei de diplomație ecologică, în vederea sprijinirii punerii în aplicare a angajamentelor deja asumate de părți terțe și a încurajării acestora să-și asume noi angajamente, similare cu cele pe care și le-a stabilit Uniunea Europeană.

28. În special, CoR își va folosi structurile, precum Adunarea autorităților locale și regionale din zona euromediterraneană, Conferința autorităților locale și regionale din Parteneriatul estic, Grupul operativ pentru Ucraina și comitetele consultative mixte și grupurile de lucru cu țările candidate și precandidate, pentru a menține politica în domeniul climei în prim-planul agendei politice și pentru a sprijini punerea sa în aplicare de către autoritățile locale și regionale din întreaga lume.

29. CoR se va implica activ în cadrul MEDCOP22 organizat la Tanger, în vederea sporirii competențelor orașelor și regiunilor din zonă de a interveni în domeniul energiei și al schimbărilor climatice. Comitetul va sprijini mai ales punerea accentului pe finanțarea și consolidarea capacităților autorităților locale și regionale din zona euromediterraneană și va aduce aceste chestiuni în atenția delegației UE la COP22.

30. În special, CoR va contribui la promovarea Convenției primarilor la nivel mondial, începând cu adoptarea Convenției primarilor în zona euromediterraneană și eventual a Convenției primarilor din Est în 2016.

31. De asemenea, CoR va continua să se implice la nivelul CCONUSC pentru a sprijini poziția ambițioasă a delegației UE în domeniul climei și în special modelul de guvernare pe mai multe niveluri în rândul partenerilor săi din Grupul principal al guvernelor locale și al autorităților orașenești.

Responsabilizarea comunităților noastre

32. Având în vedere amploarea acțiunii necesare privind schimbările climatice, trebuie să ne schimbăm cu toții modul în care producem și consumăm. Prin urmare, pentru obținerea acceptului public pentru aceste schimbări profunde, regiunile și orașele vor avea o responsabilitate esențială în ceea ce privește contactul cu cetățenii și mobilizarea lor spre a juca un rol activ în această tranziție.

33. Atât regiunile, cât și orașele au de jucat un rol esențial în facilitarea difuzării informațiilor referitoare la schimbarea comportamentelor și privind măsurile de sprijinire a acțiunilor individuale în domeniul schimbărilor climatice.

34. De asemenea, regiunile și orașele trebuie să identifice și să elimine blocajele care împiedică cetățenii să participe pe deplin la tranziția către societăți reziliente și cu emisii scăzute de dioxid de carbon, prin coordonarea cu nivelurile superioare de guvernare (național, european și internațional).

35. Parteneriatele pe termen lung ale regiunilor și orașelor cu întreprinderi, universități, comunitățile locale, societatea civilă, organizațiile neguvernamentale (ONG-uri) și școli sunt esențiale pentru promovarea acțiunilor în domeniul schimbărilor climatice.

36. Prin urmare, CoR invită regiunile și orașele să își joace pe deplin rolul în promovarea unor proiecte care implică mai mulți actori de la nivel subnațional, cu scopul de a crea o cultură a dezvoltării sustenabile, care va cataliza eforturile de la nivel național și european, subliniind faptul că există diferențe semnificative între diferite regiuni ale UE și între regiuni și orașe în ceea ce privește nevoile și vulnerabilitățile aferente schimbărilor climatice.

Accent pe cercetare

37. Rolul cercetării în formularea unor răspunsuri politice adecvate la provocarea reprezentată de schimbările climatice este unul esențial. Menținerea unor legături strânse cu mediul academic va contribui la elaborarea unor politici corecte, cu decizii bazate pe sfaturile bine fundamentate ale experților.

Prin urmare, CoR invită regiunile și orașele să stabilească relații strânse cu universitățile și centrele de cercetare, atât din interiorul, cât și din afara teritoriilor lor, și să sprijine cooperarea interregională în aceste domenii.

38. Coproducția de cunoștințe într-o etapă timpurie și analiza reciprocă între factorii de decizie politică și mediul academic vor încuraja cooperarea cu privire la identificarea problemelor și soluționarea lor în comun pe parcursul întregului proces de cercetare și a întregului ciclu de luare a deciziilor.

39. CoR constată cu satisfacție că decizia adoptată recent de Grupul interguvernamental privind schimbările climatice de a redacta un raport special privind orașele și clima în 2023 va conduce la intensificarea, de acum încolo, a cercetărilor privind importanța orașelor în combaterea schimbărilor climatice. Comitetul solicită Comisiei Europene să joace un rol activ în elaborarea acestui raport și să implice CoR în acest proces, precum și să promoveze o viziune teritorială pe mai multe niveluri a acțiunilor de combatere a schimbărilor climatice. În special, CoR solicită Comisiei Europene să promoveze cercetarea în aceste domenii pentru a contribui în mod constructiv la raportul special care va fi utilizat în cadrul unor viitoare discuții în cadrul CCONUSC, mai ales în ceea ce privește bilanțul global, care va evalua stadiul punerii în aplicare a Acordului de la Paris până în 2023.

40. CoR promovează includerea unor reprezentanți ai sectorului cercetării în planificarea și punerea în aplicare a politicilor de atenuare și adaptare.

Societăți reziliente

41. Este important că Acordul de la Paris recunoaște impactul pozitiv substanțial al adaptării asupra măsurilor de atenuare.

42. CoR va elabora un aviz separat referitor la reexaminarea strategiei UE privind adaptarea la schimbările climatice, prevăzută pentru 2017. În acest context, CoR solicită un angajament puternic pentru integrarea măsurilor de atenuare și adaptare, precum și pentru integrarea adaptării în toate politicile relevante.

43. CoR subliniază că, având în vedere potențialul efect negativ al schimbărilor climatice asupra persoanelor și a bunurilor, regiunile și orașele ar trebui să dobândească capacitatea de a-și spori reziliența cât mai curând posibil. Cu toate acestea, CoR insistă asupra faptului că adaptarea la schimbările climatice necesită cooperare verticală și orizontală și că regiunile și orașele trebuie, de asemenea, să fie conectate pentru a se adapta la schimbările climatice.

44. CoR salută publicarea Planului de acțiune al Comisiei Europene privind Cadrul de la Sendai pentru reducerea riscurilor de dezastră pentru perioada 2015-2030, precum și integrarea rezilienței în fața dezastrului în Acordul COP21. Ar trebui consolidate în continuare corelațiile dintre construirea unei infrastructuri rezistente și adaptarea la schimbările climatice, spre a se promova coordonarea transsectorială între serviciile de protecție civilă și măsurile de adaptare la schimbările climatice la toate nivelurile.

45. CoR pledează pentru o mai bună conștientizare și mecanisme de sprijin pentru dezvoltarea unor strategii naționale de adaptare orientate către nivelul regional. Transformarea acestora în planuri de acțiune regionale coerente și aplicarea până la nivel local ar trebui să fie monitorizată îndeaproape, cu stabilirea la nivelul UE a unor praguri clare, care trebuie atinse la intervale regulate.

Finanțarea acțiunii orașelor și regiunilor UE în direcția combaterii schimbărilor climatice

46. Problema finanțării și a accesului la finanțare, în special pentru regiuni și orașe, este esențială pentru punerea în aplicare a Acordului de la Paris.

47. Deși există diferite posibilități de finanțare în UE, regiunile și orașele se confruntă cu diverse obstacole, care împiedică accesul acestora la măsurile de sprijin disponibile la nivelul UE, atât din fonduri UE, cât și prin intermediul Băncii Europene de Investiții (BEI).

În urma a numeroase dezbateri în cadrul CoR și cu diferite părți interesate, CoR invită Comisia Europeană, BEI și statele membre să se concentreze pe dezvoltarea capacității administrative adecvate a regiunilor și orașelor, astfel încât acestea să poată profita pe deplin de posibilitățile de finanțare publice și private disponibile la nivelul UE, în special destinate entităților teritoriale mai mici.

48. Instituțiile UE ar trebui, de asemenea, să depună un efort deosebit de a comunica și de a furniza informații cu privire la această varietate de oportunități. CoR se angajează să sprijine Comisia Europeană și BEI în efortul de dezvoltare a instrumentelor de comunicare specifice de care este nevoie.

49. CoR este, de asemenea, îngrijorat de utilizarea potențial ineficientă a fondurilor structurale în mai multe state membre. Cu toate că 20 % din bugetul UE este alocat acțiunilor de combatere a schimbărilor climatice, în proiectele finanțate prin fondurile structurale nu este aplicat în mod sistematic și nici verificat un criteriu referitor la climă, ceea ce creează riscul ca finanțarea din partea UE să fie folosită pentru proiecte aflate în contradicție cu obiectivele UE în domeniul climei. Comisia Europeană și statele membre ar trebui să fie deosebit de vigilenți, să investigheze aceste chestiuni și să ia măsurile corective necesare, ținând totodată seama de principiul neutralității tehnologice și de dreptul statelor membre de a opta pentru surse de energie diferite.

50. CoR le solicită statelor membre să își respecte angajamentele vizând eliminarea treptată a subvențiilor cu efecte negative asupra mediului. În plus, CoR consideră că reforma în curs a sistemului ETS ar trebui să ducă la un preț echitabil al dioxidului de carbon, care să nu afecteze negativ competitivitatea statelor membre, și la un mecanism care să le permită regiunilor să sprijine eforturile de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră. CoR ar dori să atragă atenția Comisiei Europene și Consiliului asupra exemplului de succes al pieței carbonului stabilite între California și Quebec. Miliarde de dolari sunt reinvestite în economia locală pentru a sprijini întreprinderile, orașele și cetățenii în cadrul tranziției către economii cu emisii scăzute de dioxid de carbon. CoR solicită UE să se inspire din acest exemplu în alocarea cotelor. De asemenea, el solicită statelor membre să le permită regiunilor să joace un rol activ în sistemul de comercializare a cotelor de emisii (ETS), anume prin gestionarea unei părți din încasările obținute astfel și reinvestirea lor în proiecte sustenabile.

51. UE trebuie să-și revizuiască și propria legislație pentru a facilita investițiile în surse de energie regenerabile; de exemplu, o impozitare mai scăzută a biocarburanților este considerată în prezent sprijin public, care nu este acordat decât ca excepție temporară, ceea ce creează condiții nesigure pentru investiții și generează sarcini administrative atât pentru producătorii, cât și pentru furnizorii de combustibili din surse regenerabile.

Din cauza nevoii substanțiale în materie de fonduri, regiunile și orașele vor trebui să atragă finanțare atât publică, cât și privată. Există un potențial semnificativ, încă neexploatat, pentru întreprinderi în sectoarele legate de punerea în aplicare a Acordului de la Paris.

52. Prin urmare, CoR invită regiunile și orașele să sprijine o schimbare de mentalitate dinspre „subvenționare” spre „finanțarea de piață” a planurilor de afaceri viabile pentru dezvoltarea durabilă.

53. În acest scop, trebuie intensificat dialogul între sectorul public și cel privat. În plus, regiunile și orașele ar trebui să colaboreze cu BEI și sectorul bancar pe scară mai largă, pentru a-și spori cunoștințele în ceea ce privește mecanismele inovatoare de finanțare pentru proiecte cu emisii scăzute de carbon și vizând reziliența.

În acest context, CoR insistă asupra faptului că securitatea juridică și previzibilitatea sunt condiții indispensabile pentru ca astfel de proiecte să se materializeze. CoR subliniază totodată importanța schimbului de bune practici privind integrarea criteriilor de sustenabilitate în sectorul financiar. Produsele financiare ar trebui evaluate și etichetate în ceea ce privește expunerea lor la riscuri aferente schimbărilor climatice, precum și privind contribuția lor la tranziția către o economie cu emisii reduse de CO₂, pentru a oferi orientări investitorilor publici și privați.

Bruxelles, 12 octombrie 2016.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor
Markku MARKKULA

Avizul Comitetului European al Regiunilor – Foaia de parcurs a UE pentru deplasarea cu bicicleta

(2017/C 088/10)

Raportor: domnul Kevin PEEL (UK-PSE), membru al Consiliului local Manchester**RECOMANDĂRI POLITICE**

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR

Schimbarea paradigmei și o foaie de parcurs a UE pentru deplasarea cu bicicleta

1. reamintește că, începând cu anii 1950, în multe locuri din Europa, domeniile precum planificarea transportului, urbanismul și amenajarea teritoriului au privilegiat în mod sistematic transportul individual motorizat în detrimentul mobilității active și al transportului public. Autovehiculele au devenit mijlocul de transport predominant, chiar și pentru multe dintre deplasările pe distanțe scurte. Această evoluție a contribuit în mod semnificativ la o serie de probleme serioase, în special schimbări climatice, poluarea aerului, zgomot, probleme de siguranță rutieră, congestionarea traficului, degradarea calității spațiilor publice, segregarea destinației terenurilor, dependența de petrol în sectorul transporturilor, limitarea puterii de cumpărare a consumatorului, un nivel insuficient de activitate fizică a populației; mai ales acesta din urmă cauzează ulterior o serie de alte probleme (de exemplu, întâzieri în dezvoltarea aptitudinilor motrice, îndeosebi în rândul copiilor, obezitate, scăderea capacității de concentrare etc.);

2. solicită, în vederea soluționării acestor provocări, o schimbare de paradigmă în politicile din domeniul transporturilor și al amenajării teritoriului, ceea ce necesită o nouă ierarhie sustenabilă a mijloacelor de transport, care să acorde prioritate introducerii de stimulente și măsuri de creștere a siguranței și atractivității modurilor active (mersul pe jos și cu bicicleta), precum și promovării transportului public, care să se afle pe al doilea loc, pe al treilea loc situându-se dezvoltarea partajării sau utilizării în comun a automobilelor, iar utilizarea individuală a automobilelor personale clasându-se pe ultimul loc; de asemenea, ierarhia ar trebui să permită integrarea diferitelor moduri de transport. Aceeași ierarhie trebuie să se regăsească în toate aspectele legate de planificarea traficului, inclusiv în ceea ce privește asigurarea priorității fluxului de trafic al utilizatorilor de mijloace de transport active, investițiile în infrastructură, alocarea spațiului rutier, asigurarea priorității în dispozițiile codurilor rutiere etc.;

3. recunoaște că o schimbare de paradigmă în politica din domeniul transporturilor necesită un efort comun al tuturor nivelurilor de guvernare, de la nivelul local și regional și până la cel național, european, sau chiar la cel al guvernărilor mondiale. În acest sens, solicită o mai mare integrare a diverselor niveluri de planificare, mai ales locală și regională, care să presupună implicarea activă a tuturor actorilor din societatea civilă, inclusiv a întreprinderilor, ONG-urilor, sindicatelor, mediului academic etc.;

4. subliniază necesitatea de a promova, în cadrul instrumentelor de programare, îmbunătățirea accesului pietonilor și cicliștilor la stațiile de transport public, precum și amenajarea, în punctele de corespondență intermodală, de spații și parcuri pentru biciclete și pentru eventuale servicii de utilizare în comun a acestora, care să fie sigure, atractive și accesibile tuturor;

5. subliniază că schimbările de la nivelul politicilor și al alocării resurselor, atât umane, cât și financiare, sunt stimulate de existența unor obiective politice ambițioase și, ca atare, recomandă Comisiei să preia ca obiectiv dublarea gradului de utilizare a bicicletelor în toate statele membre ale UE în următorii 10 ani (astfel încât cota deplasărilor cu bicicleta în cadrul repartizării modurilor de transport să crească de la cifra actuală de 7-8 % la circa 15 %);

6. îndeamnă Comisia Europeană să analizeze potențialul utilizării bicicletei ca mijloc de transport în cadrul repartizării modale a transportului în UE pe termen lung (2030/2040/2050), pentru a estima nevoia de investiții și de alte măsuri care să permită concretizarea acestui potențial, și să efectueze o analiză cost-beneficiu cuprinzătoare. Această analiză ar trebui să se bazeze pe instrumentele existente, bine testate, precum *Health Economic Assessment Tool for Walking and Cycling* (Instrumentul de evaluare economică a sănătății pentru mersul pe jos și cu bicicleta) al Organizației Mondiale a Sănătății și să le dezvolte în continuare, ținând seama de o abordare transversală a chestiunii deplasării cu bicicleta în ceea ce privește sectoare ca economia, mediul, clima, eficiența energetică, sectorul transporturilor, educația, sănătatea, sportul etc.;

7. salută călduros inițiativa Parlamentului European (PE) ⁽¹⁾ și a statelor membre ⁽²⁾ de a solicita Comisiei Europene să prezinte o foaie de parcurs europeană/un document strategic la nivelul UE privind deplasarea cu bicicleta. „Declarația privind deplasarea cu bicicleta ca mijloc de transport ecologic”, adoptată de statele membre în timpul Președinției luxemburghize a UE, în octombrie 2015, solicită, de asemenea, să se înființeze în cadrul Comisiei un punct focal european pentru deplasarea cu bicicleta;
8. salută Declarația de la Paris, adoptată în 2014 de Programul Paneuropean pentru Transporturi, Sănătate și Mediu, și sprijină ferm elaborarea unui plan general paneuropean pentru promovarea deplasării cu bicicleta de către statele membre participante la acest program, Organizația Mondială a Sănătății, Comisia Economică pentru Europa a Națiunilor Unite (UNECE) și alte părți interesate ⁽³⁾;
9. solicită includerea unei foi de parcurs a UE pentru deplasarea cu bicicleta în programul de lucru al Comisiei pentru 2018. Foaia de parcurs ar trebui să vină în întâmpinarea necesității tot mai mari de coordonare a acțiunilor la nivelul UE, permițând astfel valorificarea reală a beneficiilor bine demonstrate ale deplasării cu bicicleta în ceea ce privește mediul, sănătatea și economia, garantând în același timp că această foaie de parcurs prevede acțiuni care să permită sensibilizarea cu privire la aceste beneficii și diseminarea lor, pentru a crea o obișnuință sau o cultură a deplasării cu bicicleta;
10. subliniază că, în conformitate cu principiul subsidiarității, dezvoltarea strategică a unei rețele naționale de piste pentru biciclete este de competența statelor membre și că UE ar trebui, prin urmare, să joace un rol de sprijin, în special în ceea ce privește interconexiunile transfrontaliere ale acestor sisteme, strategiile țărilor și regiunilor cu o prezență cotidiană mai redusă a cicliștilor, dar și coordonarea și dezvoltarea rețelei europene pentru deplasarea cu bicicleta;
11. subliniază însă că ALR-urile sunt actorii principali în crearea condițiilor pentru viitorul sistem de transport și mobilitate la nivel urban și regional, cu deplina aplicare a principiului subsidiarității și proporționalității, dat fiind că mobilitatea urbană și transportul urban țin de competența ALR. În această privință, experiența arată că o planificare detaliată referitoare la bicicletă ca mijloc de transport poate fi integrată în strategiile locale de transport în vederea dezvoltării unei viziuni ambițioase pentru deplasarea cu bicicleta, care să poată beneficia de susținere din partea comunităților vizate. În același timp, parteneriatele și strategiile regionale de transport pot integra bicicleta ca mijloc de transport în politicile regionale și pot oferi programe de sprijin în acest sens;
12. își reiterează, prin urmare, apelul ca autoritățile locale și regionale să fie implicate mai activ în procesul decizional ⁽⁴⁾ și consideră că, în calitatea sa de purtător de cuvânt al autorităților locale și regionale, CoR ar trebui să conducă dezbaterile cu privire la inițiativa UE pentru promovarea deplasării cu bicicleta, dat fiind că orașele și regiunile ar trebui să beneficieze cel mai mult de pe urma acestor acțiuni;
13. consideră, de asemenea, că deplasarea cu bicicleta este un element central al mobilității urbane sustenabile, precum și al unei agende urbane integrate la nivelul UE;

Finanțarea

14. atrage atenția asupra faptului că există dovezi științifice solide care atestă că investițiile în infrastructura pentru biciclete aduc un raport beneficii/costuri de cel puțin 5:1 ⁽⁵⁾. Beneficiile economice sunt generate pe mai multe planuri: în primul rând, în ceea ce privește crearea de locuri de muncă, îndeosebi pe plan local, în sectorul producției, al comerțului cu amănuntul și al reparațiilor de biciclete, dar și în sectorul construcției și întreținerii infrastructurilor, precum și în domeniul ca turismul și transportul pe bicicletă, alături de alte servicii pentru cicliști; în al doilea rând, în ceea ce privește îmbunătățirea sănătății publice, ca urmare a intensificării activității fizice și a reducerii poluării atmosferice și fonice; în al treilea rând, faptul că se produc mai puține ambuteiaje duce la o reducere a blocajelor de trafic, a întârzierilor și a numărului de ore de lucru pierdute, precum și a irosirii de combustibil. Aceasta duce la o mai bună calitate a vieții urbane și, în același timp, la creșterea atractivității. Nu în ultimul rând, beneficiile economice se fac simțite și ca urmare a unei utilizări mai eficiente a terenurilor;

⁽¹⁾ Raportul 2015/2005(INI) solicită „includerea unei foi de parcurs a UE pentru ciclism în programul de lucru al Comisiei pentru 2016”.

⁽²⁾ Declarația privind deplasarea cu bicicleta ca mijloc de transport ecologic, reuniunea informală a miniștrilor transporturilor din UE, Luxemburg, 7 octombrie 2015. <http://www.eu2015lu.eu/en/actualites/communiqués/2015/10/07-info-transport-declaration-velo/07-Info-Transport-Declaration-of-Luxembourg-on-Cycling-as-a-climate-friendly-Transport-Mode—2015-10-06.pdf>

⁽³⁾ http://www.unece.org/fileadmin/DAM/thepep/documents/Déclaration_de_Paris_EN.pdf

⁽⁴⁾ Avizul „Punerea în aplicare a Cărții albe privind transporturile din 2011”, raportor: domnul Spyros SPYRIDON (EL-PPE) (JO C 195, 12.6.2015, p. 10).

⁽⁵⁾ Ministerul britanic al transporturilor estimează raportul beneficii/costuri al deplasării cu bicicleta la 5,5:1, (Department for Transport, *Value for Money Assessment for Cycling Grants*, 2014); Transport and Mobility Leuven a estimat că investițiile din regiunea Bruxelles-Capitală prezintă un raport beneficii/costuri situat între 5:1 și 9:1 (Transport and Mobility Leuven, *Impact et potentiel de l'usage du vélo sur l'économie et l'emploi en Région de Bruxelles-Capitale: Les effets directs et indirects de l'usage du vélo en 2002, 2012 et 2020*, 2014), iar în Helsinki, raportul beneficii/costuri a fost estimat la 8:1 (Primăria Helsinki, *Helsinki Bicycle Account 2015*).

15. reiterează, prin urmare, apelul miniștrilor transporturilor, formulat în „Declarația privind deplasarea cu bicicleta ca mijloc de transport ecologic”, la elaborarea unui document strategic la nivelul UE privind deplasarea cu bicicleta, care să identifice „instrumente de politică și de finanțare ale UE care sunt deja mobilizate sau care ar trebui să fie mobilizate pentru a încuraja creșterea utilizării bicicletei ca mod de transport și pentru a spori numărul locurilor de muncă legate de deplasarea cu bicicleta în UE, și să includă deplasarea cu bicicleta în (...) politicile și în instrumentele de finanțare ale UE”⁽⁶⁾;

16. solicită, de asemenea, o politică vizionară a UE privind investițiile în domeniul transporturilor, care să îmbunătățească totodată și sănătatea publică și să prevadă, respectând pe deplin Acordul de la Paris din cadrul COP21, ca o parte din fondurile UE dedicate transporturilor să fie investite pentru deplasarea cu bicicleta⁽⁷⁾;

17. propune, ca regulă generală, ca orice proiect relevant de infrastructură cofinanțat de UE să ia în considerare pe cât posibil deplasarea cu bicicleta, inclusiv pentru a se evita un eventual impact negativ al construirii de autostrăzi, căi ferate etc. asupra utilizării bicicletei (altfel spus, principiul „luării în considerare a deplasării cu bicicleta în toate proiectele de infrastructură”). În plus, în cadrul programelor de lucru 2018-2020 ale programului de cercetare și inovare al Comisiei Europene, Orizont 2020 (Mobilitate pentru creștere economică), deplasarea cu bicicleta ar trebui introdusă ca prioritate de finanțare de sine stătătoare;

18. solicită Comisiei Europene să stabilească criteriile minime de calitate aplicabile infrastructurii pentru biciclete în cadrul proiectelor relevante cofinanțate cu bani europeni, în special criteriile de concepere a rețelei care să vizeze siguranța, funcționalitatea și semnalizarea, astfel încât să se asigure cel mai bun raport cost/eficiență pentru contribuabilul european și, de asemenea, solicită Comisiei să colaboreze cu statele membre și cu autoritățile locale și regionale pentru a elabora documente naționale de orientare și a institui baze de date de bune practici, precum și schimburi de cunoștințe, pentru asigurarea unei infrastructuri pentru biciclete. De asemenea, solicită Comisiei Europene să stabilească criteriile privind finanțarea, gestionarea și viabilitatea economică a principalelor măsuri;

19. propune ca rețeaua de rute cicliste pe distanțe mari EuroVelo⁽⁸⁾ să fie inclusă în TEN-T, ceea ce ar contribui la îmbunătățirea conexiunilor transfrontaliere, la dezvoltarea oportunităților de turism și la promovarea unei mai bune accesibilități în interiorul orașului și sugerează să se utilizeze fondurile Mecanismului pentru interconectarea Europei pentru nodurile urbane, de exemplu, pentru construirea de piste (rapide) urbane și suburbane pentru biciclete;

Siguranța rutieră

20. reamintește că temerile legate de siguranța traficului atunci când se circulă cu bicicleta printre vehicule motorizate contribuie la percepția larg răspândită potrivit căreia mersul cu bicicleta este o activitate periculoasă. Această teamă este, într-o oarecare măsură, nejustificată, dat fiind că în majoritatea accidentelor sunt implicați doar bicicliștii, nu și alte vehicule, însă exercită un efect de descurajare, și poate reprezenta un obstacol în calea adoptării bicicletei ca mod de deplasare;

21. reamintește că limitarea vitezei în localități și respectarea acestei limitări reprezintă unul dintre cei mai importanți factori pentru reducerea accidentelor rutiere. Coliziunile dintre bicicliști și vehiculele care circulă cu viteză mare reprezintă o cauză majoră a deceselor și accidentărilor grave în rândul bicicliștilor. Din acest motiv, CoR solicită elaborarea unor recomandări la nivelul UE, destinate autorităților naționale, regionale și locale, privind o mai bună gestionare a vitezei, precum și aplicarea de măsuri de reducere a intensității traficului, prin introducerea, printre altele, a limitei de viteză generale de 30 km/h (sau 20 de mile/h) pe unele străzi din zonele urbane, măsuri care să țină seama de prezența bicicletelor și care ar permite coexistența diversilor utilizatori ai străzilor respective: pietoni, bicicliști, automobiliști, conducători de vehicule grele sau pentru intervenții de urgență (ambulante, mașini de pompieri etc.). Pe lângă aceasta, ar trebui să se introducă treptat sisteme inteligente de asistență pentru controlul vitezei, prin omologarea de tip pentru toate noile vehicule cu patru roți motorizate, autobuze și vehicule grele pentru transportul de mărfuri care solicită autorizația de a circula pe drumurile publice din UE; atrage atenția asupra faptului că există o diferență evidentă între siguranța obiectivă și reală a bicicliștilor și percepția subiectivă, resimțită de un număr mare de persoane, referitoare la sentimentul de siguranță. Pentru a reduce acest decalaj este nevoie, în special, de măsuri de informare și comunicare fără caracter normativ, de exemplu de campanii eficiente de informare a populației. Numai atunci când temerile legate de utilizarea bicicletei se vor reduce, iar percepția subiectivă a securității va fi îmbunătățită, utilizatorii nesiguri se vor simți în siguranță și vor opta pentru bicicletă ca mijloc de transport;

⁽⁶⁾ Printre politicile menționate în textul declarației se numără: planurile de mobilitate urbană durabilă din cadrul pachetului privind mobilitatea urbană din 2013, orientările pentru politica de siguranță rutieră 2011-2020, CIVITAS 2020, ELTIS și URBACT, Săptămâna europeană a mobilității, precum și instrumentele de finanțare relevante (inclusiv fondurile structurale și de investiții europene, COSME și Orizont 2020).

⁽⁷⁾ Aici intră infrastructura, dar și serviciile de mobilitate, precum sistemele de partajare a bicicletelor, sistemele de transport inteligent, material rulant adaptat bicicletelor etc.

⁽⁸⁾ <http://www.eurovelo.org/>

22. reamintește, în plus, că, în ciuda numărului relativ mic de vehicule mai mari și mai grele din zonele urbane în comparație cu numărul total de vehicule motorizate, acestea sunt implicate într-un număr disproporționat de mare de cazuri în accidente mortale pentru bicicliști;

23. regretă că reducerea numărului de decese în rândul bicicliștilor este excesiv de lentă și sprijină, în acest context, adoptarea, la nivelul UE, a unui obiectiv privind numărul de vătămări corporale grave, precum și analize privind o eventuală subraportare a acestor vătămări. În acest sens, documentul strategic pentru deplasarea cu bicicleta în UE trebuie să prevadă, ca principii de lucru, apropierea de obiectivul „zero decese” și ocuparea poziției de lider mondial în materie de siguranță și protecție a bicicliștilor;

24. solicită revizuirea în timp util a Regulamentului privind siguranța generală, în special în ceea ce privește îmbunătățirea câmpului de vizibilitate pentru conducătorii de vehicule grele de marfă, care ar putea fi completată de alte sisteme active de siguranță obligatorii, cum ar fi senzorii pentru detectarea prezenței cicliștilor și sistemele de frânare automată pentru evitarea coliziunilor;

25. solicită actualizarea Regulamentului privind omologarea de tip a autovehiculelor în ceea ce privește protecția pietonilor și a altor utilizatori vulnerabili ai drumurilor⁽⁹⁾ pentru a include, de asemenea, proceduri de testare pentru protecția cicliștilor în cazul impactului frontal cu autoturismele;

26. solicită să se ia în considerare includerea unor măsuri specifice pentru a îmbunătăți siguranța deplasării cu bicicleta în directivele UE existente, precum Directiva UE privind siguranța infrastructurii referitoare la tuneluri și la infrastructura TEN-T⁽¹⁰⁾ pentru drumurile urbane și rurale;

Mobilitatea urbană și sistemele inteligente de transport

27. solicită ca viitoarele orientări ale Comisiei în materie de logistică urbană⁽¹¹⁾ să recunoască potențialul imens de trecere la livrarea serviciilor și a bunurilor cu greutate de până la 250 kg cu ajutorul bicicletelor cargo electrice și, prin urmare, să recomande sistemul de transport de mărfuri bazat pe biciclete ca opțiune preferată ori de câte ori este posibil;

28. subliniază că planificarea urbană și a transporturilor trebuie strâns coordonată cu mobilitatea locală și integrată cu aceasta în toate domeniile;

29. insistă asupra faptului că educația privind siguranța rutieră, legislația rutieră și codul rutier, precum și normele specifice deplasării cu bicicleta, începând din școli, are o importanță capitală și va contribui la reducerea numărului de accidente în care sunt implicați bicicliști; Comisia Europeană ar trebui să contribuie la facilitarea difuzării unor programe locale destinate școlilor, a căror eficacitate a fost deja confirmată și care să reunească școlile, poliția și alte părți interesate pentru a-i învăța pe tinerii cicliști să-și însușească tehnicile corecte de deplasare cu bicicleta și elementele de bază prin care se poate evalua forța și viteza unui impact potențial pe drum, promovând totodată avantajele deplasării cu bicicleta ca mod de transport social, sănătos și mai ales sigur;

30. reafirmă poziția CoR referitoare la faptul că reglementările privind accesul în zonele urbane și taxarea utilizatorilor căilor rutiere pot fi instrumente eficiente de gestionare a cererilor concurente pentru spațiu rutier urban și de abordare a unor probleme esențiale, cum ar fi aglomerația, poluarea și expansiunea urbană⁽¹²⁾, și subliniază, în acest context, că viitoarele orientări ale Comisiei privind accesibilitatea urbană⁽¹³⁾ ar trebui să acorde prioritate în mod consecvent deplasării cu bicicleta; recomandă ALR să reinvestească parțial, în favoarea utilizării bicicletei ca mijloc de transport, veniturile obținute din sistemele de restricționare a accesului și din taxele rutiere, pentru a crea o alternativă atractivă la utilizarea automobilului;

31. observă că o combinație a deplasării cu bicicleta cu transportul public este reciproc avantajoasă și că multimodalitatea este esențială pentru dezvoltarea cu succes a unei rețele de transport urban fără blocaje; reamintește solicitarea CoR referitoare la publicarea obligatorie a datelor referitoare la orare și a altor informații legate de călătorii și la asigurarea unei accesibilități depline pentru toți cetățenii UE⁽¹⁴⁾, precum și la conceperea de sisteme informatice și aplicații privind rutele care țin seama de intermodalitate, iar în ceea ce privește multimodalitatea, CoR solicită ca sistemele de

⁽⁹⁾ Regulamentul (CE) nr. 78/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 ianuarie 2009 privind omologarea de tip a autovehiculelor în ceea ce privește protecția pietonilor și a altor utilizatori vulnerabili ai drumurilor, de modificare a Directivei 2007/46/CE și de abrogare a Directivei 2003/102/CE și 2005/66/CE (JO L 35, 4.2.2009, p. 1).

⁽¹⁰⁾ Directiva 2004/54/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind cerințele minime de siguranță pentru tunelurile din Rețeaua rutieră transeuropeană (JO L 167, 30.4.2004, p. 39). Directiva 2008/96/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 noiembrie 2008 privind gestionarea siguranței infrastructurii rutiere (JO L 319, 29.11.2008, p. 59).

⁽¹¹⁾ http://ec.europa.eu/transport/facts-fundings/tenders/index_en.htm

⁽¹²⁾ Avizul „Pachetul privind mobilitatea urbană”, raportor: domnul Albert BORE (UK-PSE) (JO C 271, 19.8.2014, p. 18).

⁽¹³⁾ http://ec.europa.eu/transport/themes/urban/news/2015-11-27-guidance-acces-regulations_en.htm

⁽¹⁴⁾ Avizul „Servicii de informații, de planificare și de emiteră a biletelor pentru călătoriile multimodale”, raportor: Petr OSVALD (CZ-PSE) (JO C 19, 21.1.2015, p. 36).

partajare și utilizare în comun a bicicletelor să fie pe deplin integrate în normele tehnice, în legislația UE și în schemele de cercetare și dezvoltare finanțate de UE, în special în ceea ce privește planificarea deplasărilor, biletele, parcare etc. Infrastructura din interiorul și din jurul stațiilor de autobuz și de tren, dar și dotările din transportul public în sine trebuie să fie îmbunătățite, pentru a permite trecerea cu ușurință de la un mod de deplasare la altul între trenuri, autobuze și biciclete ⁽¹⁵⁾;

Electromobilitatea și politicile de achiziții publice

32. propune ca politicile privind electromobilitatea la toate nivelurile guvernamentale să ia întotdeauna în considerare deplasarea cu bicicletele electrice;

33. recomandă Comisiei să includă aspectele legate de deplasarea cu bicicleta în revizuirea criteriilor de achiziții publice verzi pentru transporturi. Criteriile în materie de achiziții publice nu trebuie să aducă numai îmbunătățiri marginale în ceea ce privește autoturismele și vehiculele utilitare ușoare (VUU) achiziționate de autoritățile implicate în achiziții publice, ci și să asigure un transfer modal către moduri de transport ecologice, cum ar fi bicicleta. Prin urmare, o analiză care să arate dacă se pot achiziționa biciclete (inclusiv cele electrice) în loc de autoturisme, dar și biciclete cargo (inclusiv biciclete cargo electrice și biciclete cargo cu asistență electrică) în loc de VUU ar trebui să fie un pas obligatoriu în procedurile de achiziții publice, în conformitate cu criteriile în materie de achiziții publice ecologice. De asemenea, recomandă includerea în procedurile de achiziții publice a unor criterii legate de inovare, care să înlesnească dezvoltarea tehnologică sub toate aspectele și diseminarea ei în statele membre;

Atenuarea schimbărilor climatice și calitatea aerului

34. recunoaște că este nevoie de un ansamblu coerent de politici în vederea atenuării schimbărilor climatice și a îmbunătățirii calității aerului din mediul urban. Acestea includ soluții tehnice, schimbări la nivel de politici, precum și stimulente pentru evitarea deplasărilor inutile. În orice strategie care vizează atenuarea schimbărilor climatice și calitatea aerului, indiferent de nivelul de guvernare, ar trebui să se introducă programe ambițioase privind sistemul de livrare a mărfurilor cu bicicleta. Definirea unor politici ambițioase în ceea ce privește bicicleta ca mod de transport poate contribui, de asemenea, la îndeplinirea a 11 dintre obiectivele de dezvoltare durabilă ale Națiunilor Unite ⁽¹⁶⁾;

Date privind deplasarea cu bicicleta

35. subliniază faptul că datele fiabile și comparabile sunt esențiale pentru luarea unor decizii în cunoștință de cauză și pentru măsurarea impactului intervențiilor politice și de finanțare și, prin urmare, recomandă Comisiei (Eurostat) să elaboreze o metodologie comună de colectare a datelor și definiții armonizate pentru datele naționale și urbane privind utilizarea bicicletei;

Punctul focal pentru deplasarea cu bicicleta instituit în cadrul Comisiei Europene și schimbul de bune practici

36. salută numirea în cadrul DG MOVE a unei persoane de contact pentru deplasarea cu bicicleta, dar subliniază că această funcție ar trebui să fie transformată într-un punct de contact la nivelul întregii Comisii pentru chestiunile legate de deplasarea cu bicicleta, care să dispună în cadrul schemei de personal de cel puțin 1 echivalent normă întreagă și să fie completat cu puncte de contact privind deplasarea cu bicicleta în toate direcțiile generale relevante, pentru a asigura o consultare interservicii și o coordonare eficientă în cadrul Comisiei;

37. solicită Comisiei să sprijine înființarea unui organism de referință, dotat cu resurse adecvate, care să răspundă necesităților statelor membre și autorităților locale și regionale în ceea ce privește accesul la cele mai bune practici, studii de caz, rapoarte, informații privind posibilitățile de finanțare etc. referitoare la deplasarea cu bicicleta ⁽¹⁷⁾.

Bruxelles, 12 octombrie 2016.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor
Markku MARKKULA

⁽¹⁵⁾ Proiectul Bitibi sprijinit prin Programul Energie inteligentă – Europa.

⁽¹⁶⁾ World Cycling Alliance/ECF, *Cycling delivers on the Global Goals*, 2015. https://ecf.com/sites/ecf.com/files/The%20Global%20Goals_internet.pdf

⁽¹⁷⁾ Observatorul mobilității urbane ELTIS a colectat numeroase exemple de bune practici (www.eltis.org).

III

(Acte pregătitoare)

COMITETUL REGIUNILOR

A 119-A SESIUNE PLENARĂ, 10, 11 ȘI 12 OCTOMBRIE 2016

Avizul Comitetului European al Regiunilor – Planul de acțiune privind guvernarea electronică 2016-2020

(2017/C 088/11)

Raportor: domnul Martin ANDREASSON (SV-PPE), membru al Adunării regionale din Västra Götaland

Document de referință: Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Planul de acțiune al UE privind guvernarea electronică 2016-2020: Accelerarea transformării digitale a guvernării

COM(2016) 179 final

PROPUNERI ȘI RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR

1. salută obiectivele și principiile generale ale propunerii, menite să elimine actualele obstacole din calea pieței unice digitale și să preîntâmpine apariția fragmentării suplimentare în contextul modernizării administrațiilor publice;
2. evidențiază importanța crucială a autorităților locale și regionale, atât în ceea ce privește modernizarea administrațiilor în calitate de dezvoltatori și administratori de infrastructură și servicii digitale în domenii de importanță deosebită pentru societate, cât și în calitate de responsabili pentru prestarea directă a acestor servicii pentru cetățeni, astfel încât ele să îndeplinească așteptările unei lumi din ce în ce mai digitalizate;
3. subliniază rolul extrem de important al serviciilor publice pentru stimularea transformării digitale a economiei europene (și nu doar a e-guvernării), și atrage atenția asupra faptului că propunerile prezentate cuprind, într-adevăr, măsuri referitoare la cele mai multe aspecte ale vieții oamenilor, dar nu și măsuri în sectoarele culturii și educației;
4. atrage atenția asupra necesității de a moderniza instituțiile publice și sistemele de guvernare și de a le face accesibile cetățenilor și întreprinderilor prin intermediul serviciilor digitale; prin urmare, subliniază sprijinul său pentru dezvoltarea serviciilor publice transfrontaliere, în special a celor care permit interoperabilitatea și transferul de informații, cum ar fi achizițiile publice electronice, identificarea electronică, semnăturile electronice, furnizarea de documente pe cale electronică, precum și alte aspecte legate de e-guvernare⁽¹⁾;
5. recomandă ca autoritățile locale și regionale, care sunt esențiale pentru succesul măsurilor prevăzute, să fie implicate nu doar în punerea în aplicare, ci și în elaborarea măsurilor și instrumentelor planificate la nivel național menționate în planul de acțiune;

⁽¹⁾ A se vedea avizele CdR 4165/2014, 5960/2013, 5559/2013, 3597/2013, 1646/2013, 2414/2012, 1673/2013, 626/2012, 402/2012, 65/2011, 104/2010 și 5514/2014.

6. sugerează ca Comitetul European al Regiunilor să fie inclus în comitetul director al planului de acțiune privind guvernarea electronică, pentru a introduce dimensiunea locală și regională în dezbateri, având în vedere că o parte semnificativă din serviciile sociale sunt furnizate de operatori locali și regionali;

Introducere

7. împărtășește opinia Comisiei conform căreia guvernarea electronică reprezintă forma mai simplă, mai eficientă și mai transparentă a administrației;

8. consideră că importanța acordată digitalizării guvernării autorităților europene, naționale sau locale reprezintă un factor pozitiv, în special în ceea ce privește simplificarea procedurilor birocratice, consumatoare de timp, oferind cetățenilor posibilitatea de a urmări activitățile legislative, de a se pune la curent cu problemele care îi vizează în mod direct și de a participa activ la procesele decizionale;

9. este de acord și cu evaluarea Comisiei, conform căreia multe persoane fizice și întreprinderi nu sunt încă în măsură să valorifice pe deplin potențialul serviciilor publice digitale și subliniază că dezvoltarea e-guvernării în Europa a fost inegală între statele membre și regiuni;

10. în acest context, salută obiectivul planului de acțiune de a fi instrumentul menit să concentreze eforturile de modernizare a administrațiilor din Europa;

11. salută concepția dinamică și flexibilă a planului de acțiune, ceea ce permite luarea unor măsuri suplimentare prin care pot fi puse la dispoziție cunoștințele autorităților locale și regionale ca furnizori de servicii publice digitale în domenii de importanță deosebită pentru societate, precum educația, asistența socială, economia, serviciile de asistență medicală, infrastructura etc.;

12. subliniază că guvernarea digitală oferă posibilități în numeroase domenii, inclusiv în situațiile de răspuns în caz de dezastre. Dat fiind că mizează pe tehnologia mobilă, internetul și platformele de comunicare socială pot fi un instrument util nu doar de colectare, difuzare și coordonare a datelor, ci și de promovare a responsabilizării democratice și a transparenței;

13. subliniază importanța obiectivului urmărit de planul de acțiune de a servi drept catalizator pentru modernizarea sectorului public. Pentru a avea impactul scontat, este important ca autoritățile locale și regionale să fie implicate în măsurile propuse și să beneficieze de un acces facil la sursele de finanțare și la măsurile de însoțire din cadrul programelor UE coordonate prin intermediul planului de acțiune;

Obiective și principii

14. sprijină obiectivul Comisiei, care urmărește ca, până în 2020, administrațiile și celelalte instituții publice să devină structuri transparente, eficiente și favorabile incluziunii, gata să furnizeze la nivel transfrontalier gama lor de servicii publice personalizate, ușor de utilizat, disponibile tuturor cetățenilor și întreprinderilor din UE;

15. recunoaște că transparența administrațiilor, capabile de a furniza date și servicii într-un mod transparent și sigur, este importantă pentru creșterea transparenței și eficienței; în același timp, subliniază faptul că anumite tipuri de informații administrate de instituțiile publice au nevoie de un nivel ridicat de protecție;

16. consideră că tehnologia digitală ar trebui să fie metoda standard utilizată de administrațiile publice pentru furnizarea de servicii și, prin urmare, subliniază că sunt necesare eforturi țintite, structurate și pe termen lung de consolidare a incluziunii digitale, astfel încât tot mai mulți oameni să poată avea acces la infrastructura și competențele de care au nevoie pentru a beneficia de oportunitățile oferite de digitalizare;

17. se pronunță în favoarea principiului *una tantum* („doar o singură dată”), în sensul că administrațiile publice ar trebui să ceară cetățenilor și întreprinderilor o anumită informație doar o singură dată;

18. în același timp, atrage atenția asupra provocărilor de ordin juridic, tehnic și administrativ pentru ca informațiile să poată fi refolosite; în acest context, salută inițierea proiectului-pilot privind punerea în aplicare a principiului înregistrării unice pentru interacțiunile transfrontaliere dintre întreprinderi și administrațiile publice și consideră că faza-pilot ar trebui să analizeze și contactele intensive dintre întreprinderi și autorități locale și regionale;

19. consideră că ar merita explorate anumite concepte de e-guvernare inovatoare, precum e-rezidența, care le oferă cetățenilor și întreprinderilor anumite servicii fără a fi nevoie de un domiciliu fizic. Se reduce astfel povara birocratică, întreprinderile străine fiind stimulate să facă investiții;

20. recunoaște că, cu privire la dezvoltarea de conținuturi digitale, principiul incluziunii oferă beneficii pentru toți utilizatorii, în special pentru persoanele cu handicap. Prin urmare, este important să se continue cooperarea și cercetarea în vederea actualizării standardelor existente, pentru a ține pasul cu progresul tehnologic;
21. este de acord cu principiul că administrațiile publice ar trebui să facă schimb de informații și de date între ele, dar și cu cetățenii și întreprinderile; acest schimb trebuie să aibă loc într-un mod transparent și inclusiv. În același timp, CoR subliniază că este important ca toate organizațiile să dispună de nivelul de competență necesar pentru a decide care sunt informațiile care ar trebui să fie disponibile publicului și care ar trebui protejate;
22. susține principiul conform căruia serviciile digitale oferite de administrațiile publice ar trebui să fie – prin definiție – transfrontaliere și subliniază că autoritățile locale și regionale, mai ales cele din regiunile de frontieră, pot juca un rol esențial în identificarea și dezvoltarea unor servicii transfrontaliere relevante, eficiente și cuprinzătoare;
23. sprijină principiul interoperabilității implicite, care reprezintă un factor esențial în utilizarea posibilităților oferite de digitalizare;
24. este de acord cu Comisia că trebuie să se țină seama, încă din faza de concepere, de o protecție adecvată a datelor cu caracter personal, a confidențialității și securității informatice, dat fiind că lipsa de încredere în serviciile digitale continuă să reprezinte o barieră în calea dezvoltării e-guvernării;
25. subliniază în același timp că standardele transfrontaliere pentru servicii digitale oferite de administrațiile publice și pentru interoperabilitatea administrațiilor publice nu ar trebui să înlocuiască soluțiile care funcționează cu succes la nivel național, regional și local, ci ar trebui să furnizeze o imagine de ansamblu a standardelor și specificațiilor pe care autoritățile ar trebui să le aplice în vederea îndeplinirii obiectivului de interoperabilitate, atunci când actualele sisteme folosite urmează să fie înlocuite;
26. subliniază că orice organizație care folosește date sensibile de orice tip ar trebui să folosească în activitatea sa, în mod sistematic, proceduri de clasificare și de securizare a datelor, dat fiind că mecanismele sofisticate de hacking, război cibernetic și terorism cibernetic pot provoca mari daune. Deși transparența este punctul de plecare, toate datele considerate demne de protecție trebuie să fie protejate corespunzător. În unele cazuri extreme, acest lucru ar putea însemna separarea fizică de mediul virtual a unor date sau a unor întregi sisteme;
27. prin urmare, salută cadrul juridic în curs de armonizare în temeiul Regulamentului general privind protecția datelor, dar atrage atenția asupra concurenței globale din acest domeniu, subliniind cât de importantă este garantarea unui cadru juridic care să nu împiedice ritmul în care se elaborează soluții și servicii noi;
28. subliniază importanța unor orientări eficiente cu privire la Regulamentul privind protecția datelor și necesitatea de a include toate părțile implicate în discuții privind drepturile de proprietate și răspunderea în ceea ce privește datele cu caracter personal;
29. subliniază rolul Comisiei în ceea ce privește crearea condițiilor de bază pentru interoperabilitate și armonizare, care va permite un schimb de informații în baza acestor principii;

Priorități politice

30. subliniază că încă mai există grupuri de persoane în Europa care nu au acces la internet sau nu dispun de suficiente competențe digitale pentru a utiliza servicii digitale, motiv pentru care trebuie să se depună eforturi proactive pentru a îmbunătăți incluziunea digitală;
31. subliniază că existența unor rețele fiabile, accesibile, de înaltă performanță în toate domeniile este indispensabilă pentru accesul tuturor cetățenilor și întreprinderilor la servicii publice digitale moderne și pentru utilizarea optimă a tehnologiilor de ultimă oră [internetul obiectelor, gestionarea volumelor mari de date („big data”), e-sănătatea, orașele inteligente etc.];
32. subliniază că diferitele opțiuni de sprijin la nivel european și național trebuie dezvoltate în continuare, pentru a sprijini extinderea serviciilor în bandă largă și de mare viteză în toate domeniile, în special în zonele rurale din regiunile în care lipsa de rentabilitate reprezintă adeseori un obstacol în calea dezvoltării orientate către piață;

33. subliniază faptul că, pentru modernizarea administrației publice, este nevoie de elaborarea unor standarde și specificații tehnice comune, în colaborare cu toate părțile interesate relevante, pentru a putea dispune de servicii digitale reutilizabile, eficiente, cu un grad înalt de interoperabilitate;
34. salută planul Comisiei de a revizui cadrul european de interoperabilitate, și îndeamnă Comisia să continue să sprijine adoptarea de către administrații a recomandărilor din acest cadru;
35. subliniază că, în ceea ce privește cadrul european de interoperabilitate, autoritățile locale și regionale nu trebuie privite doar ca utilizatori de standarde și servicii transfrontaliere, ci și ca producători importanți ai unor astfel de standarde și servicii;
36. salută planul Comisiei de dezvoltare a unui prototip pentru un catalog european al standardelor TIC în domeniul achizițiilor publice și subliniază importanța vitală a achizițiilor publice, în special pentru autoritățile locale și regionale, pentru a evita concentrarea asupra unui singur producător sau furnizor și pentru a face posibilă aplicarea unor soluții și servicii cu un grad ridicat de interoperabilitate și inovare;
37. îndeamnă Comisia să coopereze mai strâns cu autoritățile locale și regionale în încercarea sa de a trece, până în 2019, la achiziții publice exclusiv electronice, mai ales pentru că punerea în aplicare a acestui aspect poate deveni o provocare la nivel local și regional. Cooperarea cu autoritățile locale și regionale și cu sectorul privat va fi crucială pentru realizarea în întregime a obiectivului de economisire a 2 000 de miliarde de euro, economii care pot fi generate pe piața achizițiilor publice;
38. ia act de faptul că identificarea electronică este un element esențial al unor servicii publice digitale sigure, eficiente și accesibile și salută faptul că Comisia intenționează să ia măsuri pentru a accelera adoptarea serviciilor eIDAS ⁽²⁾;
39. atrage atenția asupra faptului că activitățile privind interoperabilitatea și standardele au nevoie de timp și necesită o viziune pe termen lung, precum și o finanțare adecvată și de durată;
40. salută, prin urmare, faptul că Comisia va prezenta o cale de urmat pentru a garanta viabilitatea pe termen lung a serviciilor digitale transfrontaliere. Acest lucru este necesar pentru a consolida încrederea în aceste servicii și componentele lor tehnice și pentru a garanta că eforturile depuse în legătură cu această activitate nu sunt subminate;
41. consideră că instituțiile publice, împreună cu sectoarele privat și nonprofit, ar trebui să coopereze pentru a oferi o infrastructură cu un nivel adecvat de accesibilitate, dar, având în vedere complexitatea stabilirii unui calendar pentru actualizarea corespunzătoare a sistemelor și tehnologiei în ecosistemele digitale, invită Comisia să analizeze cu atenție consecințele și limitările cu privire la posibila introducere a principiului actualizării permanente („no legacy”);
42. salută intenția Comisiei de a transforma portalul european e-Justiție într-un ghiseu unic care să reunească diferitele informații și funcții, care să faciliteze comunicarea și găsirea de informații și practici referitoare la legislația europeană și la procedurile judiciare, la societățile comerciale și la registrele de insolvență;
43. salută obligația de interconectare a registrelor comerțului din toate statele membre, deoarece întreprinderile își desfășoară activitatea din ce în ce mai mult dincolo de frontierele naționale și există, în context transfrontalier, o nevoie și o cerere din ce în ce mai mare de informații referitoare la societățile comerciale, mai ales în regiunile de frontieră ale Europei;
44. în acest context, salută, de asemenea, interconectarea electronică a registrelor de insolvență în vederea sporirii transparenței și a securității juridice în cadrul pieței interne și de evitare a căutării instanței celei mai favorabile („forum shopping”);
45. sprijină inițiativa de a facilita utilizarea soluțiilor digitale pe parcursul ciclului de viață al unei întreprinderi și solicită ca această inițiativă să implice o sarcină administrativă mai redusă pentru întreprinderi;

⁽²⁾ Regulamentul (UE) nr. 910/2014.

46. salută faptul că Comisia va propune o extindere la un singur mecanism electronic de înregistrare și plată a TVA și solicită elaborarea specifică în continuare a normelor complexe privind TVA, pentru a facilita astfel comerțul digital transfrontalier. Acest lucru este în special în avantajul întreprinderilor mici și al microîntreprinderilor, întrucât acestora le este mai dificil să facă față sarcinilor administrative inevitabile într-un cadru juridic complex;
47. sprijină promovarea mobilității transfrontaliere a cetățenilor prin schimbul de informații privind securitatea socială (EESSI) și schimbul de informații dintre persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă și angajatorii din UE (EURES);
48. salută inițiativele UE de a permite schimbul transfrontalier de date privind asistența și serviciile medicale, inclusiv sistemele interoperabile de eliberare a rețetelor electronice, ceea ce îmbunătățește siguranța pacienților și este în conformitate cu intențiile urmărite de Directiva privind mobilitatea pacienților ⁽³⁾, sporind calitatea și eficiența serviciilor medicale;
49. împărtășește părerea Comisiei conform căreia participarea cetățenilor, a întreprinderilor și a cercetătorilor implicați îndeaproape în elaborarea și furnizarea de servicii publice digitale va îmbunătăți calitatea, eficiența și utilitatea acestor servicii;
50. subliniază că datele deschise, puse la dispoziția terților într-un mod sigur și fiabil, reprezintă o condiție esențială pentru modernizarea și transformarea autorităților locale și regionale, astfel încât ele să poată furniza servicii inovatoare în cadrul activităților lor;
51. salută, prin urmare, inițiativa de a crea o platformă a UE pe care autoritățile publice să își pună la dispoziție datele și serviciile, însă subliniază că Comisia ar trebui să sprijine dezvoltarea și coordonarea strategiilor în vederea deschiderii bazelor de date, oferind autorităților locale și regionale sprijin tehnic și metodologic;
52. subliniază că furnizarea de date interoperabile de înaltă calitate va necesita eforturi concertate în ceea ce privește, printre altele, arhitectura informațiilor, clasificarea acestora și interoperabilitatea la toate nivelurile; prin urmare, salută implementarea și dezvoltarea de infrastructuri de date la nivelul UE, unde activitatea desfășurată în temeiul Directivei INSPIRE poate servi drept model pentru definirea unitară a datelor;
53. în acest context, salută inițiativa în domeniul cloud computingului la nivel european ⁽⁴⁾, care va oferi o oportunitate de îmbunătățire a transparenței și eficienței, permițând utilizarea în comun a infrastructurii de cloud pentru furnizarea de servicii publice digitale;
54. subliniază importanța competențelor și calificărilor digitale ale cetățenilor, ale lucrătorilor și ale persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă pentru punerea în aplicare cuprinzătoare a programului de digitalizare a economiei și de modernizare a administrațiilor publice;
- Punerea în aplicare a planului de acțiune*
55. este de acord că punerea în aplicare a planului de acțiune presupune un angajament comun și asumarea responsabilității la toate nivelurile administrației și subliniază responsabilitatea autorităților locale și regionale ca „interfață” principală a sectorului public cu cetățenii și întreprinderile.

Bruxelles, 11 octombrie 2016.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor
Markku MARKKULA

⁽³⁾ 2011/24/UE.

⁽⁴⁾ COM(2016) 178 final.

Avizul Comitetului European al Regiunilor — Pilonul european al drepturilor sociale

(2017/C 088/12)

Raportor: Domnul Heinz-Joachim HÖFER (DE-PSE), primarul orașului Altenkirchen

Document de referință: Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Lansarea unei consultări privind un pilon european al drepturilor sociale

COM(2016) 127 final

RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR

Observații generale

1. salută propunerea privind un pilon european al drepturilor sociale, care ar contribui la punerea în aplicare a obiectivelor Uniunii Europene stabilite în articolul 3 din TUE, și anume de a acționa pentru „dezvoltarea durabilă a Europei, întemeiată pe o creștere economică echilibrată și pe stabilitatea prețurilor, pe o economie socială de piață cu grad ridicat de competitivitate, care tinde spre ocuparea deplină a forței de muncă și spre progres social (...)”, de a „combate excluderea socială și discriminările” și de a promova „justiția și protecția socială, egalitatea între femei și bărbați, solidaritatea între generații și protecția drepturilor copilului”, precum și de a promova „coeziunea economică, socială și teritorială, precum și solidaritatea între statele membre”;
2. se așteaptă ca Comisia Europeană să respecte atât principiul subsidiarității la propunerea unui pilon european al drepturilor sociale, cât și competențele extinse ale autorităților naționale și subnaționale în domeniul politicii sociale; în același timp, trebuie să se asigure compatibilitatea conținutului pilonului cu principiul subsidiarității și cu principiile generale ale agendei privind o mai bună legiferare;
3. salută faptul că Comisia Europeană a decis să lanseze o consultare publică privind un pilon al drepturilor sociale, dat fiind că, după ani de criză, marcați de rate ridicate ale șomajului și de austeritate, era foarte necesară o dezbatere politică legată de o nouă inițiativă pentru drepturi sociale; consideră că acest pilon poate avea o contribuție la coordonarea politicilor și drepturilor sociale din statele membre și poate favoriza o convergență în sens ascendent;
4. salută eforturile Comisiei Europene de a discuta despre obiectivul și conținutul viitorului pilon social, subliniind valoarea adăugată a implicării autorităților locale și regionale într-o astfel de dezbatere și evidențiind importanța dimensiunii teritoriale pentru aspectele socioeconomice din abordarea politică globală a UE și a unei abordări locale atunci când sunt elaborate și aplicate politici socioeconomice;
5. își reiterează solicitarea în ce privește o mai bună coordonare a politicilor economice și sociale între nivelul european și cel național în contextul semestrului european și solicită, totodată, o implicare mai puternică a autorităților locale și regionale în acest proces de coordonare ⁽¹⁾;
6. insistă asupra faptului că acest pilon social trebuie dezvoltat pe baza unei valori adăugate ce poate fi demonstrată la nivel local, regional și național și trebuie să aibă un caracter transversal, pentru a se ține mai bine seama de dimensiunea socială a guvernărilor economice a uniunii economice și monetare (UEM), care este de o importanță crucială pentru funcționarea și viabilitatea UEM și pentru legitimitatea procesului de integrare europeană;
7. subliniază că, în cazul în care această inițiativă se traduce într-o protecție socială puternică, inclusiv accesul la serviciile în materie de sănătate, educație, la serviciile sociale (incluzând aici serviciile sociale de interes general) și la serviciile de securitate socială, ea poate fi considerată drept un instrument de armonizare, care oferă sprijin statelor membre pentru abordarea inegalităților sociale, combaterea dumpingului social, stimularea convergenței ascendente a standardelor sociale în zona euro și consolidarea obiectivelor UE pentru o creștere durabilă și favorabilă incluziunii;

⁽¹⁾ Avizul CoR pe tema „Dimensiunea socială a Uniunii economice și monetare” (CDR 6863/2013).

8. reiterează că, pentru a îmbunătăți dimensiunea socială a UEM, este esențial să se abordeze disparitățile regionale, modernizându-se legislația existentă acolo unde este cazul și/sau luându-se în considerare noi măsuri de sprijin pentru atingerea unui grad sporit de convergență; observă că ar trebui adăugați indicatori ai disparităților dintre regiuni în tabloul de bord al indicatorilor sociali al UEM ⁽²⁾;
9. se așteaptă ca propunerea Comisiei Europene pentru un pilon european al drepturilor sociale să consolideze în continuare drepturile sociale, individuale și colective enumerate în Carta drepturilor fundamentale a UE ⁽³⁾;
10. salută faptul că în consultarea lansată de Comisia Europeană au fost abordate principalele provocări de gen, cum ar fi nivelul scăzut de participare a femeilor la piața forței de muncă, precum și segregarea de gen din cadrul acesteia (principiul 5), decalajul pe criterii de gen între salarii și pensii (principiile 5 și 13), lipsa de echilibru între viața de familie și viața profesională (principiile 5 și 18) sau multiplele obligații ce le revin femeilor în îngrijirea pe termen lung a membrilor familiei (principiul 17). De asemenea, Comisia Europeană ar trebui să explice dacă măsurile propuse sunt suficiente pentru a diminua discriminarea femeilor sau dacă este necesară în continuare o integrare mai amplă a perspectivei de gen;
11. salută faptul că, deși propunerea Comisiei se referă numai la statele membre din zona euro, le-a fost trimisă o invitație de participare și statelor membre ale UE din afara acestei zone;
12. subliniază că o coordonare mai strânsă a politicilor economice și fiscale în zona euro trebuie să aibă loc în paralel cu acordarea unei atenții deosebite dimensiunii sociale în UEM;
13. solicită să se pună un accent mai puternic pe finanțarea politicii sociale, care reprezintă o provocare deosebită pentru autoritățile locale și regionale. Aceste provocări apar nu numai ca urmare a faptului că cheltuielile legate de sistemele de protecție socială variază foarte mult în Europa, ci și pentru că totalul investițiilor la nivel subnațional scade ⁽⁴⁾;
14. subliniază importanța unei agende sociale europene puternice, în care competitivitatea și dreptatea socială se completează reciproc, în care salariile echitabile, un domeniu în care UE are doar competențe de coordonare, sunt stabilite de fiecare stat membru prin lege sau prin negociere colectivă și, în orice caz, cu respectarea deplină a cutumelor și practicilor proprii, și reprezintă un element esențial; această agendă trebuie să susțină pe deplin principiul nediscriminării, în conformitate cu articolul 21 din Carta drepturilor fundamentale;
15. subliniază că, având în vedere creșterea șomajului în rândul tinerilor, precum și creșterea numărului persoanelor care au trăit în sărăcie sau au fost expuse riscului de sărăcie în ultimii ani, pilonul social ar trebui, de asemenea, să ia în considerare, pe termen scurt, necesitatea de a se reduce sărăcia, de a se promova incluziunea socială și de a se combate șomajul în rândul tinerilor;
16. subliniază necesitatea de a consolida cooperarea dintre diversele niveluri de guvernare, sectoare și părți interesate, inclusiv rolul partenerilor sociali, și de a introduce un instrument eficient pentru dialogul civil, ceea ce va accentua legitimitatea democratică a Uniunii;
17. atrage atenția asupra faptului că autorităților locale și regionale care utilizează pe deplin criteriile sociale în achizițiile publice pot reprezenta o pârghie suplimentară pentru a garanta că organizațiile adoptă condiții de muncă echitabile. În acest sens, reamintește că legislația UE nu împiedică excluderea unui ofertant de la o procedură de atribuire a unui contract, dacă acesta refuză să se oblige să plătească personalului său cel puțin salariul minim stabilit de lege ⁽⁵⁾;
18. își exprimă regretul cu privire la faptul că propunerea Comisiei nu pune mai mult accentul pe răspunsul la provocările care însoțesc o lume a muncii în schimbare, inclusiv digitalizarea avansată care ar trebui să fie luată în considerare prin punerea accentului în special pe dezvoltarea competențelor digitale ale forței de muncă. Într-adevăr, apariția unor forme atipice de muncă poate duce la noi riscuri de „zone gri” în ceea ce privește drepturile lucrătorilor și accesul la asigurările sociale; invită, prin urmare, Comisia să definească în mod corespunzător conceptul de flexibilitate a condițiilor de muncă, așa încât să se ajungă la un echilibru între flexibilitate și securitate;

⁽²⁾ Rezoluția privind programul de lucru al Comisiei Europene pentru 2016 (COR-2015-5929).

⁽³⁾ Capitolul IV – SOLIDARITATEA.

⁽⁴⁾ <https://www.oecd.org/els/soc/OECD2014-Social-Expenditure-Update-Nov2014-8pages.pdf>.

⁽⁵⁾ Hotărârea Curții de Justiție a UE în cauza C-115/14 (din 17 noiembrie 2015), consideră compatibilă legislația UE cu legislația unei entități regionale dintr-un stat membru care impune ofertanților și subcontractanților acestora să se oblige să plătească cel puțin salariul minim personalului care prestează serviciile acoperite de contractul de achiziții publice.

19. reamintește că, în contextul digitalizării tot mai rapide a economiei și societății, este important să se ofere cetățenilor, în special persoanelor în vârstă, competențele digitale necesare pentru ca modelul social să devină cu adevărat mai favorabil incluziunii;
20. subliniază că competențele și accesul la învățarea pe tot parcursul vieții sunt relevante mai mult decât oricând, având în vedere realitățile în continuă schimbare din lumea muncii, și subliniază importanța adaptării competențelor la nevoile pieței forței de muncă;
21. își exprimă convingerea că legitimitatea democratică a UEM va putea fi consolidată dacă cetățenii europeni vor fi convinși că se veghează la respectarea principiului progresului social și al egalității de șanse, astfel încât ocuparea forței de muncă și standardele sociale să nu fie considerate elemente periferice ale procesului de ajustare macroeconomică;
22. insistă ca pilonul european al drepturilor sociale să asigure sprijinirea autorităților locale și regionale în eforturile lor de punere în aplicare a unor politici adecvate în domeniile social și de ocupare a forței de muncă, inclusiv sprijin și consolidarea capacităților pentru a elabora politici privind echilibrul dintre viața profesională și cea privată care să fie aliniate la recenta propunere a Comisiei Europene. Acest demers impune abordarea provocărilor de la nivel local și regional în aceste domenii și înlesnirea schimbului de bune practici la nivel local și regional;
23. ia act de faptul că Europa se confruntă cu grave provocări sociale, cu diferențe semnificative din punct de vedere economic și demografic între regiunile europene și cu un număr mare de tineri confrunțați cu o varietate de probleme: sistemul educațional neconform cu cerințele pieții, dificultatea găsirii unui loc de muncă, obstacolele din domeniul mobilității (mai ales pentru tinerii ce trăiesc în comunități mici, situate în regiunile periferice, ultraperiferice, insulare și rurale), mobilitatea forțată sau izolarea socială. Nu există, așadar, nicio soluție politică „universală”, și orice intervenție politică – publică sau privată – trebuie să țină seama de specificitățile locale și regionale (cum este cazul regiunilor confruntate cu probleme demografice și/sau cu fenomenul exodului creierelor), asigurând în același timp tinerilor un minimum de oportunități sociale, economice și educative. În același timp, având în vedere persistența unei rate ridicate a șomajului în rândul tinerilor, CoR insistă asupra importanței extinderii Garanției pentru tineret, astfel încât de pe urma ei să beneficieze și tinerii până în 30 de ani, și nu doar cei până în 25 de ani ⁽⁶⁾;
24. insistă ca pilonul european al drepturilor sociale să aibă în vedere ca prioritate necesitatea de a avea acces universal la sisteme de protecție socială și servicii publice de calitate și, în același timp, să se țină seama în mod cuprinzător de competențele statelor membre în acest domeniu;
25. subliniază rolul autorităților locale și regionale ca deschizătoare de drum în introducerea unor practici de lucru flexibile și în crearea unor condiții echitabile la locul de muncă, prin consultare cu angajații și sindicatele și pe baza principiilor egalității și respectului;
26. sugerează Comisiei să ia în considerare posibilitatea introducerii unor măsuri de stimulare pentru țările din UEM, care să pună în aplicare reforme susceptibile să ducă la îndeplinirea obiectivelor sociale ale Strategiei Europa 2020 și la combaterea dezechilibrelor sociale;
27. adresează Comisiei îndemnul de a sprijini eforturile statelor membre de modernizare a sistemelor de protecție socială, în cadrul semestrului european; în plus, speră că Comisia va propune o capacitate bugetară în zona euro, deschisă tuturor statelor membre, ceea ce ar permite o coordonare la nivel european a politicilor anticiclice;
28. reamintește că șomajul de lungă durată poate crea un cerc vicios care conduce la reducerea oportunităților de angajare, la erodarea competențelor și la scăderea potențialului de câștig, mărinând riscul de sărăcie și de excluziune socială;
29. subliniază că îmbătrânirea populației Europei va genera lacune pe piețele forței de muncă din multe state membre și că mobilitatea lucrătorilor poate fi un răspuns la această problemă; împărtășește opinia Comisiei că numărul lucrătorilor mobili din Europa este încă prea scăzut pentru a fi considerată o adevărată piață europeană a forței de muncă; de aceea, este esențială recunoașterea rapidă, prin proceduri simple și fiabile, a calificărilor profesioniștilor mobili din UE ⁽⁷⁾;

⁽⁶⁾ CDR789-2013.

⁽⁷⁾ Modernizarea Directivei privind calificările profesionale (Directiva 2013/55/UE a Parlamentului European și a Consiliului) (JO L 354, 28.12.2013, p. 132)..

30. subliniază faptul că persoanele în vârstă se numără printre grupurile de populație cu cea mai mare probabilitate de a fi expuse riscului de sărăcie și de excluziune socială. În majoritatea statelor membre, sunt afectate în primul rând persoanele care trăiesc în zone rurale sau periferice în zonele urbane dezavantajate. În plus, persoanele în vârstă sunt adesea cele care continuă să locuiască în zone depopulate sau chiar în comunități în curs de dispariție;

31. așa cum s-a subliniat în avizul Comitetului Regiunilor pe tema „Răspunsul UE la provocarea demografică”, trebuie create servicii publice mai eficiente și mai eficiente și găsite noi soluții de îmbunătățire a calității vieții și a bunăstării fizice, mentale și sociale a tuturor cetățenilor. Trebuie fructificate oportunitățile oferite de schimbările demografice, care reprezintă și oportunități de ocupare a forței de muncă legate de serviciile pentru vârstnici, aferente „economiei vârstei a treia” (servicii fizice și digitale, stiluri de viață sănătoase etc.). Accesul la aceste servicii decurge din drepturile lor fundamentale;

32. notează că europenii trăiesc mai mult; în consecință, vor crește substanțial costurile îngrijirilor sociale și de sănătate la aproximativ 9 % din PIB-ul UE în 2050; în acest sens, tehnologiile informației și comunicațiilor (TIC) pot fi un aliat puternic în asigurarea îngrijirilor sociale și de sănătate eficiente din punctul de vedere al costurilor și de înaltă calitate, întrucât acestea le permit oamenilor să-și gestioneze mai bine sănătatea și calitatea vieții, la orice vârstă, oriunde;

33. reamintește că investițiile în TIC constituie un instrument esențial pentru regiuni și orașe în eforturile lor de a face față provocării pe care o reprezintă îmbătrânirea populației. Aceste investiții le pot îmbunătăți calitatea vieții, pot sprijini incluziunea socială, le pot permite să păstreze conexiunea globală cu noutățile de la nivelul european sau național și să contribuie, prin competențele și experiența acumulată, la dezvoltarea societății, și pot stimula competitivitatea și creșterea economică la nivel local și regional prin noi produse și servicii;

Recomandări specifice pentru modificarea anexei

34. la principiul 2 litera (a) (capitolul I), după fraza „Trebuie să se asigure egalitatea de tratament, [...] a contractelor de muncă nepermanente trebuie împiedicată”, se adaugă textul următor: „Acest lucru trebuie să se facă inclusiv prin consolidarea obligațiilor de respectare de către întreprinderi a normelor privind contractele de muncă, ca o condiție de acces la fondurile europene și pentru a se evita astfel riscul de dumping social”;

35. principiul 2 litera (b) (capitolul I) se citește după cum urmează: „Flexibilitatea condițiilor de încadrare în muncă poate oferi o poartă de acces către piața forței de muncă și menține capacitatea angajatorilor de a reacționa rapid la variațiile cererii; cu toate acestea, în măsura posibilităților, ar trebui să se asigure tranziția către contracte cu durată nedeterminată”;

36. prima teză de la principiul 7 litera (c) (capitolul II) se citește după cum urmează: „Concedierea unui lucrător după ce acesta și-a încheiat perioada de probă cu succes, trebuie să fie motivată, precedată de o perioadă rezonabilă de preaviz stabilită la nivel național și trebuie să existe o compensație adecvată aferentă acesteia – în cazul în care concedierea nu este justificată –, precum și un acces la căi de atac rapide și eficiente în fața unui sistem imparțial de soluționare a litigiilor”;

37. prima teză de la principiul 8 litera (a) (capitolul II) ar trebui să se citească după cum urmează: „Toate locurile de muncă trebuie să fie remunerate în mod echitabil, permițând un nivel de trai decent. Salariile și, acolo unde acest lucru se aplică, salariile minime trebuie stabilite de fiecare stat membru printr-un mecanism transparent și previzibil, fie prin lege, fie prin negocieri colective, în orice caz cu respectarea deplină a tradițiilor și practicilor statului respectiv. Stabilirea salariilor trebuie să garanteze accesul la locuri de muncă și motivația de a căuta loc de muncă, salariile trebuind să evolueze în conformitate cu dezvoltarea productivității”;

38. principiul 11 litera (a) (capitolul III) ar trebui formulat astfel: „Prestațiile și serviciile de protecție socială trebuie să fie integrate, în măsura posibilului, cel puțin în teritoriile cele mai apropiate și rezervând un rol mai mare autorităților locale, în scopul de a consolida consecvența și eficacitatea acestor măsuri și a sprijini integrarea socială și integrarea pe piața muncii”;

39. prima teză de la principiul 12 litera (a) (capitolul III) ar trebui să se citească după cum urmează: „Orice persoană trebuie să aibă acces în timp util la o asistență medicală și o îngrijire a persoanelor vârstnice și/sau dependente care să fie preventivă, curativă și de bună calitate, iar nevoia de asistență medicală și de îngrijire a persoanelor vârstnice nu trebuie să conducă la sărăcie sau la dificultăți financiare”;

40. prima teză de la principiul 12 litera (c) (capitolul III) ar trebui să se citească după cum urmează: „Tuturor lucrătorilor, indiferent de tipul de contract, trebuie să li se asigure concediul medical plătit în mod adecvat în perioadele de boală (în funcție de drepturile dobândite în cadrul sistemelor de asigurări sociale naționale); participarea persoanelor care desfășoară activități independente la sistemele de asigurare trebuie să fie, de asemenea, încurajată”. O prestație în numerar în caz de boală nu poate fi stabilită fără a lua în considerare celelalte norme de securitate socială ale respectivului stat membru. În caz contrar, acest lucru ar însemna beneficii de securitate socială deconectate de contribuțiile personale, ceea ce, la rândul său, ar fi în contradicție cu principiul subsidiarității;

41. principiul 13 litera (a) (capitolul III) se citește după cum urmează: „[...] , cum ar fi creditarea în mod corespunzător a perioadelor de îngrijire în care angajatul are încă dreptul la plata salariului sau a unei alocații de înlocuire în funcție de drepturile dobândite în cadrul sistemului de asigurări sociale. În funcție de specificitățile naționale, trebuie încurajată participarea la sistemele de asigurare a persoanelor care desfășoară activități independente”;
42. principiul 15 litera (a) (capitolul III) se citește după cum urmează: „Prestațiile minime adecvate trebuie să fie garantate, în conformitate cu practicile naționale, pentru persoanele care nu dispun de resurse suficiente pentru a beneficia de un nivel de trai decent”. Pentru persoanele apte și în vârstă de muncă, garantarea de către stat a unei alocații minime pentru subzistență trebuie să fie însoțită de cerința de a coopera, de exemplu prin participarea la sprijinul activ pentru a încuraja (re)integrarea pe piața forței de muncă. Primirea acestui venit nu trebuie să reprezinte un obstacol pentru desfășurarea unei activități lucrative”;
43. principiul 18 litera (b) (capitolul III) se citește după cum urmează: „Trebuie luate măsuri într-un stadiu incipient și ar trebui adoptate abordări preventive de combatere a sărăciei în rândul copiilor, inclusiv măsuri specifice pentru a încuraja participarea la sistem a copiilor proveniți din medii dezavantajate. În acest scop, vor trebui adaptate sistemele de protecție, punând accentul pe protecția copiilor și a familiilor cu minori aflați în întreținere”;
44. principiul 19 litera (a) (capitolul III) ar trebui să se citească după cum urmează: „Accesul la locuințe sociale sau la asistență în ceea ce privește locuința trebuie furnizat persoanelor defavorizate sau din categorii mai puțin avantajate, inclusiv persoanelor fără adăpost, precum și celor care locuiesc în condiții periculoase pentru sănătate, neadecvate sau în locuințe supraaglomerate. Locuințele sociale care nu sunt conforme standardelor trebuie excluse. Persoanele vulnerabile cărora nu li se oferă cazare alternativă trebuie să fie protejate împotriva evacuării.” (1) După cum se solicită în avizele anterioare, CoR propune extinderea definiției locuințelor sociale pentru a reflecta competența discreționară a statelor membre în ceea ce privește planificarea, punerea în aplicare, finanțarea și organizarea construcției de locuințe sociale, pentru a garanta dreptul democratic de a alege și pentru a da prioritate dreptului la o locuință accesibilă din punct de vedere financiar și adecvată, având în vedere incapacitatea pieței actuale de a satisface cererea de locuințe. (2) În ce privește evacuările, acestea nu ar trebui interzise din oficiu, întrucât încalcă dreptul de proprietate și principiul subsidiarității. Protecția împotriva evacuărilor ar trebui, prin urmare, limitată la persoanele vulnerabile și însoțită de obligativitatea asigurării altei locuințe. (3) Gospodăriile cu venituri scăzute și medii nu ar trebui să aibă dreptul la facilitarea obținerii unei locuințe în proprietate, după cum se menționează și în Carta drepturilor fundamentale a UE, mai ales că utilitatea economică și socială depinde de contextul global, național, regional și local, precum și de prioritățile de politică, care, în conformitate cu principiul subsidiarității, trebuie decise la nivel național, respectiv la nivel regional sau local;
45. principiul 20 litera (a) (capitolul III) ar trebui să se citească după cum urmează: „Accesul la prețuri abordabile la servicii esențiale de interes economic general, inclusiv la comunicațiile electronice, la energie, la transporturi și la serviciile financiare, trebuie garantat pentru toți cetățenii. Măsurile de sprijinire a accesului la aceste servicii trebuie să fie sprijinite”. Conceptul de „servicii esențiale”, spre deosebire de serviciile de interes economic general (a se vedea, de asemenea, articolul 36 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene), nu este o componentă a legislației europene primare sau secundare. Accesul la aceste servicii trebuie facilitat nu numai pentru persoanele vulnerabile.

Bruxelles, 11 octombrie 2016.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor
Markku MARKKULA

Avizul Comitetului European al Regiunilor — Revizuirea politicii europene de vecinătate

(2017/C 088/13)

Raportor: Doamna Anne QUART (DE-PSE), secretar de stat pentru afaceri europene și protecția consumatorilor, Ministerul Justiției, Afacerilor Europene și Protecției Consumatorilor al landului Brandenburg

Documente de referință: JOIN(2015) 50 final

RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR

Observații generale

1. consideră că promovarea stabilității și a prosperității în vecinătatea UE ar trebui să fie una dintre prioritățile absolute ale politicii externe și de securitate a UE și solicită ca, la conceperea și punerea în aplicare a politicii externe europene, să se aibă în vedere potențialul autorităților locale și regionale (ALR). Comitetul Regiunilor ar trebui să joace un rol important în consolidarea încrederii și în cooperarea internațională la nivel local și regional;
2. observă că politica de vecinătate (PEV) poate avea un efect durabil doar dacă aduce beneficii concrete cetățenilor din statele membre ale UE și din țările vizate de PEV; solicită ca acest aspect să fie adus în prim-plan în procesul de punere în aplicare a noii strategii;
3. menționează că PEV este în primul rând un proiect al instituțiilor Uniunii Europene și al guvernelor statelor membre și ale țărilor vecine. Subliniază că punerea în aplicare cu succes a programelor și proiectelor are un impact considerabil la nivel local și regional, atât în statele membre ale UE, cât și în țările terțe implicate. Solicită ca, în cadrul PEV, să se consolideze cooperarea la nivel local și regional și interacțiunea dintre societățile civile și să se pună la dispoziție mijloace adecvate în acest scop; insistă ca ALR și asociațiile acestora să fie implicate în fiecare etapă de punere în aplicare a PEV – de la planificare până la controlul democratic; este de părere că ALR și asociațiile acestora trebuie implicate în lucrările comisiilor și consiliilor de asociere și trebuie să aibă statut de observator permanent;
4. pledează pentru mai multe proiecte de promovare a contactelor interumane; consideră că este indispensabil să se pună la dispoziție mai multe mijloace pentru cooperarea transfrontalieră, parteneriate între autoritățile locale și schimburi în domeniul științei, al culturii și între tineri; își reiterează solicitarea de a-i include pe parteneri în programele Uniunii, de exemplu Erasmus; salută faptul că Comisia acordă atenție chestiunii facilitării vizelor și că a prezentat propuneri concrete pentru Ucraina și Georgia; își reafirmă sprijinul pentru colaborare pe teme de viză și mobilitate, împreună cu acei parteneri PEV care doresc să colaboreze, inclusiv pe teme de liberalizare a regimului vizelor și facilitare a dialogului;
5. reiterează propunerile formulate în avizul său din 9 iulie 2015 privind *o nouă politică europeană de vecinătate*; solicită Comisiei Europene și SEAE să ia în considerare aceste aspecte la punerea în aplicare a strategiei;
6. constată că conflictele armate, folosirea forței, violarea suveranității teritoriale, încălcarea drepturilor omului și a principiului egalității în drepturi a popoarelor, terorismul și procesul grav de destabilizare din numeroase țări și regiuni din vecinătatea UE au dus la pierderi de multe vieți omenești, la un număr mare de răniți, de persoane strămutate în interiorul țării și la migrație forțată și împiedică dezvoltarea unor parteneriate durabile. Accentuează importanța distanțării de reflecțiile și dezideratele geopolitice, în favoarea stabilirii unor obiective realiste, pe baza unei evaluări realiste, și a organizării cooperării între acei parteneri care sunt interesați în mod real de o astfel de cooperare și au capacitatea de a realiza obiective pe termen lung; insistă ca, în ciuda faptului că se impune o diferențiere, să se mențină în continuare echilibrul între vecinătatea estică și cea sudică;

7. arată că un parteneriat durabil poate exista doar pe bază de egalitate și avantaj reciproc; salută faptul că Comisia a acordat atenție deosebită acestei chestiuni la evaluarea PEV și solicită să se pună în aplicare conceptul de răspundere reciprocă egală pentru parteneriatul PEV;

8. subliniază îndeosebi că nu poate fi pusă sub semnul întrebării respectarea consecventă a drepturilor omului și a normelor dreptului internațional umanitar. În acest sens, subliniază că conflictele cu care se confruntă mulți parteneri PEV prezintă noi provocări în ceea ce privește protecția refugiaților și respectarea dreptului internațional umanitar, precum și faptul că trebuie adoptate noi abordări care să asigure integrarea de instrumente noi, mai eficiente, pentru a garanta respectarea deplină a standardelor europene și internaționale privind protecția refugiaților. Subliniază, de asemenea, că viitoarele negocieri pe tema acordurilor globale privind migrația cu numeroase țări partenere PEV ar trebui să se desfășoare cu implicarea autorităților locale și printr-o mai mare integrare între politica în domeniul migrației și politica de vecinătate, pentru a se evita contradicțiile și neconcordanțele;

Stabilitatea în UE și în vecinătatea sa

9. accentuează că influența Europei asupra stabilității și bunăstării în vecinătatea sa se materializează prin atractivitatea modelului socioeconomic al UE, unitate și solidaritate între statele membre, dezvoltare durabilă, democrație și respectarea drepturilor omului și a libertăților democratice; subliniază că cea mai importantă contribuție la stabilizarea vecinătății este stabilitatea UE și respectarea valorilor și principiilor sale;

10. solicită să se analizeze complexitatea amenințărilor la adresa securității și să se abordeze cauzele instabilității; subliniază că trebuie abordate cu prioritate cauzele socioeconomice ale provocărilor actuale legate de securitate și migrație; salută angajamentul UE de a pune în aplicare, împreună cu partenerii PEV, obiectivele de dezvoltare durabilă ale ONU; cere să se acorde mai multă atenție promovării drepturilor sociale, deoarece dezvoltarea economică și socială durabilă este esențială pentru o vecinătate stabilă; subliniază că crearea de locuri de muncă este elementul decisiv pentru viitorul majorității țărilor vecine; salută faptul că se pune un accent deosebit pe capacitatea de inserție profesională a tinerilor și pe sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii; accentuează că, în acest scop, este nevoie de o abordare pe mai multe niveluri – de la nivel național la cel regional și local – și de cooperare regională, subregională și transfrontalieră; solicită ca programele de cooperare sectorială să fie structurate în așa fel încât să poată fi puse în aplicare de către ALR;

11. salută faptul că Comisia Europeană a prezentat o propunere privind un nou cadru de parteneriat cu țările terțe și un nou plan de investiții externe al UE, care își propune să abordeze cauzele profunde ale migrației prin atragerea de investiții, intensificarea asistenței tehnice și sprijinirea reformelor economice și structurale, în vederea îmbunătățirii mediului de afaceri și a celui de politică în general; invită autoritățile locale și regionale să se implice în acest proces;

12. se așteaptă ca noile „pacte privind migrația”, pe care UE le negociază cu Iordania și Liban în contextul Comunicării pe tema „Stabilirea unui nou cadru de parteneriat”, din 7 iunie 2016, să ajungă la un echilibru între nevoile refugiaților, necesitățile și condițiile specifice din aceste țări și așteptările UE și ale statelor sale membre, respectând, în același timp, drepturile omului și standardele stabilite de dreptul internațional umanitar;

13. își reînnoiește angajamentul față de poporul tunisian și invită la încheierea unui parteneriat autentic și solid între UE și Tunisia; subliniază că progresele acestei țări pe calea unei dezvoltări pașnice și democratice, care are ca obiective stabilitatea economică și securitatea, ar trimite un mesaj foarte favorabil tuturor țărilor care fac obiectul PEV; evidențiază necesitatea unei creșteri semnificative a ajutorului acordat de UE Tunisiei, în vederea consolidării tranziției democratice și a încurajării investițiilor și dezvoltării în toate sectoarele economiei și societății, în special crearea de locuri de muncă și menținerea unor servicii publice de calitate și accesibile tuturor; ia notă de lansarea negocierilor cu privire la un acord de liber schimb (DCFTA) între UE și Tunisia și solicită Comisiei să adopte o abordare globală, care să garanteze că acordul va fi reciproc avantajos, acordând atenția cuvenită diferențelor economice considerabile dintre cele două părți;

14. cere ca ALR din UE și din țările PEV să aibă prioritate la acordarea de sprijin pentru asigurarea serviciilor de bază corespunzătoare pentru refugiați, în loc ca aceștia să fie relocați în țări terțe, iar pe termen mai lung, pentru dezvoltarea economică și socială durabilă a comunităților și regiunilor de origine, cu implicarea acestor oameni; arată că refugiații care au venit în Europa din țările vecine reprezintă, în perspectivă, o punte între UE și vecinii săi;

15. având în vedere radicalizarea religioasă, naționalismul, extremismul și terorismul, pledează pentru elaborarea unor strategii și pentru punerea la dispoziție a instrumentelor adecvate de promovare a dialogului intercultural în interiorul UE și cu societățile din țările vecine; pune în evidență răspunderea și potențialul ALR în acest domeniu; dialogul trebuie să aibă loc atât între oamenii politici, cât și în cadrul societății civile și, mai ales, între cetățeni;

16. observă că relațiile de bună vecinătate cu țările care fac obiectul politicii de vecinătate și cu vecinii lor sunt indispensabile pentru stabilitate în Europa. Arată că cooperarea economică și dialogul politic dintre UE și Federația Rusă sunt deosebit de importante; semnalează faptul că normalizarea relațiilor economice și politice cu Rusia depinde de punerea deplină în aplicare a acordului de la Minsk; constată că, la nivel subnațional și între actorii societății civile și ai sectorului privat, continuă cooperarea și dialogul și că acest potențial ar trebui valorificat mai eficient pentru depășirea diferențelor;

Diferențiere și cooperarea regională

17. accentuează ideea că cooperarea cu UE nu trebuie să conducă la o competiție între statele vecine pentru a avea cele mai bune relații cu Uniunea, ci la cooperare regională și teritorială și subliniază că dimensiunea multilaterală a PEV este indispensabilă. Diversele provocări legate de stabilizarea vecinătății pot fi soluționate doar prin cooperarea sistematică dintre toți partenerii unei regiuni; este nevoie de un angajament mai solid al UE pentru a stimula abordarea multilaterală a politicii de vecinătate și pentru a asigura ALR un rol central în acest proces;

18. reamintește angajamentul și potențialul Comitetului Regiunilor în domeniul cooperării regionale, în special Adunarea autorităților locale și regionale din zona euro-mediteraneeană (ARLEM), Conferința autorităților locale și regionale din Parteneriatul estic (CORLEAP), precum și Grupul operativ pentru Ucraina; cere Comisiei și delegațiilor UE să valorifice mai bine competențele de specialitate ale acestor trei organisme;

19. ia notă de faptul că Georgia, Moldova și Ucraina s-au decis să aibă o relație deosebit de strânsă cu UE și au semnat acordul de asociere, în speranța unor beneficii pe termen lung pentru dezvoltarea democratică și economică a țărilor lor; este îngrijorat de nivelul ridicat al costurilor sociale ale reformelor, ceea ce pune în pericol acceptarea procesului de apropiere legislativă de către populație, și solicită UE să colaboreze cu țările în cauză pentru a găsi soluții la aceste provocări; subliniază importanța reformelor în domeniul descentralizării din aceste țări pentru punerea în aplicare a acordurilor și solicită promovarea cu prioritate a procesului de democratizare la nivel local și regional;

20. trebuie elaborate strategii pentru a se evita situația în care țările trebuie să aleagă între cooperarea mai strânsă cu UE sau cea cu alți parteneri; salută noile negocieri dintre UE și Armenia, care deschid calea către o cooperare mai strânsă cu UE, fără a fi în detrimentul altor obligații internaționale; este de părere că această experiență ar trebui folosită și în dezvoltarea relațiilor cu Belarus și Azerbaidjan;

21. solicită elaborarea de strategii subregionale, care să răspundă provocărilor și realităților foarte diferite din țările din vecinătatea sudică, și anume Strategia pentru regiunea Mării Adriatice și a Mării Ionice, o strategie pentru Mediterana de Vest și o strategie pentru Mediterana de Est;

22. invită Înalțul Reprezentant și Comisia să prezinte o strategie concretă, menită să îi includă printre țările PEV pe vecinii vecinilor, în special Federația Rusă, pentru a dinamiza această abordare;

23. subliniază faptul că parteneriatul începe în regiunile de graniță și solicită Comisiei să recunoască rolul acestora și să sprijine dezvoltarea cooperării transfrontaliere dintre ALR din țările vecine, dând exemplu altor țări din cadrul PEV; trebuie elaborat un concept mai cuprinzător și pe termen mai lung, dincolo de cadrul financiar actual; în acest sens, solicită să se pună în aplicare GECT dintre UE și regiunile învecinate și să se încheie rapid un acord privind utilizarea armonizată a fondurilor UE între Interreg Europa și Instrumentul european de vecinătate, pentru dezvoltarea tuturor regiunilor UE vecine cu țările PEV;

Responsabilitate și concentrarea pe cetățeni

24. subliniază că, pentru succesul PEV, este indispensabilă asumarea responsabilității la nivel local și regional și că atât politicile și măsurile UE, cât și finanțarea trebuie stabilite ținând seama de nevoile de la nivel regional. Trebuie adoptată o abordare cuprinzătoare, care să aducă beneficii tuturor segmentelor societății și care să sprijine dezvoltarea regională. Trebuie consolidat rolul ALR, în special al celor din regiunile de frontieră, în planurile de acțiune bilaterale, ceea ce presupune consolidarea drepturilor și competențelor ALR, precum și punerea la dispoziție de mijloace financiare suficiente, la care să recurgă ALR;

25. observă că nivelul local și opinia publică au puține cunoștințe despre UE și acordurile cu țările PEV; invită Comisia ca, în colaborare cu delegațiile UE, să sporească în mod substanțial vizibilitatea programelor de cooperare la nivel local și regional, pentru a avea certitudinea faptului că actorii locali și regionali sunt mai bine informați și formați, mai ales prin programe de pregătire pentru profesori și prin schimb de materiale didactice, iar, la nivel subnațional, să consolideze capacitatea de folosire a programelor PEV;

26. consideră că este esențială consolidarea angajamentului tinerilor și a implicării femeilor, ca factori esențiali de dezvoltare a țărilor din vecinătate;

27. solicită mai multe proiecte concrete pe teren, cu rezultate concrete și impact pozitiv asupra vieții cotidiene a cetățenilor;

Buna guvernare, statul de drept și respectarea drepturilor omului și a libertăților civile

28. subliniază că buna guvernare, statul de drept, democrația și respectarea drepturilor omului și a libertăților democratice au o importanță fundamentală pentru stabilitate; arată că diferențele societăți din vecinătatea UE au experiențe și condiții istorice diferite și că standardele pentru democrație și drepturile omului nu pot fi impuse nici din afară și nici de sus, ci trebuie să se dezvolte de jos în sus; accentuează rolul ALR în instituirea democrației și a statului de drept în societate; subliniază că PEV se bazează pe aceste valori fundamentale, cărora nu trebuie să li se aducă atingere; evidențiază necesitatea includerii în acordurile de parteneriat a unor mecanisme instituționale mai eficiente, capabile să supravegheze respectarea acestor principii de către parteneri;

29. observă că, în majoritatea țărilor vecine, capacitatea administrativă la nivel subnațional trebuie îmbunătățită; reiterează disponibilitatea CoR și a membrilor săi și a autorităților implicate, precum și a asociațiilor naționale ale acestora, de a participa la programele de consolidare a capacității administrative; solicită Comisiei să creeze condițiile administrative și financiare necesare în acest sens; cere sprijinirea puternică a reformelor de descentralizare în țările din vecinătate; propune inițierea unor proiecte-pilot sectoriale cu statele vecine, de care să răspundă administrațiile locale și regionale, înlesnind astfel experimentarea procesului de descentralizare;

30. invită Comisia să elaboreze proiecte pentru aleșii locali și regionali și administrațiile locale, în cadrul cărora să se organizeze schimburi de experiență cu ALR din UE; solicită sprijinirea mai solidă a asociațiilor naționale ale ALR, în vederea promovării schimbului de experiență între ALR din aceste țări; pledează pentru extinderea semnificativă a parteneriatelor dintre orașe și a programului de asistență tehnică și schimb de informații (TAIEX), precum și a programelor de înfrățire; cere Comisiei să sprijine în mod adecvat activitățile organizate de CoR și desfășurate în cadrul ARLEM, al CORLEAP și al Grupului operativ pentru Ucraina, nu doar din punct de vedere politic, ci și financiar;

31. își reiterează solicitarea adresată Serviciului European de Acțiune Externă de a desemna, ca o măsură de ordin practic, un „punct de contact” pentru ALR în fiecare din cele 16 delegații ale UE din țările PEV;

Cooperarea în domeniul energiei

32. observă că strânsa cooperare în domeniul energiei este un element esențial al relațiilor dintre UE și vecinii săi, deoarece mulți dintre aceștia sunt importanți furnizori de energie ai statelor membre ale UE; este de părere că UE își poate reduce dependența de furnizori și surse externe dacă îmbunătățește eficiența energetică în toate etapele lanțului energetic, folosind pe scară cât mai largă surse de energie regenerabile și alte resurse energetice interne și acordând prioritate combustibililor și tehnologiilor durabile. Astfel, contribuie și la realizarea obiectivelor COP 21 stabilite la Paris; subliniază că cooperarea dintre UE și vecinii săi în domeniul energiei ar trebui să cuprindă în primul rând proiecte de dezvoltare a energiei din surse regenerabile și de eficiență energetică;

33. subliniază că Convenția primarilor pentru climă și energie poate fi una dintre platformele de cooperare în acest domeniu, în sensul că oferă expertiza și know-how-ul ambasadorilor Convenției primarilor a CoR pentru punerea în aplicare a obiectivelor în materie de climă și energie în țările PEV;
34. recunoaște dreptul statelor de a decide în privința aprovizionării cu energie; solicită să se țină seama în mod consecvent de preocupările autorităților locale și regionale și ale cetățenilor și atrage atenția asupra opoziției puternice manifestate de mai multe municipalități din UE împotriva extracției petrolului și gazelor naturale prin intermediul fracturării hidraulice și solicită ca respectarea celor mai înalte standarde de protecție a mediului în extracția și prelucrarea petrolului și a gazelor naturale să fie o parte a cooperării în domeniul energiei cu țările PEV;
35. solicită să se îmbunătățească interconectarea rețelelor energetice, nu numai în UE, ci și între UE și vecinii săi, respectiv țările vecine ale acestora;
36. este îngrijorat de faptul că, în unele țări PEV, a crescut enorm prețul la energie; solicită Comisiei să-și traducă angajamentul de a promova prețuri accesibile la energie în concepte concrete de sprijinire a populației afectate de sărăcie energetică în țările PEV;
37. este ferm convins că noile proiecte energetice ar trebui să se axeze pe diversificarea surselor de energie și nu ar trebui să submineze statutul țărilor PEV ca țări de tranzit;

Crearea de sinergie

38. recomandă îmbunătățirea schimbului de experiență în materie de cooperare, atât cu vecinătatea estică, cât și cu cea sudică, și salută angajamentul membrilor ARLEM, ai CORLEAP și ai Grupului operativ pentru Ucraina în acest domeniu;
39. solicită o coordonare mai strânsă între PEV și programele UE, pentru a facilita situația refugiaților din țările învecinate;
40. salută faptul că strategia globală de politică externă și de securitate a Uniunii Europene recunoaște rolul regiunilor, ce „reprezintă spații de guvernare de importanță majoră într-o lume descentralizată”, și se angajează să promoveze și să sprijine „sistemele regionale de cooperare în întreaga lume”; solicită Înaltului reprezentant și Serviciului European de Acțiune Externă să ia în considerare experiența dobândită de ALR și să o valorifice;

Resurse financiare

41. subliniază că finanțarea din cadrul Instrumentului european de vecinătate nu este proporțională cu ambițiile politice și cu provocările din vecinătatea UE și regretă că, în urma revizuirii PEV, nu s-a recomandat suplimentarea resurselor financiare;
42. constată că, în prezent, UE se confruntă cu mai multe crize ca niciodată, în special criza refugiaților, catastrofe naturale și conflicte armate, care au dus la periclitarea anumitor valori fundamentale; subliniază că, la momentul stabilirii cadrului financiar multianual (CFM) 2014-2020, nu s-au anticipat aceste crize; invită Comisia să prezinte o propunere de revizuire a CFM, în vederea majorării plafoanelor creditelor de plată și ale creditelor de angajament din cadrul rubricilor bugetare 4 și 3, astfel încât resursele pentru PEV să crească considerabil, inclusiv pentru abordarea crizei migrației și a refugiaților și pentru asigurarea primirii și integrării migranților, sarcini ce revin în principal autorităților locale și regionale. Noul CFM oferă ocazia de a spori resursele alocate pentru punerea în aplicare a priorităților Agendei europene privind migrația, inclusiv în dimensiunea sa externă;
43. solicită renunțarea treptată la practica de a concentra resursele PEV cu precădere pe cooperarea cu nivelul național și, eventual, stabilirea unor procentaje corespunzătoare situației fiecărei țări pentru finanțarea proiectelor la nivel subnațional; subliniază necesitatea de a adapta resursele financiare ale UE la nevoile actorilor locali și regionali, printre altele prin sprijinirea unor proiecte de mică amploare și cofinanțare flexibilă; propune Comisiei să aibă în vedere reintroducerea Instrumentului pentru administrație locală, utilizat de țările în curs de aderare, și extinderea domeniului său de aplicare la țările PEV, dotându-l cu norme de rambursare mai stricte, care să impună desfășurarea unor proiecte mai concrete și mai durabile. Solicită să se monitorizeze atent utilizarea mijloacelor financiare de către societatea civilă.

Bruxelles, 11 octombrie 2016.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor

Markku MARKKULA

Avizul Comitetului European al Regiunilor — Strategia în domeniul aviației

(2017/C 088/14)

Raportor: Doamna Ulrika Carlefall Landergren (SE-ALDE) membră a Consiliului Local Kungsbacka

Documente de referință: Comunicarea „O strategie în domeniul aviației pentru Europa”,

COM(2015) 598 final;

Document de lucru al serviciilor Comisiei „O strategie în domeniul aviației pentru Europa”,

SWD(2015) 261 final;

Propunere de regulament privind normele comune în domeniul aviației civile și de înființare a Agenției Uniunii Europene pentru Siguranța Aviației, precum și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 216/2008,

COM(2015) 613 final

RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR

1. împărtășește opinia Comisiei potrivit căreia sectorul aviației este foarte important pentru creșterea economică, ocuparea forței de muncă, comerțul și mobilitatea în interiorul sau în afara UE. Sectorul aviației în sine este o activitate economică semnificativă, care generează un număr mare de locuri de muncă;
2. subliniază, de asemenea, importanța socială a transportului aerian și rolul său semnificativ din perspectiva coeziunii teritoriale, mai ales fiindcă are capacitatea de a da acces regiunilor periferice și slab populate, inclusiv insulelor și regiunilor ultraperiferice, la piețe comune mai largi și la schimburi culturale. Comitetul Regiunilor consideră că un sector aviatic european competitiv și sustenabil pe termen lung este esențial pentru dezvoltarea la nivel local și regional;
3. este de acord cu Comisia că, în contextul schimbărilor structurale care au avut loc în ultimii ani pe piața aeriană internațională, este necesară o strategie coerentă în domeniu și susține scopul strategiei, și anume de a sprijini mobilitatea cetățenilor europeni, de a consolida competitivitatea și de a realiza sustenabilitatea ecologică, economică și socială de-a lungul întregului lanț de creare a valorii economice în sectorul aviatic al UE;
4. subliniază că autoritățile locale și regionale au un rol decisiv în dezvoltarea aeroporturilor și a transportului aerian, în temeiul responsabilității ce le revine pentru calitatea vieții populației, a condițiilor de mediu și a amenajării teritoriului. Dezvoltarea durabilă continuă a transportului aerian în Europa și o utilizare mai eficientă a capacității aeroportuare necesită o cooperare deschisă, transparentă și bazată pe încredere între autoritățile locale și regionale și reprezentanții sectorului aviatic și ai aeroporturilor în domeniul amenajării teritoriului. Aceasta este o condiție esențială a obținerii nivelului de acceptare publică necesar pentru consolidarea competitivității și menținerea poziției de lider a sectorului aviatic european;
5. în acest context, consideră foarte regretabil faptul că nivelul local și regional și autoritățile respective nu sunt menționate deloc atunci când se face referire la necesitatea unor eforturi comune și a cooperării. De asemenea, este omisă perspectiva teritorială și geografică, precum și tema impactului de mediu local și regional, care este o condiție indispensabilă pentru dezvoltarea pe termen lung a transportului aerian. Reprezentanții sectorului conștientizează situația, dar ea nu se reflectă în mod corespunzător în strategie;

Dezvoltarea pieței transportului aerian

6. consideră că în ultimii 20 de ani liberalizarea pieței transportului aerian european a adus multe beneficii regiunilor și cetățenilor și sprijină măsurile propuse pentru dezvoltarea ei, inclusiv negocierea de acorduri de transport aerian la nivelul UE cu mai multe țări și regiuni, precum și negocierile privind normele în materie de concurență, întrucât astfel de măsuri pot contribui la continuarea liberalizării transportului aerian și pot asigura condiții de concurență echitabile pentru acest sector. Trebuie garantat că amplele acorduri negociate în materie de transport aerian țin seama de convențiile OIM fundamentale;

7. ia notă de impactul liberalizării asupra sectorului aviației din UE, dar subliniază totodată principalele provocări cu care se confruntă acesta, și anume necesitatea de a promova o dezvoltare teritorială echilibrată, de a asigura conformitatea locurilor de muncă existente și nou create cu standardele europene și de a aplica normele privind ajutoarele de stat;

Capacitate insuficientă în aer și la sol?

8. în ceea ce privește capacitatea în aer, constată, din dialogul cu actorii de pe piață, că nu se poate vorbi despre un deficit real de capacitate și că întârzierile medii sunt foarte moderate. Există încă un potențial considerabil de creștere a eficienței și a performanței de mediu și de reducere a costurilor legate de punerea în aplicare a cerului unic european (SES) și a rezultatelor proiectului SESAR, printre altele, prin standarde comune care pot contribui la deschiderea pieței pentru sistemele de gestionare a traficului aerian. Un sistem de gestionare a traficului aerian eficient și integrat este în avantajul regiunilor și prezintă interes regional, în special pentru regiunile periferice, cu aeroporturi mici. Controlul de la distanță al traficului aerian reprezintă un exemplu de dezvoltare tehnică prin care aeroporturile regionale mai mici pot fi exploatate într-un mod mai eficient;

9. sprijină propunerea de a se elabora o planificare strategică pentru gestionarea capacității aeroportuare la nivelul UE, destinată situațiilor în care, în mai multe aeroporturi mari, apare un deficit de capacitate concomitent cu o insuficiență utilizare a unui număr mare de alte aeroporturi. În condițiile în care, per ansamblu, există supracapacități, ar trebui garantată o utilizare mai eficientă a infrastructurii existente, fapt care ar avea un impact clar asupra mediului înconjurător. Subliniază că o astfel de planificare la nivel național și regional trebuie să pornească de la dimensiunea teritorială. Deosebit de importantă este întrebarea cum pot fi utilizate în mod optim capacitățile aeroportuare existente. Strategia evidențiază diferențele în materie de conectivitate existente între regiuni, care nu se explică întotdeauna prin condiții locale diferite sau prin diferențe de cerere și ofertă. Aceste diferențe duc la dezavantaje semnificative de natură concurențială în anumite regiuni și la o exploatare mai slabă și mai neuniformă a potențialului total, acționând totodată împotriva coeziunii teritoriale. Ar trebui avută în vedere o conectivitate regională adecvată a tuturor regiunilor europene, evitând creșterea numărului de aeroporturi nerentabile și denaturarea concurenței în acele cazuri în care sunt îndeplinite condițiile pentru existența unei piețe funcționale;

10. salută faptul că Comisia va colabora în continuare cu Observatorul aeroporturilor pentru a monitoriza tendințele conectivității atât în interiorul Europei, cât și în afara sa, și pentru a identifica deficiențele și măsurile corespunzătoare care trebuie luate. O analiză constantă și continuă a conectivității regiunilor în raport cu cererea estimată, care să identifice regiunile insuficient conectate și capacitatea existentă a aeroporturilor, ar constitui un fundament valoros pentru planificarea utilizării și dezvoltării capacității aeroportuare. Măsurile de planificare pentru îmbunătățirea accesibilității și pentru extinderea zonelor deservite pot spori atractivitatea aeroporturilor subutilizate. O astfel de planificare ar trebui să acopere atât transportul de pasageri, cât și cel de marfă, printr-o abordare intermodală, și să țină seama de impactul economic, social și de mediu;

11. constată că, în cadrul strategiei, Comisia invită Consiliul și Parlamentul să adopte cât mai rapid propunerea de revizuire a regulamentului privind sloturile orare, pe care Comisia a prezentat-o în 2011. Conectivității regionale ar trebui să i se acorde o mai mare prioritate decât în momentul prezentării propunerii de revizuire. Propunerea de revizuire a regulamentului privind sloturile orare ar trebui să fie modificată spre a reflecta prioritatea mai mare acordată conectivității regionale;

Transportul aerian de mărfuri

12. reamintește că transportul de mărfuri reprezintă o proporție semnificativă din sectorul aviatic, dar în strategia în domeniu nu îi acordă absolut nicio atenție. Transportul aerian de mărfuri reprezintă o parte esențială a transportului și a logisticii, influențează condițiile de dezvoltare ale regiunilor, în special ale celor ultraperiferice, și este un element important al amenajării teritoriului. Este important ca transportului de mărfuri să i se acorde atenția cuvenită în planificare din punctul de vedere al logisticii intermodale. De asemenea, o strategie cuprinzătoare a UE în domeniul aviației trebuie să acorde atenție transportului de mărfuri din perspectiva capacității aeroportuare, a intermodalității și a rețelelor logistice, precum și a problemelor de poluare fonică ce pot rezulta din trafic seara târziu, noaptea și dimineața devreme;

Conectivitatea

13. menționează că potențialul de dezvoltare al unei regiuni depinde în mare măsură de calitatea conectivității sale internaționale. Din punctul de vedere al regiunilor, o bună conectivitate este primul beneficiu așteptat de la sectorul aviatic. Prin urmare, este în interesul legitim al regiunilor să urmărească dezvoltarea și consolidarea conectivității prin dezvoltarea rutelor. În cazul aeroporturilor din regiunile ultraperiferice, această conectivitate aeriană este o necesitate, având în vedere situația lor geografică și lipsa altor forme de transport. Acest lucru poate fi realizat prin aplicarea unor stimulente pentru introducerea de noi destinații directe și prin măsuri de marketing al acestora. Pentru a preveni denaturarea concurenței și pierderea credibilității, procesul trebuie să fie transparent;

14. în același timp, subliniază că ceea ce asigură conectivitatea regiunilor este sistemul de transport integrat și intermodal. Călătoria cu avionul este un mijloc de transport esențial pentru călătoriile lungi și pentru conexiunile continentale și transcontinentale. Calitatea întregii călătorii, de la punctul de plecare până la destinație, depinde de calitatea interacțiunii dintre transportul aerian și celelalte moduri de transport, într-un sistem coerent de transport. În acest context, ar trebui să se acorde atenție necesității ca persoanele care lucrează la aeroport sau în vecinătatea acestuia să beneficieze de transport public adaptat acestei navete care se desfășoară în mare parte în afara orelor de program;

Taxele de aeroport ca instrument de guvernare

15. subliniază importanța transparenței și a dialogului între aeroporturi și companiile aeriene în momentul stabilirii taxelor de aeroport. CoR dorește, de asemenea, ca în strategie să se solicite utilizarea coordonată a opțiunii de a lega perceperea taxelor de aeroport de protecția mediului din perspectiva zgomotului și a calității aerului. O utilizare coordonată cuprinzătoare a taxelor de aeroport legate de mediu ar trebui să fie unul dintre stimulentele care, împreună cu instrumentele de politică economică destinate reducerii consumului de carburant și a impactului ecologic, să poată contribui la accelerarea reînnoirii flotei, care este de dorit din motive de politici climatice și de mediu. De asemenea, CoR dorește ca în strategie să se regăsească chestiunea stimulentei pentru reînnoirea mai rapidă a flotei, în vederea reducerii impactului sectorului aviatic asupra climei și mediului;

Promovarea regiunilor slab conectate

16. regretă faptul că, în cadrul strategiei, Comisia nu a evidențiat rolul aeroporturilor regionale și importanța lor pentru dezvoltarea aviației. Abordarea echilibrată pe care Comisia și-a propus să o urmărească, în conformitate cu orientările privind ajutoarele de stat destinate aeroporturilor și companiilor aeriene (JO C 99, 4.4.2014, p. 3), presupune luarea în considerare a cerinței referitoare la dezvoltarea regională și la conectivitatea tuturor regiunilor europene, inclusiv a regiunilor periferice și slab populate, precum și a regiunilor ultraperiferice, dat fiind că este evident riscul ca piața să nu țină seama de aceste cerințe. CoR subliniază că obligația de serviciu public este o chestiune foarte importantă din perspectivă regională. Cu toate acestea, trebuie să se țină seama și de cerința ca, pentru a atinge pe termen lung și durabil pragul de rentabilitate, aeroporturile regionale să poată beneficia de sprijin. Pentru supraviețuirea zonelor periferice, ultraperiferice și slab populate, precum și a celor care nu beneficiază în prezent de conexiuni bune din alte motive, conexiunile cu centrele economice și administrative naționale și cu nodurile de transport aerian, care permit deplasările ulterioare, sunt vitale pe termen lung. În multe cazuri, pentru a asigura condiții adecvate de dezvoltare acestor regiuni, sunt necesare achiziții publice, investiții și ajutoare operaționale acordate aeroporturilor, precum și asigurarea sloturilor orare de decolare și de aterizare la orele de vârf în nodurile aeroportuare, care fac posibile transferurile către alte destinații din Europa și de pe alte continente. Acest aspect este esențial pentru coeziunea teritorială a UE și, prin urmare, Comitetul este de părere că el trebuie să se reflecte clar în strategia în domeniul aviației. CoR își reafirmă opinia exprimată anterior, că eforturile Comisiei ar trebui să se concentreze pe marile aeroporturi și că măsurile de sprijin destinate aeroporturilor mici, cu un trafic mediu anual mai mic de 300 000 de pasageri nu ar trebui să intre în domeniul de aplicare a ajutorului de stat, având în vedere că aceste aeroporturi nu pot avea un impact semnificativ asupra comerțului dintre statele membre, deoarece, din motive structurale, nu sunt capabile să acopere costurile de capital și de exploatare⁽¹⁾ și deoarece sprijinul public este destinat dezvoltării unei infrastructuri de transport aerian sigure și viabile din punct de vedere economic în regiuni care nu dispun de suficiente legături de transport⁽²⁾. Această dispoziție ar trebui însoțită în mod normal de o creștere semnificativă a pragului de derogare privind ajutoarele destinate aeroporturilor care furnizează SIEG (stabilit în prezent la 200 000 de

⁽¹⁾ Avizul Comitetului Regiunilor „Orientările UE privind ajutoarele de stat destinate aeroporturilor și companiilor aeriene”, 28 noiembrie 2013, COTER-V-043 (OJ C 114, 15.4.2014, p. 11).

⁽²⁾ A se vedea decizia Comisiei Europene privind aeroportul Angoulême, 23 iulie 2014: http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-14-498_en.htm.

pasageri pe an), acest prag trebuind să revină la nivelul existent înainte de adoptarea așa-zisului „pachet Almunia” privind SIEG, adică 1 milion de pasageri pe an. Cu toate acestea, condiția prealabilă pentru o astfel de măsură trebuie să fie imposibilitatea de a realiza pe altă cale o conexiune adecvată;

17. consideră că aplicarea normelor privind ajutoarele de stat, în special a Orientărilor privind ajutoarele de stat destinate aeroporturilor și companiilor aeriene din 2014 în combinație cu normele UE privind serviciile de interes economic general, este prea complicată. Aceasta induce incertitudini cu privire la modul în care autoritățile locale și regionale pot sprijini financiar aeroporturile regionale. Abordarea acestor chestiuni de către Comisie este considerată a fi foarte anevoioasă, motiv pentru care ar trebui precizate și accelerate procedurile de aprobare. Per ansamblu, nesiguranța și întârzierile prelucrării dosarelor îngreunează menținerea unei conectivități adecvate cu regiunile mici, periferice și ultraperiferice, ceea ce poate avea efecte negative asupra dezvoltării economice din aceste regiuni;

18. în ceea ce privește revizuirea Regulamentului general de exceptare pe categorii de ajutoare (GBER)⁽³⁾, care are ca scop scutirea ajutoarelor de stat pentru infrastructura aeroporturilor de la obligația de notificare, CoR sprijină în mod explicit abordarea Comisiei Europene privind ajutoarele pentru investiții acordate aeroporturilor regionale, conform căreia „nu este necesar să se stabilească un prag de notificare în ceea ce privește cuantumul de ajutor deoarece impactul concurențial al unei măsuri de ajutor depinde în principal de dimensiunea aeroportului, și nu de dimensiunea investiției.” CoR se așteaptă ca Comisia Europeană să garanteze alinierea la legislația UE în vigoare a „Definițiilor pentru ajutoarele acordate aeroporturilor regionale”;

Cercetarea și inovarea

19. salută faptul că strategia evidențiază importanța cercetării și dezvoltării, precum și a inovării, pentru menținerea poziției de lider a Europei în domeniul transportului aerian și în industria aeronautică din lume. CoR subliniază rolul pe care îl joacă autoritățile regionale, nu în ultimul rând în cadrul responsabilității lor pentru dezvoltarea regională, împreună cu sectorul public, sectorul privat și mediul academic pentru desfășurarea activităților de cercetare, dezvoltare și inovare. Cercetarea și dezvoltarea care contribuie la limitarea impactului transportului aerian asupra mediului prezintă un interes deosebit pentru autoritățile locale și regionale. De exemplu, dezvoltarea de combustibili nefosili și eficienți din punctul de vedere al costurilor în sectorul aviației reprezintă un domeniu important de cercetare;

Dronele

20. este convins că există un mare potențial pentru utilizarea dronelor la nivel local și regional, în special în regiunile cu densitate redusă a populației ale Europei și sprijină obiectivul de a plasa Europa în avangarda dezvoltării și aplicării tehnologiei dronelor. Un exemplu de domeniu de utilizare cu un mare potențial de dezvoltare este agricultura, unde utilizarea dronelor poate contribui la o creștere durabilă a eficienței. Este de așteptat ca gama de servicii care pot fi furnizate cu drone să se extindă semnificativ, iar numărul lor va crește, ceea ce ar putea fi foarte util pentru întreprinderi și cetățeni. În același timp, dacă se intensifică utilizarea dronelor, este necesar să se acorde atenție problemelor legate de siguranța spațiului aerian și la sol, protecției vieții private, aspectelor legate de răspunderea juridică, de reglementarea utilizării spectrului radio, precum și acceptării publice. În acest context, CoR a efectuat o evaluare a impactului teritorial pe tema dronelor, la nivel local și regional. Comitetul ar dori ca, la nivelul UE, să existe o legislație armonizată aplicabilă utilizării dronelor, bazată pe cunoașterea riscurilor, cu respectarea principiului subsidiarității; subliniază necesitatea unui dialog între Agenția Uniunii Europene pentru Siguranța Aviației (AESA), care are sarcina de a elabora astfel de reglementări fundamentale, și actorii relevanți de la nivel național, regional și local din statele membre. Tehnologia dronelor va permite aviației o extindere locală și regională diferită de trecut și această dimensiune teritorială trebuie să fie recunoscută în contextul actelor legislative și reglementărilor. Regulamentul general armonizat privind dronele ar trebui, de asemenea, să includă norme privind certificarea și omologarea în materie de formare și de calificare pentru manipularea și întreținerea dronelor, astfel încât să se asigure libera circulație a specialiștilor din domeniu, precum și înființarea de întreprinderi în orice regiune a Uniunii Europene;

Clima, mediul și intermodalitatea – amenajarea teritoriului pentru dezvoltare durabilă

21. constată cu surprindere că schimbările climatice, care constituie una dintre cele mai mari provocări comune ale viitorului, sunt tratate doar sumar în strategie. În acest context, subliniază necesitatea abordării unor chestiuni precum

⁽³⁾ http://ec.europa.eu/competition/consultations/2016_gber_review/index_en.html.

fragmentarea spațiului aerian și lipsa unor acțiuni globale de atenuare, ca factori importanți în limitarea reducerii emisiilor de dioxid de carbon. Activitatea în cadrul OACI în scopul realizării unui mecanism global de reducere a impactului sectorului aviatic asupra climei este utilă și importantă, dar ea nu trebuie să împiedice Europa să-și propună ținte mai înalte decât pragul stabilit de OACI, în conformitate cu standardele înalte de mediu menținute și consolidate de-a lungul timpului, aliniate la obiectivele stabilite în strategie. O atenție specială ar trebui acordată măsurilor de atenuare a oricărei probleme de accesibilitate și competitivitate care poate apărea pentru regiunile prevăzute la articolul 349 din TFUE;

22. regretă că industria aviatică (împreună cu cea navală) au fost excluse anul trecut din Acordul de la Paris privind schimbările climatice. Reamintește că zborurile în interiorul UE fac deja obiectul schemei UE de comercializare a certificatelor de emisii (ETS) și încurajează aplicarea unui astfel de mecanism și în afara UE, pentru limitarea emisiilor de dioxid de carbon. Din acest motiv, CoR încurajează energetic OACI să facă progrese cu privire la această chestiune în cadrul viitoarei adunări a acestei organizații, cea de a 39-a;

23. în ceea ce privește impactul asupra climei, subliniază că toți actorii au o responsabilitate comună și este important să existe o perspectivă integrată, nu doar una direcționată strict asupra impactului transportului aviatic asupra climei. La nivel local și regional, transportul și activitățile de la sol reprezintă o parte substanțială din totalul emisiilor de dioxid de carbon, care poate ajunge până la 50 %. Cooperarea între autoritățile locale și regionale, întreprinderi private și aeroporturi pe tema găsirii unor soluții de transport intermodale și inteligente din punctul de vedere al climei este un exemplu de inițiativă care ar putea aduce o contribuție concretă la reducerea impactului asupra climei. Multe aeroporturi au programe ambițioase de reducere substanțială a emisiilor de dioxid de carbon din aerodromurile europene. CoR consideră că strategia în domeniul aviației ar trebui să țină seama de responsabilitatea autorităților locale și regionale și de potențialul lor în limitarea activă emisiilor de dioxid de carbon din sectorul aviației;

24. Consideră că zgomotul caracteristic sectorului aviației reprezintă o problemă majoră, care trebuie soluționată, dacă se dorește ca industria să se poată dezvolta în UE în continuare. CoR ia la cunoștință cu surprindere faptul că, în contextul transportului aerian, acest aspect atât de important este tratat atât de deficitar. Zgomotul produs de avioane se află la originea a numeroase probleme de sănătate și reduce calitatea vieții. Având în vedere că autoritățile locale și regionale au responsabilități legate de sănătatea, siguranța și bunăstarea cetățenilor, dar și de amenajarea teritoriului, ele joacă un rol esențial în ceea ce privește combaterea zgomotului în vecinătatea aeroporturilor și în soluționarea conflictelor de interese în legătură cu acest aspect;

25. în plus, solicită o examinare mai detaliată a impactului sectorului aviației asupra mediului, în special a emisiilor atmosferice de oxizi de azot și de particule. Strategia face trimitere la rezultatele așteptate ale proiectelor de cercetare și de dezvoltare, cum ar fi Clean Sky și SESAR, și arată că raportul anual de mediu va permite UE, statelor membre și sectorului aviației să monitorizeze eficiența diverselor măsuri. CoR salută această evaluare sistematică, consecventă și periodică a performanței de mediu. Pentru autoritățile locale și regionale este deosebit de important să aibă acces la datele la scară mică, provenite de la un nivel geografic inferior;

26. consideră că rolul-cheie jucat de autoritățile locale și regionale în domeniul aviației ar trebui să fie recunoscut în mod explicit în cadrul strategiei și lansează un apel în favoarea dezvoltării de bune practici de cooperare între operatorii aeroportuari și autoritățile locale și regionale. Exemplele de bune practici ar trebui scoase în evidență, pentru a încuraja și a sprijini o astfel de dezvoltare;

27. consideră că există două abordări fundamentale ale impactului de mediu, care trebuie să se completeze reciproc: prima constă în limitarea emisiilor la sursă, caz în care standardele și instrumentele internaționale au o mare influență. A doua constă în limitarea emisiilor locale și/sau a impactului lor printr-o amenajare teritorială funcțională și alte măsuri adoptate la nivel local și regional, ca rezultat al colaborării dintre autoritățile locale și regionale și reprezentanții aeroporturilor și sectorului aviatic. Importanța planificării la nivel local și regional, precum și rolul esențial al autorităților locale și regionale în acest domeniu au fost complet ignorate în cadrul strategiei, ceea ce reprezintă o lacună importantă.

Bruxelles, 12 octombrie 2016.

*Președintele
Comitetului European al Regiunilor*

Markku MARKKULA

Avizul Comitetului European al Regiunilor — Sistemul european de asigurare a depozitelor (EDIS)

(2017/C 088/15)

Raportor:	domnul Hans-Jörg DUPPRÉ (DE-PPE), membru al Consiliului Regional al districtului Südpfalz
Document de referință:	Propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentului (UE) nr. 806/2014 în scopul instituirii unui sistem european de asigurare a depozitelor COM(2015) 586 final

I. RECOMANDĂRI DE AMENDAMENTE

Amendamentul 1

Considerentul 6

<i>Textul propus de Comisia Europeană</i>	<i>Amendamentul CoR</i>
<p>Criza financiară și economică din ultima perioadă a demonstrat că funcționarea pieței interne se poate afla în pericol și că există un risc din ce în ce mai ridicat de fragmentare financiară. Intrarea în dificultate a unei bănci care este relativ mare în comparație cu sectorul bancar național sau intrarea simultană în dificultate a unei părți din sectorul bancar național poate face ca schemele naționale de garantare a depozitelor („SGD-urile naționale”) să fie vulnerabile la șocuri locale de mare anvergură, în ciuda mecanismelor de finanțare suplimentare prevăzute de Directiva 2014/49/UE a Parlamentului European și a Consiliului. Vulnerabilitatea SGD-urilor naționale la șocuri locale de mare anvergură poate contribui la reacții negative între bănci și stat, ceea ce subminează omogenitatea protecției depozitelor, contribuie la lipsa de încredere în rândul deponenților și conduce la instabilitatea pieței.</p>	<p>Criza financiară și economică din ultima perioadă a demonstrat că funcționarea pieței interne se poate afla în pericol și că există un risc din ce în ce mai ridicat de fragmentare financiară. Intrarea în dificultate a unei bănci care este relativ mare în comparație cu sectorul bancar național sau intrarea simultană în dificultate a unei părți din sectorul bancar național poate face ca schemele naționale de garantare a depozitelor („SGD-urile naționale”) să fie vulnerabile la șocuri locale de mare anvergură, în ciuda mecanismelor de finanțare suplimentare prevăzute de Directiva 2014/49/UE a Parlamentului European și a Consiliului, atunci când schemele naționale de garantare a depozitelor prevăzute a fi create în baza acestei directive nu sunt în totalitate puse în aplicare și nu dispun de garanții financiare suficiente. Vulnerabilitatea SGD-urilor naționale la șocuri locale de mare anvergură poate contribui la reacții negative între bănci și stat, ceea ce subminează omogenitatea protecției depozitelor, contribuie la lipsa de încredere în rândul deponenților și conduce la instabilitatea pieței.</p>

Expunere de motive

Amendamentul dorește să sublinieze că schemele naționale de garantare a depozitelor, prevăzute de Directiva 2014/49/UE, care urmează să fie transpuse în legislația națională vor fi deosebit de vulnerabile, dacă nu sunt puse în aplicare în totalitate și dacă fondurile naționale prevăzute în acest sens nu sunt suficiente.

Amendamentul 2

Considerentul 8

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>Deși Directiva 2014/49/UE îmbunătățește semnificativ capacitatea schemelor naționale de a îi compensa pe deponenți, sunt necesare dispoziții mai eficiente de garantare a depozitelor la nivelul uniunii bancare care să asigure mijloace financiare suficiente pentru a sprijini încrederea tuturor deponenților și, astfel, a proteja stabilitatea financiară. Printr-un sistem european de asigurare a depozitelor s-ar spori flexibilitatea uniunii bancare în ce privește crizele viitoare, prin partajarea riscului pe scară mai largă, și ar oferi o protecție egală pentru deponenții asigurați, prin sprijinirea funcționării corespunzătoare a pieței interne.</p>	<p>Deși Directiva 2014/49/UE îmbunătățește semnificativ capacitatea schemelor naționale de a îi compensa pe deponenți, pot fi necesare dispoziții mai eficiente de garantare a depozitelor la nivelul uniunii bancare care să asigure mijloace financiare suficiente pentru a sprijini încrederea tuturor deponenților și, astfel, a proteja stabilitatea financiară. Printr-un sistem european funcțional de asigurare a depozitelor s-ar spori flexibilitatea uniunii bancare în ce privește crizele viitoare, prin partajarea riscului pe scară mai largă, și ar oferi o protecție egală pentru deponenții asigurați, prin sprijinirea funcționării corespunzătoare a pieței interne. Acest lucru presupune însă ca, prin punerea în aplicare a Directivei 2014/49/UE, toate statele membre să fi creat condiții identice, aspect care urmează să fie supus unei evaluări realizate de Comisia Europeană până la 31 decembrie 2016, în cadrul unui raport. În conformitate cu orientările privind o mai bună legiferare, Comisia va efectua, până la aceeași dată, o evaluare a impactului privind propunerea prezentată, care va include, printre altele, și aspecte referitoare la sistemele de garantare a instituțiilor de credit.</p>

Expunere de motive

Articolul 19 alineatul (5) din Directiva 2014/49/UE prevede că, până în 2019, Comisia Europeană va prezenta un raport privind funcționarea schemelor naționale de garantare a depozitelor în cadrul unui sistem european. Deoarece prezenta propunere de regulament a fost prezentată înainte de publicarea raportului Comisiei și se bazează în mod direct pe schemele de asigurare naționale funcționale, raportul ar trebui prezentat în cursul acestui an, pentru a se garanta că discuțiile se poartă plecând de la situația reală. Același lucru este valabil și pentru evaluarea impactului, care urmează să fie efectuată.

Amendamentul 3

Considerentul 15

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>Pentru a garanta condiții de concurență echitabile pe piața internă în ansamblu, prezentul regulament este coerent cu Directiva 2014/49/UE. Regulamentul completează normele și principiile directivei respective pentru a asigura funcționarea corespunzătoare a sistemului european de asigurare a depozitelor și a garanta că acesta din urmă dispune de un nivel suficient de finanțare. Prin urmare, dreptul material privind sistemele de garantare a depozitelor care urmează să fie aplicat în cadrul sistemului european de asigurare a depozitelor va fi coerent cu cel aplicabil de către SGD-urile naționale sau de către autoritățile naționale desemnate din statele membre neparticipante, armonizat prin Directiva 2014/49/UE.</p>	<p>Pentru a garanta condiții de concurență echitabile pe piața internă în ansamblu, prezentul regulament este coerent cu Directiva 2014/49/UE. Regulamentul completează normele și principiile directivei respective pentru a asigura funcționarea corespunzătoare a sistemului european de asigurare a depozitelor și a garanta că acesta din urmă dispune de un nivel suficient de finanțare. Regulamentul ține seama, în special, de interdependența dintre o economie stabilă și activitatea băncilor locale și regionale, precum și a băncilor de promovare. Aceste instituții sprijină în primul rând măsurile de promovare de la nivel local, regional și național. Prin urmare, dreptul material privind sistemele de garantare a depozitelor care urmează să fie aplicat în cadrul sistemului european de asigurare a depozitelor va fi coerent cu cel aplicabil de către SGD-urile naționale sau de către autoritățile naționale desemnate din statele membre neparticipante, armonizat prin Directiva 2014/49/UE.</p>

Expunere de motive

Amendamentul urmărește luarea adecvată în considerare a rolului băncilor publice în cadrul propunerii.

Amendamentul 4

Articolul 1 alineatul (3)

<i>Textul propus de Comisie</i>	<i>Amendamentul CoR</i>
<p>Articolul 2 se înlocuiește cu următorul text:</p> <p>„Articolul 2 –</p> <p>Domeniu de aplicare</p> <p>(1) În sensul mecanismului unic de rezoluție, prezentul regulament se aplică entităților enumerate mai jos:</p> <p>(a) instituțiile de credit stabilite într-unul dintre statele membre participante;</p> <p>(b) întreprinderile-mamă, inclusiv holdinguri financiare și holdinguri financiare mixte, stabilite într-unul dintre statele membre participante, atunci când acestea fac obiectul supravegherii consolidate realizate de BCE în conformitate cu articolul 4 alineatul (1) litera (g) din Regulamentul (UE) nr. 1024/2013;</p> <p>(c) firmele de investiții și instituțiile financiare stabilite într-unul dintre statele membre participante, în cazul în care acestea sunt supuse supravegherii consolidate efectuate de BCE asupra întreprinderii-mamă, în conformitate cu articolul 4 alineatul (1) litera (g) din Regulamentul (UE) nr. 1024/2013.</p> <p>(2) În sensul sistemului european de asigurare a depozitelor, prezentul regulament se aplică entităților enumerate mai jos:</p> <p>(a) schemele de garantare a depozitelor participante, astfel cum sunt definite la articolul 3 alineatul (1a) punctul 1;</p> <p>(b) instituțiile de credit afiliate la sistemele de garantare a depozitelor participante.</p> <p>În cazul în care prezentul regulament creează drepturi sau obligații pentru un SGD participant administrat de o autoritate desemnată, astfel cum este definită la articolul 2 alineatul (1) punctul 18 din Directiva 2014/49/UE, drepturile sau obligațiile sunt considerate a fi cele ale autorității desemnate.”</p>	<p>Articolul 2 se înlocuiește cu următorul text:</p> <p>„Articolul 2 –</p> <p>Domeniu de aplicare</p> <p>(1) În sensul mecanismului unic de rezoluție, prezentul regulament se aplică entităților enumerate mai jos:</p> <p>(a) instituțiile de credit stabilite într-unul dintre statele membre participante;</p> <p>(b) întreprinderile-mamă, inclusiv holdinguri financiare și holdinguri financiare mixte, stabilite într-unul dintre statele membre participante, atunci când acestea fac obiectul supravegherii consolidate realizate de BCE în conformitate cu articolul 4 alineatul (1) litera (g) din Regulamentul (UE) nr. 1024/2013;</p> <p>(c) firmele de investiții și instituțiile financiare stabilite într-unul dintre statele membre participante, în cazul în care acestea sunt supuse supravegherii consolidate efectuate de BCE asupra întreprinderii-mamă, în conformitate cu articolul 4 alineatul (1) litera (g) din Regulamentul (UE) nr. 1024/2013.</p> <p>(2) În sensul sistemului european de asigurare a depozitelor, prezentul regulament se aplică entităților enumerate mai jos:</p> <p>(a) schemele de garantare a depozitelor participante, astfel cum sunt definite la articolul 3 alineatul (1a) punctul 1;</p> <p>(b) instituțiile de credit afiliate la sistemele de garantare a depozitelor participante.</p> <p>(3) În sensul sistemului european de asigurare a depozitelor, prezentul regulament nu se aplică însă băncilor de promovare în sensul articolului 3 alineatul (1) punctul 16 (nou).</p> <p>În cazul în care prezentul regulament creează drepturi sau obligații pentru un SGD participant administrat de o autoritate desemnată, astfel cum este definită la articolul 2 alineatul (1) punctul 18 din Directiva 2014/49/UE, drepturile sau obligațiile sunt considerate a fi cele ale autorității desemnate.”</p>

Expunere de motive

Băncile de promovare diferă substanțial de modelele bancare obișnuite. Deși se finanțează pe piețele de capital, prin natura și amploarea capitalului existent, ele sunt expuse unui risc foarte redus de insolabilitate. Prin urmare, ar trebui excluse de la cerințele privind sistemul de garantare a depozitelor.

Amendamentul 5

Articolul 1 alineatul (4)

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
<p>Articolul 3 se modifică după cum urmează:</p> <p>(a) la alineatul (1) se adaugă punctele 55, 56 și 57, după cum urmează:</p> <p>„55. «scheme de garantare a depozitelor participante» sau «SGD-uri participante» înseamnă schemele de garantare a depozitelor, astfel cum sunt definite la articolul 2 alineatul (1) punctul 1 din Directiva 2014/49/UE, care sunt introduse și recunoscute oficial într-un stat membru participant;</p> <p>56. «eveniment de plată» înseamnă apariția depozitelor indisponibile, astfel cum sunt definite la articolul 2 alineatul (1) punctul 8 din Directiva 2014/49/UE, în legătură cu o instituție de credit afiliată la un SGD participant;</p> <p>57. «mijloace financiare disponibile ale Fondului de asigurare a depozitelor» înseamnă numerar, depozite și active cu grad scăzut de risc care pot fi lichidate într-un termen care să nu depășească termenul menționat la articolul 8 alineatul (1) din Directiva 2014/49/UE.”</p>	<p>Articolul 3 se modifică după cum urmează:</p> <p>(a) la alineatul (1) se adaugă punctele 16 (nou), 55, 56 și 57, după cum urmează:</p> <p>16. (nou) „bancă de promovare” înseamnă orice întreprindere sau entitate creată de un stat membru, de o administrație centrală sau regională, care acordă credite promoționale pe bază neconcurențială și nonprofit, în scopul promovării obiectivelor de politică publică ale administrației respective, cu condiția ca administrația respectivă să aibă obligația de a proteja baza economică a întreprinderii sau a entității și de a menține viabilitatea acesteia pe durata existenței sale ori ca cel puțin 90 % din finanțarea sa inițială sau din creditul promoțional pe care îl acordă să fie în mod direct sau indirect garantat de administrația centrală sau regională a statului membru respectiv;</p> <p>„55. «scheme de garantare a depozitelor participante» sau «SGD-uri participante» înseamnă schemele de garantare a depozitelor, astfel cum sunt definite la articolul 2 alineatul (1) punctul 1 din Directiva 2014/49/UE, care sunt introduse și recunoscute oficial într-un stat membru participant;</p> <p>56. «eveniment de plată» înseamnă apariția depozitelor indisponibile, astfel cum sunt definite la articolul 2 alineatul (1) punctul 8 din Directiva 2014/49/UE, în legătură cu o instituție de credit afiliată la un SGD participant;</p> <p>57. «mijloace financiare disponibile ale Fondului de asigurare a depozitelor» înseamnă numerar, depozite și active cu grad scăzut de risc care pot fi lichidate într-un termen care să nu depășească termenul menționat la articolul 8 alineatul (1) din Directiva 2014/49/UE.”</p>

Expunere de motive

Ar trebui utilizată definiția din secțiunea 1, articolul 3 alineatul (27) din Regulamentul (UE) 2015/63, dat fiind că, din motive de uniformitate, este de preferat, întrucât conține toate elementele esențiale și ar trebui evitată utilizarea unor definiții divergente în actele legislative.

Amendamentul 6

Articolul 74c alineatul (5)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>În conformitate cu articolul 93, Comisia este împuternicită să adopte acte delegate în vederea stabilirii unei metode bazate pe risc pentru calcularea contribuțiilor în conformitate cu alineatul (2) de la prezentul articol.</p>	<p>Comisia va prezenta propuneri în vederea stabilirii unei metode bazate pe risc pentru calcularea contribuțiilor în conformitate cu alineatul (2) de la prezentul articol.</p>
<p>Comisia adoptă un act delegat de stabilire a metodei de calculare a contribuțiilor plătibile SGD-urilor participante și, exclusiv în perioada de reasigurare, în Fondul de asigurare a depozitelor. În respectivul act delegat, calculul se bazează pe cuantumul depozitelor acoperite și pe gradul de risc la care este expusă fiecare instituție de credit în raport cu toate celelalte instituții de credit afiliate la același SGD participant.</p>	<p>Comisia propune o reglementare de stabilire a metodei de calculare a contribuțiilor plătibile SGD-urilor participante și, exclusiv în perioada de reasigurare, în Fondul de asigurare a depozitelor. Calculul se bazează pe cuantumul depozitelor acoperite și pe gradul de risc la care este expusă fiecare instituție de credit în raport cu toate celelalte instituții de credit afiliate la același SGD participant. Astfel se ține seama și de existența altor scheme de garantare naționale, cu titlu voluntar.</p>
<p>Comisia adoptă un al doilea act delegat în care stabilește metoda de calculare a contribuțiilor plătibile în Fondul de asigurare a depozitelor începând cu perioada de coasigurare. În acest al doilea act delegat, calculul se bazează pe cuantumul depozitelor garantate și pe gradul de risc la care este expusă fiecare instituție de credit în raport cu toate celelalte instituții de credit menționate la articolul 2 alineatul (2) litera (b). Ambele acte delegate conțin o formulă de calcul, indicatori specifici, clase de risc pentru membri, praguri pentru ponderi ale riscurilor atribuite anumitor clase de risc și alte elemente necesare. Gradul de risc este evaluat pe baza următoarelor criterii:</p>	<p>Comisia propune o a doua reglementare, prin care stabilește metoda de calculare a contribuțiilor plătibile în Fondul de asigurare a depozitelor începând cu perioada de coasigurare. Calculul se bazează pe cuantumul depozitelor garantate și pe gradul de risc la care este expusă fiecare instituție de credit în raport cu toate celelalte instituții de credit menționate la articolul 2 alineatul (2) litera (b). Ambele acte delegate conțin o formulă de calcul, indicatori specifici, clase de risc pentru membri, praguri pentru ponderi ale riscurilor atribuite anumitor clase de risc și alte elemente necesare. Gradul de risc este evaluat pe baza următoarelor criterii:</p>
<p>(a) nivelul capacității instituției de a absorbi pierderea;</p>	<p>(a) nivelul capacității instituției de a absorbi pierderea;</p>
<p>(b) capacitatea instituției de a își îndeplini obligațiile pe termen scurt și pe termen lung;</p>	<p>(b) capacitatea instituției de a își îndeplini obligațiile pe termen scurt și pe termen lung;</p>
<p>(c) stabilitatea și diversitatea surselor de finanțare și activelor foarte lichide negrevate ale instituției;</p>	<p>(c) prezența unui SDG funcțional la nivel de instituție de credit, în conformitate cu articolul 113 alineatul (7) din Regulamentul privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și societățile de investiții (UE) nr. 575/2013 și cu articolul 4 din Directiva privind schemele de garantare a depozitelor (2014/49/UE);</p>
<p>(d) calitatea activelor instituției;</p>	<p>(d) stabilitatea și diversitatea surselor de finanțare și activelor foarte lichide negrevate ale instituției;</p>
<p>(e) modelul economic și managementul instituției;</p>	<p>(e) calitatea activelor instituției;</p>
<p>(f) gradul de grevare a activelor instituției.</p>	<p>(f) modelul economic și managementul instituției;</p>
	<p>(g) gradul de grevare a activelor instituției.</p>

Expunere de motive

Scopul amendamentului este, pe de o parte, adaptarea metodei de calcul pentru acele instituții de credit care dispun de scheme voluntare de garantare a depozitelor. Trebuie luate măsuri pentru ca stimulentele pentru menținerea unei scheme voluntare (suplimentare) să nu fie subminate printr-o dublă obligație de plată. De asemenea, trebuie clarificat faptul că decizia asupra metodei de calcul nu ar trebui să revină doar Comisiei Europene, ci să fie rezultatul unei proceduri legislative ordinare.

II. RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR

Observații preliminare

1. ia act de faptul că criza economică mondială a condus la creșterea neîncrederii populației față de o mare parte a sectorului bancar. Speculațiile de mare risc ale anumitor bănci mari au contribuit în mod semnificativ la această criză, sau, mai exact, au constituit unul dintre numeroasele motive care au stat la baza colapsului sistemului financiar. Din punct de vedere macroeconomic, „salvarea” băncilor de importanță sistemică a fost inevitabilă, însă a dus la critici considerabile din partea cetățenilor în legătură cu răspunderea ce revine statelor membre pentru afacerile riscante efectuate în principal de către instituții financiare private. Prin urmare, este esențial să se asigure că propunerile în cauză pentru un sistem european de asigurare a depozitelor (*European Deposit Insurance Scheme – EDIS*) vor consolida încrederea în sectorul bancar european în toate statele membre, deopotrivă;

2. subliniază faptul că există o legătură neechivocă între stabilitatea economică a statelor membre și stabilitatea băncilor care își au sediul în aceste state. Din acest motiv, sistemul unei uniuni bancare europene nu poate fi privit în mod izolat, ci trebuie să fie mereu însoțit de măsuri de guvernare economică la nivelul statelor membre, menite să creeze și să protejeze stabilitatea economică. În unele state membre, de exemplu, legile naționale privind insolvența conduc la proceduri excesiv de lungi, ceea ce a dus la întârzieri considerabile în obținerea unui titlu executoriu. Astfel de norme intră în conflict cu obiectivele propunerilor Comisiei, făcând cu mult mai dificilă sau chiar imposibilă rezoluția instituției financiare în cauză, în caz de răspundere;

3. în acest sens, salută eforturile depuse de Comisie în ceea ce privește uniunea bancară, menite să restabilească încrederea publică. Criza bancară și economică a scos în evidență deficiențe în sistemul bancar care trebuie eliminate în mod sistematic în etapa următoare. Directiva privind schemele de garantare a depozitelor (DSGD) din 2014 și Directiva privind redresarea și rezoluția instituțiilor bancare (DRRB) au avut o contribuție semnificativă în acest sens, dar nu au fost încă transpuse în toate statele membre. În acest sens, ar trebui remarcat faptul că propunerea prevede că statele membre ar trebui să mențină schemele de garantare a depozitelor (SGD) naționale, care au fost deja create, în paralel cu Fondul european comun, cel puțin până în momentul în care sistemul de asigurare completă bazat pe EDIS va fi devenit funcțional;

4. recunoaște că trecerea de la schemele de garantare a depozitelor de la nivel național la un sistem european reprezintă o tranziție fundamentală, un proces care, deși riscant, le-ar putea garanta cetățenilor Uniunii Europene siguranța depozitelor. Acest lucru presupune însă mai întâi efectuarea de către Comisie a unei evaluări a impactului, punerea în aplicare a Directivei privind schemele de garantare a depozitelor în toate statele membre și reducerea la minimum a riscurilor existente. Numai în acest fel se poate realiza nu numai o protecție a depozitelor, ci și o consolidare a stabilității financiare, reducând și mai mult dependența dintre bănci și datoria suverană;

5. este de părere că toate statele membre ar trebui să implementeze DSGD înainte de a lua în considerare punerea în aplicare a unui sistem european de asigurare a depozitelor. Acest lucru este deosebit de important având în vedere cerințele armonizate privind resursele financiare ale schemelor de garantare a depozitelor și posibilitatea de a utiliza fondurile (inclusiv măsurile preventive și cele referitoare la garantarea instituțiilor). Instituirea unui sistem european de asigurare a depozitelor fără armonizarea prealabilă a schemelor naționale de garantare ar însemna că acele state membre care încă nu au transpus DSGD nu ar avea niciun stimulent pentru a proceda în acest sens. EDIS nu trebuie în niciun caz să prevadă ca fondurile stabile și eficiente să fie răspunzătoare pentru scheme instabile, fără a avea o anumită influență asupra modului lor de gestionare a riscurilor. În această privință, ar trebui subliniat și faptul că DSGD prevede elaborarea unui raport privind cooperarea dintre schemele naționale de garantare a depozitelor până în 2019. Un astfel de raport ar fi o condiție prealabilă pentru introducerea unui sistem european de asigurare a depozitelor;

6. reiterează, în acest context, declarațiile făcute în Avizul privind măsurile de monitorizare a Raportului celor cinci președinți pe tema „Finalizarea Uniunii economice și monetare a Europei”;

7. constată că băncile din statele membre diferă foarte mult din punctul de vedere al formei, dimensiunii și metodelor de lucru. Există, de asemenea, o varietate de modele de structuri de proprietate și de administrare, fapt ce, la rândul său, înseamnă că pot exista diferențe semnificative în ceea ce privește orientarea strategică, riscurile asumate și modul în care acționează pe piață;

8. consideră că diversificarea acestor modele ar putea fi un avantaj în perioade de criză. Particularitățile naționale și regionale presupun existența permanentă a unei strategii adaptate situației specifice. Pentru a contribui nu doar la păstrarea, ci și la creșterea competitivității UE și a statelor sale membre, schemele existente care funcționează bine ar trebui să fie încorporate într-un sistem european de asigurare a depozitelor bancare;

9. consideră, de asemenea, că băncile europene joacă un rol semnificativ și pentru întreprinderile din Uniunea Europeană și din afara ei, contribuind, în calitate de fundament al economiei europene, la buna funcționare a pieței interne europene. Încrederea financiară a cetățenilor și a întreprinderilor în bănci și instituții financiare constituie o condiție esențială pentru investiții publice și private în statele membre;

Rolul băncilor publice în UE

10. recunoaște că, în ciuda efectelor devastatoare ale crizei bancare asupra economiei europene și asupra instituțiilor din diferite state membre, există o serie de cazuri în care activele cetățenilor au fost protejate în mod corespunzător chiar și în această situație;

11. subliniază faptul că, datorită obiectivelor urmărite și înrădăcinării la nivel local, băncile publice regionale și locale au reușit să păstreze nivelul de încredere publică chiar și în timpul crizei economice și bancare;

12. confirmă faptul că băncile locale și regionale nu sunt, în esență, orientate către obținerea de profit, ci acționează în interesul public general. La fel ca băncile de promovare din statele membre, și băncile locale și regionale acționează în primul rând în beneficiul cetățenilor și întreprinderilor de la fața locului. În cooperare cu autoritățile locale și regionale, ele joacă un rol important în construirea și menținerea infrastructurii de bază și în finanțarea IMM-urilor, a microîntreprinderilor și a întreprinderilor nou-înființate;

13. subliniază că băncile publice desfășoară activități cu risc scăzut și sunt reglementate la nivel național și local, fapt ce, *a priori*, exclude orice acumulare de operațiuni riscante sau de alte riscuri asociate activităților băncilor comerciale. Băncile publice nu sunt nicidecum responsabile de declanșarea crizei economice. Dimpotrivă, ele au asigurat adesea finanțarea sectorului public, în timp ce restul pieței financiare era aproape complet blocată;

14. din acest motiv, solicită ca propunerile Comisiei Europene să nu conducă la o dezavantajare a băncilor publice regionale și locale. Orientarea și metodele de lucru ale acestui tip de bănci nu trebuie să le aducă într-o poziție dezavantajoasă față de băncile mari, care operează la nivel transfrontalier. Același lucru este valabil și pentru băncile publice de promovare, bănci care diferă de alte instituții financiare prin natura obiectivelor și metodelor lor de lucru. Aceste diferențe ar trebui luate în considerare la calcularea contribuțiilor;

15. constată că, în multe cazuri, schemele naționale de garantare mai complexe, cum ar fi cea de garantare a instituțiilor de credit, pot constitui o completare utilă la simpla garantare a depozitelor. O astfel de schemă care, în caz de urgență, protejează nu numai activele cetățenilor, ci și, prin susținerea băncilor participante, instituția în ansamblu, consolidează încrederea cetățenilor și a economiei. În plus, un astfel de sistem ar putea fi folosit pentru a minimiza impactul restructurărilor asupra piețelor;

16. reamintește în acest context, în mod explicit, că propunerea Comisiei nu trebuie să conducă la o situație în care contribuțiile la un fond de garantare european măresc semnificativ sarcinile ce revin entităților care aparțin unei scheme de garantare funcționale, periclitând astfel existența acestor scheme de garantare deja consacrate;

Un accent mai puternic pe orientările pentru o mai bună legiferare

17. reamintește că, la 19 mai 2015, Comisia Europeană a prezentat o serie de orientări referitoare la un nou sistem privind o mai bună legiferare. În cadrul acestor orientări, înainte de publicarea unei propuneri, ar trebui consultate părțile interesate implicate, sub forma unei consultări publice cu privire la posibilele elemente ale propunerii. Acest tip de consultare publică, care joacă un rol important în legitimarea oricărui act legislativ european, dar și național sau regional, nu a avut loc pentru prezenta propunere referitoare la EDIS;

18. critică faptul că justificarea prezentată nu întrunește criteriile cerute în conformitate cu articolele 2 și 5 din Protocolul privind subsidiaritatea (Protocolul nr. 2 la Tratatul privind Uniunea Europeană), așa cum nu a fost efectuată nicio evaluare a impactului înainte de publicarea propunerii. Evaluările de impact reprezintă un element esențial al unei mai bune legiferări. Fără o evaluare prealabilă a consecințelor economice, sociale și politice pe marginea unei propuneri legislative, există riscuri în ce privește nu numai costurile considerabile, ci și efectele colaterale nedorite ale acesteia. În plus, publicarea rezultatelor unei evaluări de impact reprezintă o contribuție importantă la îmbunătățirea transparenței legislative;

19. îndeamnă, prin urmare, Comisia Europeană să remedieze omisiunile procedurale și să prezinte o justificare din punctul de vedere al subsidiarității, înainte ca propunerea să fie discutată de instituțiile implicate în procesul legislativ. Numai după examinarea tuturor alternativelor de reglementare și după o evaluare detaliată a impactului propunerii este posibil ca instituțiile implicate să obțină rezultate utilizabile în mod practic. Există îndoieli serioase cu privire la compatibilitatea propunerii Comisiei cu principiile subsidiarității și proporționalității;

20. subliniază, în acest context, că propunerea Comisiei nu ține seama de schemele de garantare a instituțiilor de credit. Consecințele pentru statele membre care au creat deja astfel de sisteme în cadrul transpunerii directivei din 2014 de reformare a schemelor de garantare a depozitelor vor fi, probabil, semnificative. În acest context, Comisia Europeană este invitată să explice modul în care aceste scheme vor fi tratate în cadrul noilor propuneri;

21. solicită includerea cotelor reale de calculare a contribuțiilor în textul propunerii și se opune stabilirii acestora, de către Comisie, prin intermediul unor acte delegate. Baza de calcul are un efect de orientare semnificativ asupra instituțiilor financiare în cauză și asupra stabilității schemelor de garantare a depozitelor și ar trebui, prin urmare, să fie stabilită cu implicarea Consiliului și Parlamentului European;

Un temei juridic adecvat pentru un sistem european de asigurare a depozitelor

22. este de părere că temeiul juridic utilizat pentru o astfel de propunere nu ar trebui să fie articolul 114 din TFUE, ci, mai degrabă, clauza privind competențele în cazuri neprevăzute în tratat, de la articolul 352 din TFUE. Articolul 114 din TFUE prevede luarea unor măsuri pentru armonizarea dispozițiilor legislative și a actelor administrative în vederea realizării pieței interne. Totuși, aceasta nu conferă Uniunii Europene competențe legislative de ordin general pentru piața internă, ci servește doar la a remedia deficiențele în funcționarea pieței interne cauzate de reglementările diferite de la o legislație națională la alta;

23. consideră că propunerea privind un sistem european de asigurare a depozitelor se concentrează în principal asupra stabilității financiare, ca bază a politicilor economice și monetare ale Uniunii și, prin urmare, că temeiul juridic ar trebui să fie articolul 352 din TFUE;

Politica financiară europeană – protecția activelor financiare ca prioritate

24. solicită, în primul rând, eliminarea riscurilor remanente din bilanțurile băncilor, înainte de punerea în practică a unui sistem european de asigurare a depozitelor. Propunerile pe care Comisia Europeană le-a înaintat până în prezent în această privință nu sunt suficient de precise. Din punct de vedere logic, un sistem de asigurare a depozitelor armonizat necesită măsuri specifice de atenuare a riscului, care ar trebui, în orice caz, să fie prezentate de Comisie înainte ca propunerile să fie discutate în continuare;

25. consideră că nu poate exista o soluție universală, din cauza diferențelor în ceea ce privește structura sectorului bancar în statele membre. În schimb, se recomandă ca schemele funcționale să fie menținute și integrate într-un sistem european. Propunerea nu ar trebui în niciun caz să solicite reorganizarea tuturor schemelor din statele membre, ceea ce ar presupune costuri semnificative și ar contribui la crearea unui nivel semnificativ de incertitudine privind funcționalitatea și securitatea respectivelor cerințe;

26. solicită o politică bancară europeană care să protejeze în întregime cetățenii Uniunii Europene și bunurile acestora. Un astfel de sistem trebuie, mai presus de toate, să restabilească și să mențină încrederea publicului în funcționarea sistemelor și piețelor financiare. Un sistem european de asigurare a depozitelor nu ar trebui însă să promoveze speculațiile cu risc ridicat sau să vină în sprijinul lor. În schimb, prioritară ar trebui să fie promovarea unei politici financiare solide, prin modele de instituții de credit care se justifică din punct de vedere macroeconomic;

27. consideră, de asemenea, că un sistem european de asigurare a depozitelor nu trebuie să ducă la defavorizarea instituțiilor financiare care operează în mod conservator. Acele bănci care desfășoară în principal operațiuni cu risc ridicat ar trebui să plătească o contribuție mai mare la schema de garantare și să fie supuse unor cerințe suplimentare, pentru a evita transferul răspunderii către instituții financiare mici, care își desfășoară activitatea în special în regim de risc scăzut sau care sunt active în finanțarea economiei reale doar la nivel local;

28. critică faptul că propunerea de regulament a Comisiei nu furnizează informații suficiente de detaliate în privința instituirii sistemului european de asigurare a depozitelor preconizat. De exemplu, nu este clar dacă, în ce moment și în ce măsură aceste fonduri pot fi folosite pentru măsuri preventive sau alternative. O garantare simplă a depozitelor poate acoperi despăgubirile pentru activele deponenților până la suma acoperită de garanție, fără ca acest lucru să scutească instituția financiară de asumarea răspunderii. Principala prioritate, atât din perspectivă economică, cât și din perspectivă politică, ar trebui să fie evitarea situației în care instituția financiară este obligată să își asume această răspundere.

Bruxelles, 12 octombrie 2016.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor

Markku MARKKULA

Avizul Comitetului European al Regiunilor — Un plan de acțiune al UE pentru economia circulară

(2017/C 088/16)

Raportor: Doamna Babette Winter (DE-PSE), secretar de stat pentru Europa și cultură al Cancelariei landului Turingia

Document de referință: Comunicarea Comisiei: „Închiderea buclei – un plan de acțiune al UE pentru economia circulară”

COM(2015) 614 final

PROPUNERI ȘI RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR

Observații generale

1. salută eforturile Comisiei de dezvoltare a unei economii durabile, cu emisii scăzute de dioxid de carbon, care să fie avansată din punct de vedere tehnologic, eficiență din punctul de vedere al utilizării resurselor și aptă să creeze pe termen lung avantaje competitive și locuri de muncă în Europa, prin consolidarea caracterului circular, în care valoarea produselor, a materialelor și a resurselor este menținută în ciclul de viață cât mai mult timp posibil;
2. subliniază că, pentru îndeplinirea acestor obiective, trebuie să existe în toate statele membre același cadru de acțiune, care să ofere, în conformitate cu Inițiativa privind locurile de muncă verzi și Agenda pentru noi competențe în Europa ⁽¹⁾, oportunități de ocupare a forței de muncă în noile nișe ale pieței muncii, create prin intermediul economiei circulare (construcții ecologice durabile, gestionarea deșeurilor etc.), precum și posibilități de calificare a lucrătorilor în funcție de nevoi. Prin măsuri de sprijin și formare corespunzătoare, ar fi posibilă reinserția multor șomeri pe piața forței de muncă, iar lucrătorilor, în general, li s-ar putea oferi noi oportunități;
3. subliniază faptul că multe din problemele cu care se confruntă producția și consumul în UE afectează alte părți ale lumii, în special țările în curs de dezvoltare și țările emergente, și că este de așteptat ca schimbările în modelul de producție și consum să producă efecte pozitive și în aceste țări. În acest sens, CoR își asumă responsabilitățile ce revin UE din punct de vedere politic, economic și social și recomandă, având în vedere și Agenda 2030 a Organizației Națiunilor Unite pentru dezvoltare durabilă, care a intrat în vigoare la 1 ianuarie 2016, să se pună accentul pe acțiuni care să garanteze la nivel internațional că și în afara UE sunt luate măsurile necesare de protecție și de conservare a resurselor;
4. subliniază că, pentru realizarea obiectivului ambițios al închiderii buclei în economie este necesară voința tuturor nivelurilor politice, astfel încât să fie luate măsurile necesare. Acestea includ proiectarea ecologică a produselor și a serviciilor, prevenirea generării de deșeuri, reciclarea materialelor și a componentelor, reutilizarea lor în același scop sau într-un scop diferit, precum și reducerea ingredientelor periculoase și eliminarea celor care împiedică reprelucrarea, pentru a spori posibilitățile de reparare, reciclare și actualizare, precum și caracterul durabil. De asemenea, sunt necesare o schimbare durabilă în percepția publică legată de această chestiune și de comportamentul consumatorilor, precum și crearea unei piețe stabile pentru produsele și materialele obținute din materii prime secundare;
5. sprijină Concluziile Consiliului privind planul de acțiune al UE pentru economia circulară ⁽²⁾, în care se solicită punerea în aplicare în timp util și ambițioasă a planului de acțiune privind economia circulară al Comisiei, precum și ideea că trecerea la o economie circulară necesită un angajament pe termen lung și acțiuni într-o gamă largă de domenii de politică în UE și la toate nivelurile de guvernare din statele membre, inclusiv implicarea activă a tuturor nivelurilor de guvernare, împreună cu toți actorii economici și sociali, precum și cu cetățenii;

⁽¹⁾ COM(2014) 446 final, COM(2016) 381 final.

⁽²⁾ Concluziile Consiliului Mediu din 20 iunie 2016, http://www.consilium.europa.eu/en/meetings/env/2016/06/st10444_en16_pdf/.

6. subliniază, în acest sens, că serviciile de gestionare a deșeurilor sunt prestate deseori sub formă de servicii de interes economic general, în sensul articolului 14 din TFUE, iar Protocolul nr. 26 privind serviciile de interes general oferă autorităților locale și regionale, printre altele, o marjă de apreciere amplă cu privire la acest tip de servicii. Acest lucru permite elaborarea și utilizarea unor soluții de gestionare a deșeurilor optime pentru nivelul local și regional;
7. subliniază faptul că actorii și sectoarele trebuie să coopereze în mod eficient pentru crearea unei economii circulare pe scară largă. Prin înființarea, în diferite sectoare, a unor platforme și clustere de colaborare a întreprinderilor cu factorii de decizie politică, s-ar putea asigura: dezvoltarea în comun a produselor; transparența, grație informaticii și schimbului de informații; sisteme comune de colectare a datelor; standarde sectoriale; armonizarea stimulentei și mecanismelor de intermediere;
8. consideră că, în vederea introducerii unei schimbări reale de paradigmă, economia circulară în ansamblu trebuie să se bazeze pe o strategie care să urmărească cele mai bune soluții de mediu pe parcursul întregului ciclu de viață (*cradle-to-cradle*), indiferent de forma actuală a diferitelor reglementări juridice, strategii și instrumente care trebuie dezvoltate în continuare și modificate ori completate corespunzător, astfel încât să servească la îndeplinirea obiectivului general;
9. este convins că acest lucru poate fi realizat numai dacă în proiectele pe termen scurt identificate în planul de acțiune sunt prevăzute și obiective pe termen mediu și lung concrete și realiste, care să permită tuturor părților să efectueze planificarea necesară în siguranță și pe baze fiabile și să creeze condițiile de infrastructură;
10. prin urmare, recomandă ca, ținând seama de durata proceselor de elaborare și de punere în aplicare a politicilor, termenul avut în vedere să fie anul 2050 ⁽³⁾, cu stabilirea unor obiective și acțiuni intermediare, în perspectiva anului 2030;
11. consideră că un prim pas important îl constituie efectuarea unui bilanț critic, care să identifice domeniile în care programele, subvențiile și măsurile de reglementare sunt inefficiente sau chiar contraproductive, precum și problemele prioritare care trebuie abordate într-o anumită perioadă;
12. consideră că programele de cercetare, măsurile de sprijin și instrumentele pe baze voluntare au un impact redus și nu pot avea decât un rol auxiliar în abordarea corespunzătoare a provocărilor cu care urmează să se confrunte UE. Ca exemplu de eficacitate limitată, este menționat sistemul comunitar de management de mediu și audit EMAS, înființat în urmă cu 20 de ani și la care au participat doar în jur de 4 000 de întreprinderi și entități nonprofit, cu aproximativ 10 000 de situri în întreaga UE. Pe de altă parte, există aproximativ 30 de milioane de întreprinderi care nu au optat pentru utilizarea acestui instrument;
13. recomandă elaborarea unor cerințe legislative ambițioase, care să fie însoțite de măsuri de sprijin. Totodată, ar trebui avute în vedere abordări inovatoare, cum ar fi *Top Runner* ⁽⁴⁾. Acest lucru ar fi nu numai în beneficiul resurselor naturale și al climei, ci și în avantajul consumatorilor, care, pe termen lung, ar avea de suportat costuri mai scăzute, precum și al economiei, care ar dobândi, prin avansul de inovare, avantaje față de economiile concurente;
14. observă că autoritățile locale și regionale (ALR) au adoptat diverse inițiative vizând utilizarea eficientă a resurselor și economia circulară. Aceste inițiative reprezintă exemple de bune practici, care pot fi urmate și de alte autorități. Comisia ar trebui să sprijine platformele existente dedicate schimburilor de experiență;
15. regretă faptul că problema educației și a conștientizării nu joacă niciun rol în planul de acțiune și invită Comisia ca, împreună cu statele membre și cu autoritățile locale și regionale și alți parteneri să ia măsuri în acest sens și să stimuleze dezvoltarea și partajarea cunoștințelor și bunelor practici, în vederea sporirii sensibilizării; în acest context, salută crearea unor module de specializare specifice în cadrul cursurilor universitare relevante și a unor cursuri de formare adecvate, prin strânsa cooperare a întreprinderilor cu cercetarea și sistemul de învățământ;

⁽³⁾ Rezoluția Parlamentului European din 9 iulie 2015 „Utilizarea eficientă a resurselor: tranziția spre o economie circulară” [2014/2208(INI)].

⁽⁴⁾ CdR 140/2011.

Proiectarea produselor și procesul de producție

16. ia notă de faptul că Comisia se bazează pe strategii consacrate și că, în multe domenii, lipsesc măsurile concrete, precum, de exemplu, criteriile uniforme de aplicare și de transpunere a acestor strategii. Viitoarea propunere legislativă privind responsabilitatea extinsă pentru produs ar trebui să specifice și modul în care se va desfășura internalizarea de către producători a tuturor costurilor produselor, de-a lungul întregului lanț de creare a valorii economice;

17. recomandă ca, în vederea realizării obiectivelor generale și a coerenței între toate domeniile de politică, în procesul de reexaminare a autorizațiilor privind ajutoarele de stat, să fie incluse proceduri care să garanteze că nu va fi acordat niciun ajutor pentru producție sau produs în cazul în care nu sunt respectate cerințele în materie de proiectare ecologică;

18. subliniază faptul că se impune o revizuire aprofundată a cerințelor de proiectare ecologică⁽⁵⁾ și că ar trebui avută în vedere stabilirea unor cerințe de proiectare ecologică specifice produselor și sectoarelor;

19. în acest sens, invită Comisia Europeană să prezinte, cât mai curând posibil, un plan de lucru ambițios pentru proiectarea ecologică, în vederea punerii în aplicare a Directivei 2009/125/CE a Parlamentului European și a Consiliului (Directiva privind proiectarea ecologică), care trebuia să acopere perioada 2015-2017;

20. subliniază că deșeurile și subprodusele rezultate din procesul de producție pot fi folosite ca materii prime secundare pentru alte procese și că, în acest sens, există încă un potențial ridicat în sensul simbiozei industriale, în vederea unei economii cu adevărat circulare, în special în cazul întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-urilor), care alcătuiesc coloana vertebrală a economiei în numeroase regiuni. Trebuie ca obstacolele normative din calea IMM-urilor să fie limitate, pe cât posibil, și menținute la un nivel cât mai mic în cadrul noilor reglementări. Astfel, ar trebui adoptate măsurile de stabilire a criteriilor de declarare a subproduselor sau de declarare a sfârșitului ciclului de viață a deșeurilor, conform prevederilor articolului 5 alineatul (2) și ale articolului 6 alineatul (2) din Directiva-cadru privind deșeurile;

21. recomandă Comisiei și statelor membre să adopte norme obligatorii aplicabile și operatorilor economici cu privire la achizițiile durabile și la cooperarea de-a lungul lanțului de creare a valorii economice, în cazul în care angajamentele asumate nu sunt îndeplinite la termen sau pe deplin. Acest lucru ar trebui realizat în consultare cu autoritățile locale și regionale;

22. menționează că, în ciuda utilizării reduse a EMAS subliniate la punctul 12, acest instrument are în fond un mare potențial pentru identificarea și centralizarea fluxurilor (ineficiente și/sau dăunătoare mediului) de materiale în procesele (de producție) și, prin urmare, salută faptul că, în cadrul planului de acțiune, Comisia are în vedere îmbunătățirea acestui instrument în avantajul întreprinderilor, în special al IMM-urilor. În plus, reamintește că, datorită transparenței și controlului integrate în mod sistematic în acest sistem unitar de management, EMAS constituie și o modalitate excelentă de verificare a unor astfel de fluxuri;

23. recomandă deci ca, în calitatea sa de instrument de acțiune voluntară, sistemul EMAS să primească un loc mai important decât până acum în alte acte legislative și măsuri de punere în aplicare conexe, pentru a dispune de o modalitate credibilă de verificare a informațiilor și a probelor necesare;

Consumul

24. subliniază că problema ciclurilor de viață tot mai scurte ale produselor, cum ar fi echipamentele electronice și îmbrăcămintea, comportamentul consumatorilor și tendințele sociale au o relevanță mai mare decât cea percepută și decât uzura morală reală;

25. în acest context, în special social și etic, insistă asupra faptului că Comisia, statele membre și în special, autoritățile locale și regionale, ca nivel politic cel mai apropiat de cetățeni, trebuie să ia măsuri în domeniul învățământului, al formării și al calificărilor, pentru a îmbunătăți substanțial percepția și înțelegerea, atât de către public, cât și de către întreprinderi, a legăturilor dintre consumul durabil și cel nedurabil, a prevenirii generării de deșeurii și a conservării resurselor și mediului, precum și a răspunderii producătorilor, a proiectării produselor și a publicității pentru acestea. Recomandă ca astfel de teme să fie introduse și consolidate prin programe educaționale și campanii de informare;

⁽⁵⁾ CdR 4083/2014, Rezoluția Parlamentului European 2014/2208/(INI).

26. recomandă să fie prezentat în mod transparent și în întregime impactul produselor asupra mediului, printr-o etichetare corespunzătoare, ținând seama de experiența acumulată cu privire la etichetele existente. Eticheta trebuie să fie simplă și inteligibilă, iar informațiile pe care le conține trebuie să fie transparente și verificabile;

27. consideră că abordarea prin amprenta de mediu a produselor este adecvată, dar subliniază că pentru dezvoltarea sa metodologică sunt încă necesare eforturi semnificative și că ea poate contracara eficient diversitatea etichetelor și lipsa de transparență subsecventă numai dacă este general obligatorie. În acest scop, amprenta de mediu trebuie să fie ușor de utilizat de fabricanții produselor respective, fără ca prin aceasta să-și piardă relevanța și caracterul controlabil, făcând obiectul unor verificări ale competitivității și proporționalității. În acest sens, ar fi utilă crearea unei mărci europene pe baza căreia să se clădească o reputație clară și pozitivă, în scopul de a deschide noi uși pentru economia circulară. Fiind necesare o strategie de marcă și comunicarea aferentă, trebuie pus în aplicare un plan care să confere un caracter tangibil strategiei, cum ar fi programe de îmbunătățiri și campanii publicitare la nivel european;

28. îndeamnă Comisia și statele membre ca, pe termen mediu, să restructureze sistemul de impozitare, consumul de materii prime primare urmând să fie impozitat mai mult decât consumul de materii prime, materiale și componente secundare reutilizabile, oferind astfel un stimulent pentru creșterea semnificativă a reutilizării materiilor prime, materialelor și componentelor deja introduse în circuitul economic, în loc să fie utilizate materii prime primare noi; Directiva TVA ar putea fi revizuită astfel încât să nu împiedice diferențierea cotelor de TVA în acest scop; Ar trebui ca, în cooperare cu autoritățile locale și regionale, Comisia și statele membre să depună mai multe eforturi pentru a promova utilizarea materiilor prime secundare, a materialelor și a componentelor secundare, inclusiv prin utilizarea altor instrumente economice adecvate;

29. recunoaște faptul că achizițiile publice verzi (*green public procurement* – GPP) pot constitui un motor important pentru economia circulară, dată fiind ponderea mare pe care o au în PIB. CoR subliniază că ALR au o pondere foarte mare în volumul achizițiilor publice din UE și, prin urmare, joacă un rol esențial în materie de GPP. Acest lucru va stimula creșterea și economia verde și va deschide posibilități ample în materie de ocupare a forței de muncă, putând îmbunătăți aplicarea Planului de acțiune verde pentru IMM-uri și a Inițiativei privind locurile de muncă verzi ⁽⁶⁾;

30. constată că, de mulți ani, lipsește o aplicare consistentă a GPP și, prin urmare, salută orice inițiativă a Comisiei privind o punere în aplicare mai eficientă a politicilor de achiziții; subliniază faptul că, în domeniul achizițiilor publice, este important să se țină seama nu numai de prețul cel mai scăzut, ci și de așa-numita „ofertă cea mai avantajoasă din punct de vedere economic”. Aceasta înseamnă un accent mai mare pe cumpărarea unor soluții cu un cost total de viață mai redus, cu performanțe tehnologice solide și care, per ansamblu, sunt mai sustenabile; astfel de practici ar trebui incluse în reglementările privind fondurile structurale, întrucât reprezintă o modalitate de a crește desfacerea de materii prime secundare pe piață;

31. ia act de faptul că acele state membre ale UE care au pus în aplicare noile norme ale UE privind achizițiile publice ⁽⁷⁾ sunt în măsură să ofere mai multe oportunități pentru achiziții durabile, competitive, generatoare de inovații și transparente, cu reguli mai inteligente și un număr mai mare de proceduri electronice. Consideră că este nevoie de o mai mare sensibilizare în rândul întreprinzătorilor (în special în rândul IMM-urilor) cu privire la noile norme ale UE privind achizițiile publice;

32. îndeamnă Comisia și statele membre să propună orientări și să prezinte propuneri pentru încurajarea utilizării GPP. Manualul *Buying green! A handbook on green public procurement* („Să cumpărăm verde! Manual privind achizițiile publice ecologice”), publicat de Comisia Europeană, reprezintă un început adecvat în acest sens; solicită, de asemenea, includerea, într-o formă clară, în acest manual, a unei liste de materii prime secundare eligibile pentru GPP, precum și a unei liste a produselor care au fost fabricate din aceste materii și materiale, liste care să fie actualizate în mod regulat;

33. în perspectiva viitoarelor modificări aduse cadrului juridic al UE intrat în vigoare în 2016, solicită includerea obligatorie a GPP în procedura de atribuire a contractelor de achiziții publice în cazul în care acestea depășesc pragurile stabilite pentru procedurile de licitație la nivelul UE și în cazul proiectelor finanțate din fonduri publice. GPP trebuie puse în aplicare în cadrul programelor de finanțare ale UE, astfel încât proiectele să funcționeze ca model și stimulent în vederea utilizării GPP;

⁽⁶⁾ COM(2014) 440 final, COM(2014) 446 final.

⁽⁷⁾ Directivele 2014/23/UE, 2014/24/UE, 2014/25/UE.

34. recomandă în acest sens ca, în vederea asigurării coerenței legislației UE și, în conformitate cu recomandarea de la punctul anterior, Directiva privind achizițiile publice (2014/24/UE) să fie revizuită, astfel încât în domeniul achizițiilor publice să fie de principiu preferate produsele eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor și soluțiile durabile, iar în cazul în care sunt respinse, refuzul să fie justificat; recomandă organizarea unei monitorizări în cadrul căreia, ținându-se seama de întregul lanț al creării de valoare economică, să fie evaluate costurile asociate cu atribuirea contractelor de achiziții publice convenționale, care au la bază exclusiv criteriul rentabilității pe termen scurt, și să fie comparate cu costurile GPP; recomandă, de asemenea, să fie elaborate sisteme de anunțare a deschiderii procedurii de achiziții publice, care să ofere date comparative cu privire la diferite proiecte și la criteriile pe care trebuie să le îndeplinească fiecare, dacă este necesar;

Eliminarea deșeurilor

35. sprijină Comisia în intenția sa de a îmbunătăți cooperarea cu statele membre pentru a asigura o mai bună punere în aplicare a legislației UE privind deșeurile și subliniază că ALR au de jucat un rol important. Așadar, CoR invită Comisia să se asigure că statele membre vor implica îndeaproape ALR în măsurile tehnice și fiscale necesare, precum și în schimbul de bune practici;

36. își reiterează apelul către Comisia Europeană și statele membre de a încuraja introducerea unor procese de reciclare de înaltă calitate, în special în regiunile mai puțin dezvoltate, și de a accelera introducerea de instrumente economice, cum ar fi principiul „poluatorul plătește”, taxele de depozitare a deșeurilor la groapa de gunoi și schemele de plată în funcție de cantitatea de deșeuri produsă⁽⁸⁾;

37. subliniază faptul că, având în vedere diferențele existente între regiunile și statele membre din UE în îndeplinirea obiectivelor stabilite în actuala legislație europeană în domeniul gestionării deșeurilor, este foarte importantă încurajarea cooperării și diseminării exemplurilor de bune practici în domeniu, astfel încât statele membre și regiunile mai puțin performante să fie sprijinite în îndeplinirea obiectivelor finale, în special în cazul regiunilor cu o densitate scăzută a populației, al regiunilor insulare și al celor ultraperiferice, care se caracterizează printr-o presiune ridicată a populației și prin distanțe mari până la centrele de tratare, dat fiind că, în regiunile respective, este practic imposibilă îndeplinirea obiectivului de eliminare totală a deșeurilor;

38. subliniază necesitatea de a implica în mai mare măsură consumatorii în toate măsurile privind eliminarea deșeurilor. În acest scop, autoritățile locale și regionale responsabile de procesele de tratare a deșeurilor municipale solide ar trebui să pună la dispoziție informații transparente cu privire la aceste procese și la monitorizarea reciclării tuturor materialelor, pentru a implica mai îndeaproape consumatorii în eliminarea corectă sau reciclarea acestora;

39. subliniază că un factor important pentru competitivitatea IMM-urilor pe piața unică europeană îl reprezintă asigurarea unor condiții de concurență echitabile în aplicarea dispozițiilor privind eliminarea deșeurilor;

40. salută intenția Comisiei de a aborda rolul valorificării conținutului lor energetic în politicile privind energia și clima. CoR subliniază că fundamentul îl constituie ierarhia deșeurilor stabilită de UE în scopul reducerii la minimum a fluxului de deșeuri și abordarea bazată pe ciclul de viață și că modelul economiei circulare cu o rată înaltă a reutilizării și a reciclării nu trebuie să fie compromis de valorificarea energetică⁽⁹⁾;

41. subliniază, în continuare, că deșeurile care nu pot fi evitate sau reciclate ar trebui să fie tratate în instalații termice cu un grad ridicat de eficiență energetică („Waste to Energy” – valorificarea energetică a deșeurilor), în special în cazul utilizării simultane a energiei, evitându-se supradimensionarea instalațiilor de eliminare sau incinerare a deșeurilor;

42. sprijină ferm intenția Comisiei Europene de a accelera punerea în aplicare a versiunii revizuite a Regulamentului privind transferurile de deșeuri, contracarând astfel exportul ilegal de deșeuri provenite de la consumatorii finali și transportul deșeurilor la instalații de tratare necorespunzătoare din UE sau din afara acesteia. În activitatea ei, Comisia Europeană ar trebui să implice îndeaproape autoritățile locale și regionale competente, promovând dezvoltarea unui sistem de schimb electronic de date pentru transporturile de deșeuri și elaborând orientări pentru planificarea corespunzătoare a controalelor, solicitare care a fost introdusă în cea mai recentă revizuire a directivei;

Stimularea pieței de materii prime secundare

43. în principiu, consideră că stabilirea unor standarde de calitate trebuie să răspundă cerințelor industriei care folosește respectivele materii, deoarece numai producătorii știu ce calitate trebuie să aibă materiile prime și materialele necesare producției. În acest sens, Comitetul subliniază că nu originea, ci calitatea unui produs trebuie să fie factorul determinant;

⁽⁸⁾ CdR 4083/2014.

⁽⁹⁾ CdR 3751/2013.

44. consideră însă că este de responsabilitatea Comisiei să identifice și să îndepărteze barierele juridice care împiedică sau îngreunează utilizarea materiilor prime secundare, în măsura în care nu intră în conflict cu aspecte relevante legate de siguranță (de exemplu poluanți, epizootii, igienă);

45. salută angajamentul Comisiei de a stabili interfețele dintre legislațiile privind substanțele chimice, produsele și deșeurile și este de părere că acest lucru trebuie să aibă loc cât mai curând posibil. În acest context, Comitetul subliniază că înlocuirea substanțelor periculoase și a celor toxice cu alternative sigure existente sau care urmează să fie dezvoltate, precum și trasabilitatea substanțelor chimice periculoase în lanțul de creare a valorii economice și în circuitul materialelor sunt aspecte indispensabile pentru buna funcționare a economiei circulare;

Domeniile prioritare

46. salută accentul pus de Comisie pe domeniul materialelor plastice, face trimitere la Avizul „Cartea verde privind strategia europeană în materie de deșeuri de plastic aflate în mediul înconjurător”⁽¹⁰⁾ și subliniază că, în ceea ce privește utilizarea materialelor plastice în anumite domenii, trebuie puse în aplicare norme pentru a facilita reciclarea sau reducerea utilizării lor în anumite domenii. Materialele plastice care conțin substanțe nocive pentru mediu și sănătate nu ar trebui reutilizate sau reciclate, în cazul în care substanțele nocive nu pot fi extrase prin prelucrare și nu pot fi scoase din circuitul materialelor. Materialele plastice care conțin substanțe nocive ar trebui retrase din circulație, de exemplu prin incinerare. Comisia ar trebui să țină seama de acest aspect atunci când stabilește norme și valori-țintă. În plus, ar trebui să ia măsuri, astfel încât producția primară să renunțe cât mai curând cu putință la substanțe nocive pentru mediu și sănătate;

47. atrage atenția asupra faptului că multe materiale noi combinate pot avea efecte pozitive asupra mediului (cum ar fi capacitatea de izolare, masa redusă etc.), dar, pe de altă parte, pot conduce la noi provocări pe parcursul ciclului lor de viață, legate de reutilizare, reciclare sau eliminare;

48. critică faptul că teme importante, precum aruncarea de gunoarie pe domeniul public și percolarea materialelor plastice, nu sunt abordate mai detaliat în planul de acțiune și, prin urmare, îndeamnă Comisia să acorde spațiu suficient acestor aspecte în strategia privind materialele plastice în economia circulară, anunțată pentru 2017, stabilind obiective clare în vederea soluționării problemelor;

49. încurajează Comisia și statele membre să promoveze inițiative orientate spre piață, pentru a accelera utilizarea materialelor reciclate prin conceperea unor stimulente economice și fiscale pentru întreprinderile care adoptă modele de afaceri bazate pe economia circulară și pentru consumatorii care achiziționează produse și servicii care sprijină această economie;

50. consideră că reducerea deșeurilor alimentare este un domeniu important al economiei circulare, atât din punct de vedere economic, cât și din punct de vedere ecologic și etic și face referire, în acest context, la avizele sale din cadrul pachetului legislativ și la avizul din proprie inițiativă privind risipa de alimente⁽¹¹⁾;

51. consideră că măsurile de prevenire a risipei de alimente de-a lungul lanțului de creare a valorii economice nu cad doar în sarcina statelor membre, a ALR și a întreprinderilor; Comisia Europeană și alte instituții ale UE joacă un rol decisiv în acest sens, dată fiind legătura acestui subiect cu alte domenii de politică (de exemplu, condiții de sănătate/protecția consumatorilor, comerțul, subvențiile agricole);

52. consideră că, în special în domeniul construcțiilor, este absolut necesară o evaluare holistică, din cauza volumului mare de deșeuri asociate cu acest domeniu și a complexității tot mai mari a acestora. În cazul materialelor de construcție, proiectarea ecologică trebuie să ia în considerare întregul ciclu de viață al produsului și, prin urmare, pentru această categorie de produse trebuie să fie abordată mai aprofundat; deși interesul pe care îl prezintă sporirea eficienței în utilizarea resurselor în sectorul construcțiilor din UE este indiscutabil, diferitele abordări naționale publice și private măresc complexitatea mediului de lucru pentru toate părțile interesate. Lipsa de obiective, indicatori și date comune, precum și lipsa de recunoaștere reciprocă a diferitelor abordări ar putea să anuleze rapid progresele înregistrate până în prezent și să conducă la denaturări pe piața internă în ceea ce privește planificarea, proiectarea, construirea și fabricarea;

⁽¹⁰⁾ CdR 3751/2013.

⁽¹¹⁾ CdR 6646/2015.

53. este de părere că, aplicând principiile economiei circulare la sectorul imobiliar și la sectorul construcțiilor, este necesar să se ia în considerare proiectarea „în straturi”, colectând separat materialele și componentele și ținând seama deja, pe durata construcției, de procesele de demontare și de adaptabilitate. În acest sens, trebuie să fie implicat sectorul industrial respectiv, să fie redefinite deșeurile drept o resursă valoroasă, iar clădirile să devină „bănci de materiale” pentru generațiile viitoare. Acest obiectiv poate fi îndeplinit prin realizarea unor structuri ale materialelor și prin componente care să poată fi demontate, parțial sau complet, pentru ca diversele lor elemente să poată fi reutilizate, materialele să poată fi recuperate, iar clădiri întregi să poată fi reconstruite în alt loc;

54. subliniază că, la nivel regional, este important ca deșeurile rezultate din construcții civile să fie tratate în regim de economie circulară, deoarece, nefiind rentabil să fie transportate de pe loc din cauza volumului și masei, ele rămân în general în regiunea în care au fost produse;

55. consideră că sectorul construcțiilor este un domeniu important de acțiune pentru administrațiile publice de la toate nivelurile, deoarece, fiind atât proprietari ai clădirilor publice, cât și responsabili pentru crearea și întreținerea infrastructurii, ele ar trebui deschidă drumul pentru accesul larg pe piață al unor metode și produse inovatoare și ecologice, cum ar fi agregatele secundare provenite din deșuri de construcții civile și rutiere și din demolări⁽¹²⁾;

56. subliniază că autoritățile locale și regionale pot juca un rol deosebit de important în autorizarea activităților de construcție și de demolare și că trebuie să primească sprijin prin orientări din partea UE pentru integrarea economiei circulare în acest sector;

57. reiterează faptul că, pentru ALR din UE, este importantă elaborarea unor indicatori de evaluare a performanței de mediu pe durata ciclului de viață a clădirilor și că aceasta este o condiție necesară pentru elaborarea unor standarde și obiective comune de protecție a mediului în sectorul construcțiilor. ALR ar trebui să fie implicate în elaborarea acestor indicatori⁽¹³⁾;

58. constată că tema produselor farmaceutice și a nanomaterialelor eliberate în mediul înconjurător ca deșuri sau ca produse de reacție lipsește din planul de acțiune și arată că aceasta ar trebui abordată rapid ca viitoare prioritate, cu strategii corespunzătoare;

Inovarea, investițiile și alte acțiuni orizontale

59. salută angajamentul Comisiei, asumat în planul de acțiune, de a sprijini statele membre și ALR în consolidarea acțiunilor legate de economia circulară, prin măsuri orientate în acest sens și prin acordarea de sprijin pentru elaborarea unor proiecte de economie circulară, folosind diferite instrumente de finanțare ale UE, cum ar fi fondurile structurale și de investiții europene, FEIS, LIFE, Orizont 2020 și COSME; subliniază necesitatea de a spori sinergiile dintre diferite fonduri și programe și de a simplifica utilizarea acestora. Solicită o abordare de tip ghișeu unic;

60. în acest sens, subliniază că instrumentele financiare nu sunt întotdeauna în concordanță cu nevoile regiunilor și ale ALR și solicită ca aceste instrumente să fie orientate către necesitățile declarate de ALR și către posibilitățile lor financiare și administrative; măsurile și instrumentele trebuie adaptate la diferitele realități locale ale regiunilor Europei, ținând seama, în mod concret, de densitatea populației și de răspândirea sa pe teritoriu;

61. constată că programele operaționale din cadrul fondurilor structurale și de investiții europene au fost stabilite înaintea planului de acțiune și, prin urmare, investițiile necesare pentru economia circulară nu ar putea fi programate în așa fel încât să facă posibilă și aplicarea unor proiecte mai mici privind reducerea deșeurilor, dezvoltarea de rețele de reutilizare, reparare și economie colaborativă, privind testarea unor noi metode de sortare și tratare a deșeurilor sau privind consolidarea capacităților IMM-urilor și sensibilizarea publicului;

62. prin urmare, invită Comisia ca, în următoarea perioadă de programare, să țină seama mai mult de aceste aspecte și, în general, să facă din tema economiei circulare o prioritate în procesul de alocare a fondurilor structurale și de investiții din viitoarele perioade de programare, așa cum s-a procedat până în prezent cu tema schimbărilor climatice;

⁽¹²⁾ Documentul de lucru al serviciilor Comisiei „Criteriile UE privind GPP pentru proiectarea, construcția și gestionarea clădirilor de birouri” din 20 mai 2016, SWD(2016) 180 final.

⁽¹³⁾ CdR 4084/2014.

63. cere Comisiei Europene să sprijine, în cadrul economiei circulare, utilizarea tehnologiilor disruptive, care ar putea schimba masiv sau înlătura întregi segmente de piață, pentru a spori valorificarea cunoștințelor;

Monitorizare și guvernare

64. invită Comisia Europeană să prezinte Comitetului Regiunilor în mod regulat rapoarte intermediare privind stadiul punerii în aplicare a planului de acțiune, pentru a discuta cu acesta progresele înregistrate și pentru a analiza posibilitatea de a solicita avize prospective Comitetului Regiunilor, care să îi permită acestuia să contribuie deja în faza de elaborare a politicilor.

Bruxelles, 12 octombrie 2016.

*Președintele
Comitetului European al Regiunilor*

Markku MARKKULA

Avizul Comitetului European al Regiunilor — O strategie a UE pentru încălzire și răcire

(2017/C 088/17)

Raportor: Doamna Daiva Matonienė (LT-CRE), membră a Consiliului Local Šiauliai

Document de referință: Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – O strategie a UE pentru încălzire și răcire

COM(2016) 51 final

RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR

Observații generale

1. salută propunerea Comisiei Europene ca sistemele de încălzire sau răcire să fie considerate parte a sistemului energetic public și ia notă de faptul că, pentru prima dată, sectorul încălzirii este evidențiat ca domeniu de interes major în cadrul sectorului energetic, care va contribui în mod considerabil la creșterea independenței energetice, la asigurarea securității energetice, la atingerea obiectivelor legate de schimbările climatice și la reducerea cheltuielilor consumatorilor;
2. consideră că nu pot exista soluții universale pentru a garanta durabilitatea sectorului sistemelor de încălzire și răcire și subliniază că trebuie folosită o gamă largă de soluții și tehnologii, adaptate fiecărui caz în parte și sectorului în ansamblu, pentru a obține rezultate reale;
3. observă, totuși, că strategia are un caracter foarte general, este lipsită de claritate și nu precizează într-un mod suficient de concret cum și în ce direcție trebuie dezvoltat sectorul încălzirii și răcirii, ce măsuri concrete trebuie luate pentru atingerea obiectivelor stabilite, ce impact vor avea aceste măsuri asupra autorităților locale și regionale, a întreprinderilor și a consumatorilor (gospodăriilor) sau ce norme privitoare la sprijinul financiar și la stimulente ar trebui să se aplice în lumina obiectivelor legate de aprovizionarea durabilă cu energie;
4. subliniază faptul că UE este încă foarte dependentă de importurile de energie. Încălzirea și răcirea acoperă în prezent 50 % din consumul anual de energie al UE. Defalcat, ele reprezintă 59 % din consumul total de gaz și 13 % din totalul consumului de petrol în Europa⁽¹⁾. Aceste cifre prezintă un mare potențial pentru economisirea energiei. Pentru concretizarea acestui potențial, este necesar să se ia măsuri pentru a restructura sectorul încălzirii și răcirii și a garanta eficiența acestuia;
5. susține propunerea Comisiei Europene, potrivit căreia sectorul încălzirii și răcirii ar putea fi încorporat în planurile de acțiune naționale în materie de energie și schimbări climatice ale statelor membre, care sunt parte integrantă a guvernanței uniunii energetice;
6. subliniază că legislația UE – cum ar fi Directiva privind eficiența energetică, Directiva privind performanța energetică a clădirilor și Directiva privind energia din surse regenerabile – care prevăd măsuri specifice în domeniul producției sau al consumului de energie, sunt importante pentru dezvoltarea sectorului încălzirii și răcirii; prin urmare, subliniază că viitoarele revizuirii ale legislației ar trebui să țină seama de rolul central al autorităților locale și regionale în acest sector și în special de recomandările din prezentul aviz;
7. observă că tendința mondială de a diminua folosirea energiei din surse neregenerabile, schimbările climatice la nivel global și accentul tot mai puternic pus pe calitatea mediului și sănătatea umană definesc orientarea conceptelor moderne în sectorul construcțiilor și principalul lor punct focal: economisirea și utilizarea eficientă a energiei și impactul asupra mediului și a sănătății umane;

⁽¹⁾ https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/1_EN_ACT_part1_v14.pdf

8. consideră că strategia va permite statelor membre să-și evalueze obiectiv deciziile politice și administrative pe care le-au luat până în prezent în sectorul termoficării centralizate și să încurajeze dezvoltarea acestui sector prin modernizarea sistemelor de încălzire, renovarea clădirilor, trecerea de la gaze naturale la combustibili din surse de energie regenerabile sau la alți combustibili obținuți folosind energie curată, precum și prin asigurarea capacității de conectare a unor noi utilizatori; astfel, serviciul ar deveni și mai puțin costisitor, s-ar reduce cheltuielile consumatorilor și s-ar asigura aer mai curat în orașe;

9. solicită Comisiei Europene să evalueze strategiile UE de dezvoltare a unui sector al încălzirii și răcirii durabil. Un exemplu care ilustrează lipsa de coerență dintre diferitele elemente ale legislației UE este Regulamentul delegat (UE) nr. 244/2012 al Comisiei ⁽²⁾ de completare a Directivei europene privind performanța energetică a clădirilor. Regulamentul delegat permite să se scadă energia termică și electrică regenerabilă din necesarul de energie primară, dacă este produsă la fața locului, dar nu și în cazul în care este furnizată prin producție centralizată de energie. Această incoerență riscă să compromită posibilitatea unor sisteme de termoficare și de răcire urbană și de cogenerare și s-ar putea dovedi contraproductivă pentru îndeplinirea obiectivelor referitoare la promovarea energiei din surse regenerabile, la pierderile și la reducerea emisiilor de CO₂; consideră că accentul principal al performanței energetice a clădirilor ar trebui să fie pus pe utilizare/necesarul de energie a clădirii;

10. invită Comisia Europeană să consilieze statele membre, ținând seama de potențialul fiecăruia, pentru a dezvolta un sector al încălzirii și răcirii durabil prin desfășurarea de tehnologii eficiente, promovând inovarea și eliminând obstacolele juridice și administrative;

11. regretă faptul că rolul autorităților locale și regionale nu este bine definit în această strategie și subliniază că aceste autorități sunt principalele instituții responsabile pentru sectorul încălzirii și răcirii. Autoritățile locale nu numai că sunt implicate în dezvoltarea și gestionarea infrastructurii, dar se și numără printre cei mai mari consumatori de energie;

12. subliniază faptul că autoritățile locale și regionale se străduiesc pe cât posibil să contribuie la realizarea obiectivelor în materie de energie durabilă. Multe orașe de pe teritoriul UE au deja de mai mulți ani planuri de acțiune în domeniul climei și al energiei durabile, care includ producție de energie termică și electrică cu emisii scăzute de dioxid de carbon, utilizare de surse regenerabile și măsuri de îmbunătățire a eficienței energetice;

13. subliniază că, în calitatea sa de adunare UE a reprezentanților locali și regionali, Comitetul Regiunilor acordă o mare importanță chestiunilor energetice în activitatea sa și a formulat recomandări în mai multe avize, în contextul propunerilor referitoare la uniunea energetică ⁽³⁾: privind dezvoltarea sectorului energetic, trimiteri specifice la rolul important ce revine autorităților locale și regionale în punerea în aplicare a obiectivelor politicilor din domeniul energiei durabile, precum și sugestii pentru o cooperare mai activă între autoritățile centrale și autoritățile locale din statele membre, din perspectiva procesului decizional și de reprezentare a intereselor consumatorilor;

14. reamintește că Comitetul Regiunilor a subliniat deja în mai multe rânduri rolul important pe care urmează să îl joace autoritățile locale și regionale în dezvoltarea cogenerării. Această tehnologie pentru producerea în tandem a energiei termice și a celei electrice face posibilă extragerea a până la 90 % din conținutul de energie primară din combustibil. UE ar trebui să creeze condițiile-cadru corespunzătoare pentru acordarea de stimulente pentru ca aceste instalații extrem de eficiente să poată funcționa cu acoperirea costurilor ⁽⁴⁾;

⁽²⁾ Regulamentul delegat (UE) nr. 244/2012 al Comisiei din 16 ianuarie 2012 de completare a Directivei 2010/31/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind performanța energetică a clădirilor prin stabilirea unui cadru metodologic comparativ de calcul al nivelurilor optime, din punctul de vedere al costurilor, ale cerințelor minime de performanță energetică a clădirilor și a elementelor acestora (JO L 81, 21.3.2012, p. 18).

⁽³⁾ Avizul Comitetului Regiunilor privind uniunea energetică.

Avizul Comitetului Regiunilor pe tema „Energie la un preț accesibil pentru toți” (JO C 174, 7.6.2014, p. 15). Scrisoarea Președinției elene a Consiliului din 4 noiembrie 2013.

Avizul Comitetului Regiunilor „Energia din surse regenerabile: o prezență majoră pe piața energetică europeană” (JO C 62, 2.3.2013, p. 51).

Avizul Comitetului Regiunilor „Eficiența energetică” (JO C 54, 23.2.2012, p. 49).

Avizul prospectiv al Comitetului Regiunilor pe tema „Planul de acțiune al UE privind energia 2011-2020” (JO C 42, 10.2.2011, p. 6).

Avizul Comitetului Regiunilor privind energia: revizuirea strategică și performanța energetică a clădirilor (JO C 200, 25.8.2009, p. 41).

Avizul Comitetului Regiunilor privind promovarea energiei regenerabile (JO C 325, 19.12.2008, p. 12).

⁽⁴⁾ Avizul Comitetului Regiunilor „Energia din surse regenerabile: o prezență majoră pe piața energetică europeană”.

15. consideră că este esențial ca prețul energiei să rămână accesibil pentru cetățenii cei mai săraci, care își cheltuiesc deseori o mare parte a venitului pe încălzire, răcire, iluminat și aparate de uz casnic, și ca programele de eficiență energetică să se concentreze în primul rând asupra celor care au cel mai mult nevoie de aceasta ⁽⁵⁾;

Sistemele de termoficare sau răcire centralizate, alimentarea cu energie termică

16. consideră că sistemele de termoficare sau răcire centralizate sunt pe deplin adaptate la diferitele surse de energie, astfel încât pot face legătura între producătorii și consumatorii de energie. Termoficarea poate fi una dintre cele mai curate modalități de furnizare a energiei termice și poate juca un rol esențial în reducerea emisiilor de CO₂ și în asigurarea independenței și securității energetice. Prin urmare, atunci când condițiile sunt favorabile și beneficiile globale de mediu ale unor astfel de sisteme pot fi demonstrate, dezvoltarea lor ar trebui să constituie o prioritate;

17. atrage atenția asupra faptului că, în zonele în care densitatea populației este ridicată, sistemele de termoficare sau răcire centralizate pot reprezenta o modalitate excelentă de asigurare a acestui serviciu; în astfel de cazuri, toate măsurile ar trebui să vizeze eficiența producției de energie, iar consumatorii ar trebui să beneficieze într-o măsură mai mare de posibilitatea de a utiliza energie termică și electrică generată din surse neutre din punctul de vedere al emisiilor de dioxid de carbon. Ar trebui remarcat că, în materie de structuri energetice, diferențele între statele membre sunt semnificative și că nu există un model universal adecvat pentru toate țările. Este important ca stimulentele pentru noi forme de producție a energiei să fie concepute în așa fel încât să nu submineze sistemele de la nivel regional și local care funcționează bine;

18. consideră că rețelele de termoficare au un potențial real de aprovizionare cu energie a gospodăriilor în mod eficient și solicită nivelului de guvernare național și al UE să ofere sprijin în ceea ce privește eventualele necesități legate de extinderea și modernizarea rețelelor existente. Această solicitare se aplică și pentru rețelele locale (izolate) de transport de biogaz destinate aprovizionării cu combustibil a consumatorilor individuali privați de la nivel local;

19. constată, de asemenea, că există multe zone pe teritoriul UE în care sistemul de încălzire individuală este opțiunea cea mai eficientă sau chiar singura posibilă din punct de vedere economic și tehnic, ca o consecință a modului de repartizare a populației; subliniază că, în aceste zone, ar trebui acordată mai multă atenție modului de furnizare a energiei termice, încurajând aprovizionarea cu energie termică și energie electrică produsă din surse regenerabile și promovând înlocuirea cazanelor vechi cu altele noi, mai eficiente și mai puțin poluante; aceasta ar permite și abordarea chestiunii calității aerului, dat fiind că, în unele țări europene, până la trei pătrimi din poluarea atmosferică cu particule în suspensie provine de la utilizarea combustibililor solizi la încălzirea gospodăriilor;

20. ia notă de faptul că dezvoltarea eficientă a sistemelor de încălzire și răcire implică conectarea surselor de energie cu industria și consumatorii. De exemplu, integrarea rețelelor de încălzire, de răcire și de electricitate ar putea reduce costurile totale ale sistemelor energetice în avantajul consumatorilor. Din această perspectivă, elaborarea de soluții tehnice noi și inovatoare este de importanță capitală;

Creșterea eficienței energetice a clădirilor

21. subliniază faptul că eficiența energetică se referă în special la clădiri, deoarece acestea reprezintă un potențial enorm de economisire a energiei. În Uniunea Europeană, 45 % din energia termică și de răcire se consumă în sectorul locuințelor ⁽⁶⁾. Îmbunătățirea eficienței energetice în acest domeniu ar trebui să continue să reprezinte o prioritate;

22. subliniază că eficiența energetică a clădirilor este rezultatul aplicării combinate a diferitelor măsuri și reprezintă capacitatea de a obține beneficiul maxim din fiecare unitate de energie: utilizarea rațională a energiei, implementarea tehnologiilor de economisire a energiei și utilizarea surselor regenerabile, precum și încurajarea adoptării de către consumatori a unui comportament care să permită economisirea energiei. Ar trebui subliniat faptul că alegerea tehnologiilor și a materialelor de construcție ar trebui să se bazeze pe o abordare integratoare și pe aplicarea priorităților legate de construcțiile durabile;

23. subliniază că economiile de energie pe toată durata ciclului de viață al unei clădiri depind în mare măsură de deciziile luate în momentul proiectării sau al elaborării planului de renovare a unei clădiri existente. Prin urmare, Comitetul propune să se acorde o atenție deosebită asigurării sustenabilității procesului încă din primele etape ale unui proiect. În acest context, ar trebui utilizate instrumente inovatoare, cum ar fi modelarea informatică a clădirilor (*Building Information Modelling – BIM*) ⁽⁷⁾;

⁽⁵⁾ Avizul prospectiv al Comitetului Regiunilor pe tema „Planul de acțiune al UE privind energia 2011-2020”.

⁽⁶⁾ A se vedea nota de subsol 1.

⁽⁷⁾ https://en.wikipedia.org/wiki/Building_information_modeling

24. propune să se revizuiască actualele modele de renovare, analizându-se punctele tari și punctele slabe ale acestora, și să se evalueze experiența statelor membre în materie de elaborare a unor modele de finanțare care să fie mai atractive pentru consumatori. Este, de asemenea, necesar să se îndepărteze obstacolele legale și administrative din calea renovării. Aproximativ 70 % din cetățenii UE trăiesc în clădiri rezidențiale private. Adesea, proprietarii nu reușesc să efectueze renovări eficiente din punctul de vedere al costurilor, deoarece nu dispun de suficiente cunoștințe despre avantajele lor, nu sunt informați în mod imparțial cu privire la opțiunile tehnice disponibile și trebuie să se confrunte cu interese diferite (de exemplu, în clădirile cu mai multe apartamente) și cu constrângeri financiare. De aceea, autoritățile statelor membre și autoritățile locale și regionale trebuie să se concentreze pe colaborarea cu cetățenii, în vederea sensibilizării acestora cu privire la punerea în aplicare a măsurilor de îmbunătățire a eficienței energetice, și să promoveze economisirea energiei;

25. invită autoritățile locale și regionale să caute modalități de a implica sectorul privat și societățile de servicii energetice în punerea în aplicare a măsurilor de îmbunătățire a eficienței energetice, prin crearea unor condiții favorabile și prin eliminarea obstacolelor administrative și juridice;

26. propune o mai bună integrare în clădiri a tehnologiilor avansate care, fără a compromite confortul consumatorilor, contribuie la reducerea consumului de energie pentru încălzire, răcire, ventilare, apă caldă, iluminat și alte necesități ale spațiului interior. De exemplu, există tehnologii de recuperare eficientă a căldurii, prin care se extrage căldura din aerul uzat al unei clădiri și aceasta este transmisă în alimentare – acest lucru poate economisi o mare parte din energia utilizată pentru încălzirea spațiului interior;

27. ia act de faptul că, pentru a spori eficiența energetică a clădirilor, Comisia se bazează în mare măsură, printre altele, pe sisteme inteligente, care pun la dispoziție instrumente de măsură, control și automatizare și le oferă consumatorilor posibilitatea de a participa la gestionarea cererii. În principiu, aceste măsuri merită salutate. Totuși, există unele îngrijorări în ceea ce privește impactul economic și asupra vieții private, care ar trebui să fie analizate în continuare și din cauza cărora contorizarea inteligentă ar trebui să rămână voluntară;

28. subliniază importanța promovării caselor pasive, care au un consum de energie foarte redus și, de asemenea, sprijină și încurajează o mai mare utilizare practică a conceptului de case active care folosesc surse alternative de energie;

29. subliniază că este foarte important ca sectorul construcțiilor să practice o abordare responsabilă; sugerează stabilirea unor standarde recomandate mai restrictive pentru aparatele electrocasnice și clădirile noi și impunerea unor criterii recomandate mai stricte în proiectare și construcție, care să încurajeze arhitecții și proiectanții să conceapă case care îndeplinesc cerințele aplicabile clădirilor inteligente;

30. arată că, pentru a atinge obiectivele strategiei de încălzire și răcire, este important să fie urmată o abordare integrată și să fie încurajate renovările la nivel de cartier: pe lângă renovarea clădirilor, este oportun să fie refăcut întregul cartier din perspectivă ecologică, să fie modernizată infrastructura, să fie create spații verzi și o infrastructură favorabilă utilizării bicicletei etc.;

Industria, cogenerarea și energia din surse regenerabile

31. arată că în industrie există un potențial semnificativ pentru economii energetice, bazat pe ideea de procese industriale simbiotice, care constituie un aspect important al conceptului de orientare către o economie circulară; observă că, în multe locuri, excesul de fluide de încălzire și răcire este eliminat direct în mediu; este de acord cu ideea potrivit căreia utilizarea fluxurilor calorice reziduale, calde și reci, în rețelele de termoficare sau răcire centralizate ar reduce consumul de energie primară și ar avea avantajă atât economia, cât și mediul. Autoritățile locale și regionale au un rol important de jucat în acest sens, deoarece acestea sunt responsabile cu planificarea sistemelor de termoficare;

32. menționează că întreprinderile ar trebui încurajate să pună mai mult accentul pe o utilizare mai eficientă a tehnologiilor existente, în vederea reducerii costurilor energiei. Industria a reprezentat un sfert din totalul consumului final de energie al UE în 2012. 73 % din această cantitate este utilizată pentru încălzire și răcire⁽⁸⁾;

⁽⁸⁾ A se vedea nota de subsol 1.

33. solicită Comisiei Europene să se concentreze mai mult asupra inovării în industrie și să sprijine utilizarea surselor regenerabile și dezvoltarea de tehnologii noi cu emisii reduse de dioxid de carbon, cum ar fi tehnologiile de captare și stocare a dioxidului de carbon (CSC), care pot contribui în mod eficient la combaterea schimbărilor climatice, și consideră că o schemă ETS reformată constituie un instrument esențial în acest sens;

34. în opinia Comitetului, cogenerarea de energie termică și electrică (CHP) nu este utilizată în prezent la potențialul său deplin. Prin urmare, îndeamnă Comisia să elaboreze un plan de acțiune concret, care să detalieze măsurile recomandate pentru promovarea cogenerării;

35. îndeamnă autoritățile naționale să consulte nivelul local și regional cu privire la deciziile legate de dezvoltarea cogenerării. În plus, ar trebui eliminate obstacolele administrative și de reglementare care frânează dezvoltarea cogenerării, luând în considerare condițiile și posibilitățile locale, precum și avantajele economice ale extinderii cogenerării, printre care se numără îmbunătățirea competitivității industriei ca urmare a valorificării căldurii reziduale;

36. consideră că utilizarea energiei din surse regenerabile în sectorul încălzirii și răcirii ar putea fi una din modalitățile de asigurare a dezvoltării eficiente a sectorului. Sistemele de termoficare ar putea folosi numeroase surse regenerabile locale, inclusiv energie recuperată din procesele industriale, deșeuri urbane, biocombustibili, energie solară și energie geotermală etc. Prin urmare, ar trebui încurajată dezvoltarea sistemelor prin integrarea surselor regenerabile;

Necesitatea și posibilitățile de finanțare în sectorul încălzirii și răcirii

37. subliniază că îmbunătățirea eficienței în sectorul încălzirii și răcirii necesită resurse financiare semnificative și, prin urmare, că este deosebit de important să se elaboreze o abordare comună și să se urmărească o mai bună coordonare între diversele surse de finanțare;

38. propune o revizuire a programelor de sprijin financiar existente la diferite niveluri, care pot fi utilizate pentru a susține dezvoltarea sistemelor de încălzire și răcire urbană, eficiența energetică și utilizarea energiei regenerabile. În al doilea rând, solicită crearea unor programe de finanțare atractive, pentru punerea în aplicare a unor măsuri mai eficiente în sectorul încălzirii și răcirii;

39. sugerează să fie promovată utilizarea de instrumente financiare inovatoare, cu scopul de a finanța dezvoltarea sectorului încălzirii și răcirii, de a încuraja investițiile în tehnologii ecologice și de a facilita participarea sectorului privat. Este important să se acționeze în vederea realizării sinergiei între noile metode de finanțare și oportunități și să se aplice măsuri de inginerie financiară, cum ar fi împrumuturile cu dobândă mică, garanțiile, subvenționarea dobânzilor, investițiile de capital, securitizarea etc.;

40. subliniază faptul că punerea în aplicare a strategiei UE privind încălzirea și răcirea, precum și finanțarea unor proiecte mai ample ar fi avantajate de opțiunea combinării fondurilor structurale și de investiții europene (fondurile ESI) ⁽⁹⁾ cu instrumentele financiare FEIS. Solicită, prin urmare, aplicarea unei combinații de măsuri la o scară cât mai largă posibil în statele membre ale UE și accelerarea și simplificarea procesului;

41. subliniază necesitatea promovării unei utilizări mai intense a modelului SSE pentru proiecte energetice și a înlăturării obstacolelor juridice și administrative care împiedică utilizarea sa în ceea ce privește serviciile de încălzire și răcire. Subliniază, de asemenea, importanța continuării reformelor structurale în statele membre, pentru a elimina barierele din calea investițiilor în sectorul încălzirii și răcirii și a elimina birocrăția;

42. subliniază importanța cooperării cu Banca Europeană de Investiții (BEI) și necesitatea ca autoritățile locale și regionale să fie sprijinite în găsirea unor surse suplimentare de finanțare și în punerea în aplicare a unor proiecte mai mari legate de eficiența energetică. De exemplu, cu ajutorul BEI, Lituania a instituit un fond inovator, JESSICA, a atras surse suplimentare de finanțare și a obținut un efect multiplicator;

⁽⁹⁾ http://ec.europa.eu/contracts_grants/funds_lt.htm

43. salută sprijinul acordat de Fondul european pentru investiții strategice (FEIS) ⁽¹⁰⁾, cu un accent deosebit pe oferta de asumare a răspunderii pentru prima pierdere, investiții în proiecte de eficiență energetică la scară mai mare și cu risc sporit. Constată, de asemenea, că, până în prezent, FEIS a fost deosebit de util pentru întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri). Prin urmare, pentru a încuraja o mai mare implicare a FEIS în statele membre în care activitățile sale au fost limitate până în prezent, subliniază necesitatea de a intensifica activitățile de sensibilizare a opiniei publice la nivel local;

44. salută Portalul european pentru proiecte de investiții (PEPI) ⁽¹¹⁾, o platformă web care pune în legătură inițiatorii și investitorii proiectelor europene. Propune completarea platformei cu descrieri ale instrumentelor financiare, prin reunirea unor exemple de bune practici în elaborarea programelor de finanțare destinate proiectelor energetice în statele membre ale UE;

45. consideră că ar fi util ca UE să pregătească o serie de orientări privitoare la gestionarea eficientă și la finanțarea sectorului energetic și să ofere exemple de posibile modele de gestionare eficientă, care ar putea fi aplicate de autoritățile locale și regionale în sectorul încălzirii și răcirii;

Rolul autorităților locale și regionale

46. menționează rolul important jucat de autoritățile locale și regionale în sectorul încălzirii și răcirii:

- autoritățile locale și regionale au responsabilitate directă pentru acest sector: asigură furnizarea serviciilor, răspund de planificarea sistemelor și tratează chestiunile financiare legate de dezvoltarea și modernizarea lor;
- autoritățile locale și regionale sunt veriga de legătură cu toți actorii – consumatori, furnizori, producători, investitori și operatori de sistem –, contribuind, printre altele, la îmbunătățirea calității mediului;
- deciziile importante și principalele inițiative se iau pe teren. Nivelul local este locul unde teoria este pusă în practică și cerințele juridice sunt transpuse în rezultate concrete și vizibile;
- autoritățile locale și regionale îi informează și îi consultă pe consumatori;

47. menționează că, fiind responsabile de planificarea teritorială, autoritățile locale și regionale pot contribui la promovarea utilizării energiei din surse regenerabile și la îmbunătățirea eficienței energetice la nivel local și regional, de exemplu prin stabilirea unor obiective ambițioase și a unor planuri de acțiune, simplificarea procedurilor și a normelor administrative sau acordarea de sprijin financiar;

48. consideră că este regretabil faptul că strategia nu menționează autoritățile locale și regionale drept actori principali în sectorul încălzirii și răcirii și îndeamnă Comisia Europeană să le trateze ca parteneri egali cu administrația centrală în ceea ce privește punerea în aplicare a viitoarelor măsuri în acest domeniu;

49. consideră că autoritățile locale și regionale ar trebui consultate cu privire la viitoarele măsuri specifice, ținând cont de rolul pe care îl joacă în planificarea și construirea infrastructurii, în atragerea investitorilor și în informarea și consultarea consumatorilor;

50. menționează că, în numeroase țări, sistemele de încălzire și răcire țin de responsabilitatea municipalităților (fiind unul dintre serviciile de utilități publice), astfel încât, în această privință, nivelul local este esențial pentru a încuraja toate părțile interesate din sector (gospodărie, industrie) să se implice în dezvoltarea acestuia, prin crearea condițiilor necesare stimulării concurenței și reducerii costurilor cu încălzirea;

Importanța informării și participării publicului

51. semnalează că promovarea utilizării generale a tehnologiilor moderne și a sistemelor de încălzire sau de răcire eficiente și durabile, care să permită utilizarea eficientă a energiei și a resurselor, va contribui la protecția calității aerului înconjurător și a bunăstării sociale și individuale;

⁽¹⁰⁾ <http://www.eib.org/efsi/index.htm>

⁽¹¹⁾ https://ec.europa.eu/priorities/european-investment-project-portal-eipp_en

52. menționează faptul că renovarea, schimbarea tipului de combustibil sau alte măsuri izolate nu vor conduce la rezultate semnificative; informarea adecvată este de cea mai mare importanță. Adesea, proprietarii de clădiri nu dispun de cunoștințe cu privire la avantajele renovării. Încălzirea și răcirea reprezintă în medie 6 % din costurile de consum ale cetățenilor europeni. 11 % din populație nu poate să mențină o încălzire suficientă în locuință pe timpul iernii⁽¹²⁾. Opțiunile consumatorilor sunt limitate din cauza lipsei de informații privind consumul și costul real al energiei și, deseori, din cauza resurselor insuficiente pentru a investi în tehnologiile de mare eficiență. Este dificil să se compare tehnologii și soluții în termeni de costuri și beneficii, calitate și fiabilitate pe durata ciclului de viață. Prin urmare, propune ca autoritățile centrale și autoritățile regionale și locale să coopereze în ceea ce privește sensibilizarea opiniei publice și educarea consumatorilor în legătură cu măsurile privind eficiența energetică și noile tehnici de economisire a energiei;

53. observă că, luând în considerare progresele științifice și evoluțiile tehnologice, sectorul încălzirii și răcirii (la fel ca și în cazul multor alte sectoare) nu dispune de specialiști cu cunoștințe adecvate în domeniul construcției de clădiri eficiente din punct de vedere energetic, al eficienței energetice și al tehnologiilor legate de energia din surse regenerabile. Pentru a soluționa această problemă, este important ca toate părțile interesate din sector să coopereze pentru a forma profesioniști, organizând consultări și implementând programe educaționale și de sensibilizare a opiniei publice;

54. salută crearea Platformei europene de consiliere în materie de investiții (EIAH)⁽¹³⁾, care oferă dezvoltatorilor de proiecte publice și private asistență tehnică și consiliere personalizată. Cu toate acestea, constată că ar fi oportun să se asigure mai multe servicii de consultanță pe teren, mai aproape de întreprinderile care au nevoie de ele. Este important să se intensifice sensibilizarea părților interesate și a opiniei publice în legătură cu economisirea energiei;

55. salută Convenția primarilor, care are la bază o inițiativă a Comisiei și în cadrul căreia autoritățile locale și regionale se angajează să reducă emisiile de CO₂, contribuind la implementarea politicii privind energia durabilă, și solicită Comisiei Europene să ofere stimulente pentru participarea la inițiative similare.

Bruxelles, 12 octombrie 2016.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor
Markku MARKKULA

⁽¹²⁾ A se vedea nota de subsol 1.

⁽¹³⁾ <http://www.eib.org/eiah/index.htm>

ISSN 1977-1029 (ediție electronică)
ISSN 1830-3668 (ediție tipărită)

Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene
2985 Luxemburg
LUXEMBURG

RO